

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina ena mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopis se ne vračajo — Oglasi
po tarifu

Miklavž in Božiček

prinašata trgovcem najbolj zaželjena darila
v obliki velikih reklamnih uspehov z „Ju-
trovimi“ oglasi.

Mali oglašnik ima danes 432 ponudb in po-
upraševanj.

Pred sestankom ameriškega kongresa

O stališču ameriške vlade v vprašanju vojnih dolgov
bo Hoover poročal kongresu v torek

Washington, 3. decembra. AA. O ce-
lotnem vprašanju dolgov bo Hoover urad-
no poročal kongresu v torek, ko bo prečel
predsedniško poslanico.

Po končani seji pri predsedniku Zedi-
njenih držav Hoover, ki je trajala več ur,
sta zunanji minister Stimson in minister
financ Mille izjavila novinarjem, da še ni
nobenih novih sklepov o vprašanju vojnih
dolgov in o odgovorih plačil, ki zapadejo
dne 15. decembra. Domneva se, da bodo
Zedinjene države odgovorile Franciji in
Angliji šele po sestanku ameriškega par-
lamentarja.

Stimson se je enoči sestal s poslanikom
Francije in imel z njima daljše
razgovore.

Cepnav sta francoska in angleška nota
napravili na vsi javnosti globok vtis, je
Franklin Roosevelt izjavil, da dolžniške
države morajo svoje dolge plačati.

Pariz, 3. decembra. AA. Listi so priob-
čili skoro brez komentarjev drugo noto
francoske vlade Zedinjenim državam ter
samo ugotavljajo, da je nota dobro sestav-
ljena in da so njena izvajanja odlična.

«Le Journal» poudarja, da se nota bistve-
no razlikuje od angleške in da se glede
bodočnosti ne veže z nobeno obljubo. Od-
ločitve je sedaj v rokah ameriškega par-
lamentarja. Razumljivo je, da so poslanci ob-
čutljivi za to, ali naj plačila, ki zapadejo
poravnava ameriški davkoplačevalci zlasti
napravim takim dolžnikom, ki so doslej vse
točno plačali. Ta točnost v plačilih napravim
Zedinjenim državam se sedaj obrata proti
plačnikom samim Nemčiji in Rusiji, ki
sta redna plačila odklanjati, sta bili na-
sprotno deležni vseh mogočih olajšav.

London, 3. decembra. AA. «Financial
Times» posebno potrjuje v angleški no-
ti pasus, ki pravi, da se bo morala britan-
ska vlada zavarovati pred posledicami
prodaje funtov po drugih ameriških dol-
žnikih, ki bi hoteli izpolniti svoje obvezno-
sti nasproti Zedinjenim državam. List pr-
vi, da bi zunanji svet mogoč videti v tem
napovedi inflacijske politike, kar bi ne-
ugodno učinkovalo, če bi imel izvoz zlata,
namenjen za plačilo 15. decembra zapad-
lega obroka, za posledico zvišanje obkora
bankovcev.

Sir Robert Horne je mnenja, da bi mo-
rale države preprečiti vsako novo razved-
notenje denarja, ki je v obtoku. V ta na-
men bi bilo potrebno, ne da bi se morala
določiti stalno razmerje med zlatom in
evrom, da se tudi srebrno postaviti med
kovinske rezerve, ki krijejo izdajo ban-
kovcev.

Bruselj, 3. decembra. AA. V uradnih
krogih napovedujejo, da bo belgijski od-
govor na ameriško noto odposlan v Wa-
shington še pred začetkom prihodnjega
tedna.

Enkratna odkupnina

Pariz, 3. decembra. «Chicago Tribu-
ne» je objavila v svoji pariški izdaji vest
iz Washingtona, po kateri so strokovnja-
ki ameriške vlade sestavili načrt za ure-
ditev vojnih dolgov, ki določa, naj zavez-
niške države, zadolžene v Ameriki, plača-
jo milijardo dolarjev enkrat za vselej ter
tako poravnajo ves svoj dolg. Ta denar
naj bi izplačala iz izdaj trgovskih bonov.
Razen tega bi morale pristati na razne
koncesije v korist Zedinjenim državam ter
se obvezati, da bodo znizale svoje izdat-
ke za oboroževanje. Vlada Zedinjenih dr-
žav bi uporabila omenjeno milijardo za
kritje primanjkljaja v svojem proračunu.

Anglija se pripravlja za represalije

London, 3. decembra. g. Iz krogov trgo-
vinskega ministrstva se je izvedelo, da se
pripravlja posebna tarifa za ameriško uvo-
zno blago, če bo Amerika odklonila angle-
sko prošnjo za moratorij plačila vojnih
dolgov. V tem primeru bo angleška vlada
v zlatu plačala dne 15. decembra zapadli
obrok, takoj nato pa uveljavila novo tarifo
za ameriški uvoz. Če bodo Zedinjene
države vztrajale na svojih zahtevih, da mo-
rajo evropske države 15. t. m. plačati, pravi
«Daily Telegraph», pojde iz Anglije 107
ton zlata, to je 20 milijonov funtov ster-
lingov ali 2.000 pale zlata, težkih vsaka po
120 funtov.

Potovanje Macdonalda v Ameriko

Pariz, 3. decembra. AA. Pariška izdaja
lista «New York Herald» piše o možnosti,
da odpotuje Macdonald v vsej naglici v
Washington, kjer bi osebno zagovarjal an-
gleško stališče v dolgovnem in razorožit-
venem vprašanju. Tudi londonski dopisnik
lista «Sun» piše, da se Macdonald ukvar-
ja z mislijo potovanja v Ameriko, kjer bi
pokrenil akcijo za doseg sporazuma v dol-
govnem in razorožitvenem problemu.

Amerika nepopustljiva

Washington, 3. decembra. g. Novi pred-
sednik Zedinjenih držav Roosevelt se je
nenadoma preselil iz Warningshpta, kjer

je doslej običajno bival, v glavno mesto
newyorške države Albany. Listi so spre-
jeli to vest kot veliko senzacijo, menijo
pa, da je v zvezi z vprašanjem vojnih dol-
gov. V ostalem je v ameriški javnosti ve-
dno bolj močan vtis, da angleška in fran-
coska nota ne bosta v nobeni meri učinko-
vali na člane kongresa. Senator Watson je
odkrit izjavil, da gotovo ne bo prišlo do
črtanja ali znižanja evropskih vojnih dol-
gov. Angleške pretnje, da se bodo uvedle
nove carine na ameriško blago, ki se uva-
ža v Anglijo po njegovih izjavah ameri-
ških krogov ne vznemirjajo. Anglija bo
morala za vsako ceno, Francija pa skoro
gotovo plačati obrok dolgov, ki zapade sre-
di meseca.

Evropa more plačati le v blagu

Curih, 3. decembra. «Neue Zürcher Zei-
tung» prinaša na uvodnem mestu značil-
en dopis iz New Yorka, ki na originalen način
osvetljuje problem evropskih dolgov v Ame-
riki. Dopis pravi med drugim:

Ce hočemo neločljivo povezanost med ev-
ropskimi dolgi in ameriški carinami
pravilno razumeti, si moramo vedno predči-
ti primitivno resnico, da dolgujejo samo ev-
ropske države (torej brez privatnikov) Zedi-
njenim državam 11 milijard dolarjev v zla-
tu in da znaša prav toliko zlati zaklad vsega
aveta, od katerega pa je 40 odstotkov že v
Ameriki. Ker pa Zedinjene države nikakor
ne morejo pričakovati, da bi prišle nase
vse zlato na svetu, ki niti ne bi zadostovalo
za likvidacijo vojnih dolgov, tedaj preostane
za povračilo teh dolgov samo dvoje: ali da
plača Evropa Ameriki svoj dolg v blagu,
kako je tudi v blagu prešla posojila, ali
pa, da poravnava svoj dolg z obveznicami, kar
pa bi pomenilo le prenos dolga na druge up-
nike. Če hoče torej Amerika dobiti povrnje-
ne, če številne milijarde v zlatu, mora na
široko odpreti svoje meje uvozu dobrin s
tem, da odpravi, ali vsaj znatno zniža ca-
rine.

Ta dejstva so tako enostavna in logična,
da se ji mnoben stvarno misleč človek ne
more upirati. In navzile temu leži prav v
tem problemu izvor vseh težkih. Večina
ameriškega prebivalstva, od katere so od-
visni vsi veliki ukrepi, ni dostopna toliko
argumentom logike, kakor pa čustvom, zla-
sti, če so argumenti logike neprijetni. Zato
tudi še danes vidi le dve stvari: namreč,
da je Evropa Zedinjenim državam denar
dolžna in da je treba ameriško produkcijo
ščititi pred vsako konkurenco. Neločljive
zveze med tema dvema problemoma pa no-
če nihče prav spoznati. Zato se ameriški po-
litiki vedno vrtijo okoli problema evropskih
dolgov, kakor mačka okoli vrele kaše.

Po tem, ko so evropske države z muko
plačale od 1. 1920.—1924. Ameriki poldu-
ga milijardo dolarjev v zlatu, kar je v zna-
ni meri povzročilo nezdav ameriški gospo-
darski razvoj, je Amerika pričela, da bi vsaj
na videz vzdržala fikcijo odplačevanja voj-
nih dolgov. Evropi poslojati denar, tako da
je Evropa nadalje pri njej kupovala blago in
obtem odplačevala s tem izposojenim de-
narijem svoj dolg. Ko se je ta sistem leta
1929. zrušil, so morale Zedinjene države
spoznati, da temelji znaten del njihovega
bogatstva na neizterljivih terjatvah, kar je
še le pretvorilo ameriško gospodarsko krizo
v svetovno gospodarsko katastrofo. Tako je
prišel Hooverov moratorij, čigar podaljšanje
se tudi ameriški demokrati, ki so sedaj pri-
šli na krmilo, ne bodo mogli izogniti. Še
vedno pa ni prodrl v množico spoznanja,
da je edino možen način povračila evropskih
dolgov v prenosu blaga in dobrin iz Evro-
pe v Ameriko. Vendar pa je sedaj blizu čas,
ko bodo Zedinjene države proti lastni volji
postavljene pred nujno vprašanje: ali se naj
odpovejo terjatvam nasproti Evropi, ali se naj
za poravnavo evropskih dolgov uvedejo
olajšave za uvoz blaga.

Dijaki napadali na poštni urad

Lvov, 3. dec. d. Policijsko zasledovanje
povzročiteljev krvavega napada na poštni
in finančni urad v Grodeku je že dovedlo
do aretacije treh napadalcev. Policijska
preiskava je dognala, da je načrt za napad
izdelalo vodstvo tajne ukrajinske vojaške
organizacije v Truskowicah, kjer je bil, ka-
kor znano, pred poldrugim letom umorjen
po članih ukrajinske vojaške tajne organi-
zacije tudi poslanec vladnega bloka Holow-
ko. Izmed treh aretirancev sta dva dijaka
lvovske politehnike, tretji pa stativ lvovs-
kega gledališča. Tudi v enem izmed ubitih
roparjev so identificirali dijaka lvovske po-
litehnike. Imena aretirancev čuvajo zaradi
preiskave še v tajnosti. Policia je včeraj
izvršila v vseh krajih Vzhodne Galicije
množestvene hišne preiskave pri sumljiv-
ih Ukrajincih. V lvovski bolnici je včeraj
umrl poštni uradnik Klimczak, ki je bil pri
napadu na poštni urad v Grodeku Jagelon-
skem hudo ranjen. Napad je doslej zahteval
na ta način pet mrtvih in devet hudo
ranjenih.

KONEC NEMŠKE VLADNE KRIZE

General Schleicher je včeraj končal pogajanja in v glavnem že se-
stavil listo svojega kabineta

Berlin, 3. decembra g. Nova vlada je
sestavljena z izjemo dveh ministrstev
v naslednji obliki:

Državni kancelar in obrambni mini-
ster general Kurt von Schleicher,
zunanje zadeve: von Neurath,
notranje zadeve: dr. Bracht,
finance Schwerin-Crossigk;
pravosodje dr. Gürtner;
pošta in promet: Elz von Rübenau;
delo: dr. Syrup;
državni komisar za preskrbo dela:
dr. Gereke,
minister brez portfelja: von Popitz.

Zasedbo ministrstev za gospodarstvo
in prehrano si je še pridržal državni
predsednik.

Schleicherjevi načrti

Inozemskim novinarjem je Schleicher iz-
javil, da hoče posvetiti svojo glavno skrb
vprašanju notranje politike, posebno go-
spodarstvu in brezposelnosti, v zunanji po-
litiki pa je pristal z bližnjimi s Francijo.

Važno je generalu Schleicherju tudi to,
da še sedaj razisti vprašanje odnošajev
med državo in Prusijo. Naposled je skušal
preprečiti vsak spor med svojo vlado in
parlamentom. Pojasnil bo tudi parlamentu,
da hoče predsedovati kabinetu narodne
sloge, ki bo skušal predvsem rešiti gospo-
darska in nujna socialna vprašanja, ustav-
nih vprašanj pa sploh ne bo očeal.

General Schleicher je po Capriviju iz-
pred vojne prvi general, ki prevzema dr-
žavno kancelarstvo v Nemčiji z močmi in
pooblastili, kakor jih je svoj čas izvajal
prvi kancelar Nemčije, Bismarck. On bo
namreč hkratu državni kancelar, vojni mi-
nister in državni komisar za Prusijo.

Nova vlada bo posvetila veliko pozor-
nost predvsem gospodarskim in socialnim
vprašanjem, razume pa se, da bo z vsemi
evropskimi silami stremela za vzpostavitev
vojaške suverenosti Nemčije. Ta cilj bo
imela že zaradi svoje sestave. Značilno je,
da označuje Schleicherjev kabinet dobro
poučena »Deutsche Allgemeine Zeitung«
le za prehod in da ima vlada oficijel-
no v nemški oficirski republiki nalogo, pripra-
viti kasnejšo resnično koncentracijo vseh
nacionalnih elementov Nemčije.

Schleicher sam se bo trudil, da pridobi
narodne socialiste za svojo vlado. Komun-
ike narodnih socialistov pa napovedujejo
ostro in energično borbo proti novi vladi.
S komunisti bodo narodni socialisti imeli
v parlamentu odločno večino. Pravijo, da
bo general Schleicher postavil hitlerjevemu
nedvoumno vprašanje, ali hočejo res s komu-
nistami onemogočiti vsako pozitivno go-
spodarsko in nacionalno delo v Nemčiji in
če jim je res do tega, da priženejo Nem-
čijo do nejnemnejših notranjih zapletitjav.
Zanimivo je, da so napram novi vladi tudi
nacionalistični krogi dokaj rezervirani. Do-
čim je centum zadovoljen, ker je izpadel
Papen. Stranka upa, da bo Schleicher vo-
dil boljše politiko in se sporazumel s pa-
lamentom. Vodja socialnih demokratov v
parlamentu Breitscheid je izjavil novinar-
jem, da je misel avtoritativnega kabineta
doživela popoln poraz. Verjetno je, da bo
Schleicher opustil nevarne načrte Papenove-
ga kabineta, navzile temu pa bo socialna
demokracija vodila proti Schleicherju isto
politiko kakor proti Papenu.

Državni zbor se sestane 6. decembra. Na
prvi seji se bo konstituiral, potem pa bo
odgodil zasedanje zaradi božičnega premir-
ja. Če tega ne bi hotel storiti, bo razpu-
ščen, čeprav je Schleicher prizadeva, da
odkloni možnost tako naglega spora svoje
vlade z ljudskim predstavništvom.

Hitlerjeva opozicija

Hitler je vnovič očrtal stališče svoje
stranke v vprašanju sestave vlade na dveh
volilnih sestankih, ki se jih je udeležil v
Gothi in Jeni. Izjavil je, da je pripravil
prezveti v kateremkoli trenutku odgovor-
nost in oblast, vendar pa ne mara tega sto-
riti drugače, kakor da k temu pritegne vse
narodnosocialistični pokret. Igra mora biti
poštena, je nadaljeval Hitler, in zato si ne
bom dal vsiliti nikakih pogojev glede usta-
ve. Prav dobro vem, da vsi sedanjí dogo-
dki ne izvirajo od predsednika republike,
temveč od njegove okolice.

Govorec o prizadevanjih narodnosociali-
stične stranke v zadnjih letih je izjavil, da
njegova stranka nikdar ni delala proti svo-
jemu prepričanju. Ne vem, ali bi tisti, ki
so hoteli uničiti naše gibanje in ki danes
morda kujejo načrte o obnovi monarhije,
je končal Hitler, ali bi se danes še mogli
svobodno izprehajati po ulicah, če bi ne
bilo več stranke, ki sem jo ustanovil.

Papenovo slovo

Berlin, 3. decem. s. Do večera še ni bilo
izdano uradno poročilo o sestavi nove dr-
žavne vlade. Opolne se je vrnila občijna
poslovilna seja prejšnje vlade, na kateri se
je državni kancelar Papen zahvalil svojim
sodelavcem. V političnih krogih zatrjujejo,
da se nova vlada ne bo predstavila javnosti
z velikim proglasom, kakor so doslej mar-
širali pričakovali. Trdijo, da bo nova vlada
najprej izdelala izčrpen in podroben delov-
ni program ter ga nato objavila. K posveto-
vanjem o delovnem programu bodo najprej
pritegnili tudi predsednika državne banke
dr. Luthra.

Prva seja nove vlade

Berlin, 3. decembra g. Novi državni
kancelar general Schleicher je danes pred-
ložil državnemu predsedniku novo minist-
sko listo, nakar je imel posledovoda vlada
Papena svojo zaključno sejo. Takoj za-

tem se je vršilo prvo posvetovanje nove
vlade. Pri tej priliki se je razpravljalo o
razorožitvenem vprašanju, o katerem je
podal zunanji minister Neurath izčrпно
poročilo. Neurath bo jutri odpotoval v Ze-
nevo, kjer pa bo ostal le nekaj dni. Kot
podlago za prihodnje razprave o razoro-
žitvenem vprašanju je izročila Nemčija
prizadetim državam noto, v kateri še en-
krat izčrпно obravnava stališče nemške
vlade glede na vprašanje enakopravnosti
in razorožitve. V tej noti izraža Nemčija
pripravljenost, da svojega obrambnega
proračuna v prihodnjih petih letih ne bo
povečala, če se bo pri tem in v okviru se-
danjega proračuna upoštevalo nemške po-
trebe za razvoj državne obrambe. Da bi se
še bolj videlo, da s svojimi željami ne stre-
mi po večji oborožitvi, je Nemčija pred-
ložila ponudbo, da v prihodnjih petih letih
ne bo izvršila nobenih višjih izdatkov za
oboroževanje.

Pogajanja s hitlerjevci

Berlin, 3. decembra. g. Otvoritevno sejo
državnega zbora, ki je napovedana za pri-
hodnji torek ob 3. popoldne, bo vodil kot
najstarejši poslanec general Litzmann, pri-
staja narodne socialistične stranke. Ker so
v starem državnem zboru ostale stranke
mirno poslušale komunistično starostno
predsednico Klaro Zetkin, pričakujejo se-
daj, da tudi pri nagovoru generala Litzman-

na ne bo prišlo do demonstracij. Usoda dr-
žavnega zbora je to pot v rokah narodnih
socialistov in komunistov, ki imajo v njem
absolutno večino. Hitlerjevci zagotavljajo
slej ko prej, da odklanjajo vsakršno tole-
riranje Schleicherjeve vlade in zahtevajo
vodstvo državnih poslov zase. Kljub temu
ne pričakujejo, da bi narodni socialisti in
komunisti že od vsega začetka hodili po
skupni poti. Državni kancelar Schleicher
se bo o tem še jutri pogajal z Göringom, ki
ga bodo narodni socialisti baže ponovno
kandidirali za predsednika državnega zbora.
Za stališče Hitlerjeve stranke na prvi
seji državnega zbora bo posebno velikega
pomena izid občinskih volitev na Turin-
škem. Zaradi tega so narodni socialisti na-
pehi vse sile za čim ugodnejši potek teh
volitev, ker bi radi dokazali, da njihov po-
kret ne pomenja. Če bodo imeli narodni so-
cialisti pri volitvah na Turinškem izgube,
se najbrže ne bodo več upirali morebitni
razpustitvi novega državnega zbora. Vodo-
stvo komunistične stranke je svoji frakciji
v državnem zboru naročilo, naj takoj po
sestanku državnega zbora predlaga neza-
upniko generalu Schleicherju in njegovi
vladi. Obenem naj ukrene vse, da bo ta
nezaupnica po možnosti sprejeta že na prvi
seji državnega zbora.

Občinski zakon vrnjen vladi

Z ozirom na tehtna načelna vprašanja, ki sta jih
sprožila zlasti poslanca dr. Rape in Prekoršek v
skupščinskem odboru, bo vlada zakonski načrt po-
novno proučila in ga primerno spremenila

Beograd, 3. decembra. p. Po celo-
dnevni debati je bila danes v skupščin-
skem odboru zaključena načelna raz-
prava o občinskem zakonu. Seji sta pris-
tovala v imenu vlade minister dr.
Kramer in notranji minister g. Živojin
Lazić. V teku današnje seje je govoril
tudi narodni poslanec dravske banovine
g. Ivan Prekoršek, ki je analiziral
zakonski načrt s posebnim ozirom na
prilike v dravski banovini.

V načelu je poslanec Prekoršek po-
zdravil ta zakon, ki naj naposled dove-
de do enotne organizacije občin, teh
najnižjih in najvažnejših upravnih edin-
ic, in tako poveže vsa dela države v
skupno zajednico. Prehajajoč na prilike
v dravski banovini, je naglašal, da je
za dravsko banovino komasacija malih
občin v velike, življenja sposobne
upravne enote nujno potrebna. Ne sme
pa zaradi tega trpeti posebna socialna,
gospodarska in kulturna struktura ma-
lih mest, trgov in letovinskih krajev, ki
imajo lahko izpod 2000 prebivalcev, ka-
kor to določa zakonski načrt kot naj-
nižjo mero za vsako občino.

Zahteval je razbremenitev občin od
poslov, ki jih morajo vsrčiti v preneše-
nem delokrogu. V kolikor pa občine
morajo vsrčiti te posle, morajo dobiti za
to delo tudi finančno podlago s tem, da
se jim v ta namen odstopi gotov odstot-
ek državnih dohodkov iz naslova vrše-
nja poslov za državo.

V svojem nadaljnjem govoru je po-
slanec g. Prekoršek zahteval, naj se
istočasno nujno izda tudi zakon o de-
centralizaciji državne uprave in ojači
delokrog banovin in občin. Določbe o
domovinstvu kakor tudi o občinskih
volitvah naj se izločijo iz tega zakon-
skega načrta in urede ta vprašanja s
posebnim zakonom o domovinstvu
enotno za mesta in podeželje, in s po-
sebnim zakonom o občinskem volilnem
redu, ki naj bo proporcionalen, a ne
večinski.

V svojih temeljitih izjavah se je
nato dotaknil tudi raznih drugih perečih
vprašanj in zahteval, da se razbreme-

občine v pogledu plačevanja stanarine
in kurjave za učiteljevo, ki ga visoko
ceni kot narodnega prosvetitelja, in pre-
visoko, da bi smelo biti v nekaki od-
visnosti od močisti občinske uprave.

Vprašanje občinskih namencev je
govornik obravnaval zelo temeljito in
naglašal, da je to vprašanje v mestih
urejeno s službeno pragmatiko, ki pre-
stavlja posebno pravno pogodbo, v ka-
tero se država ne sme vmešavati. Vpra-
šanje občinskih namencev je v pode-
želskih občinah naj se prav tako prepu-
sti občinam samim, da ga uredijo v skla-
du s svojimi posli in svojimi dohodki.
V vseh modernih državah je uvedena v
tem pogledu popolna samostojnost ob-
činskih uprav in najširša liberalnost, ki
jo je treba uvesti tudi pri nas, koder
je še ni ter jo ohraniti in izpopolniti ter
poglabiti tam, kjer je že sedaj uvede-
na.

Ob koncu svojega govora, ki je bil
sprejet z veliko pozornostjo, je posla-
nec g. Prekoršek podčrtal zahtevo, da
naj bodo občine v prvi vrsti gospodar-
ske, ne pa politične enice, ki pa ne
morejo in ne smejo nikdar zapustiti one
jugoslovanske državne linije, ki nam jo
je začrtal vladar v svojem šestojanu-
arskem manifestu, s katerim je izbrisal
prošlost v dušah naroda. »Mi ne sme-
mo te prošlosti,« je končal svoja izjav-
janja, »niti v svojih dušah, niti v svojih
računih nikdar več obnavljati, ako ho-
čemo biti resnični predstavniki nara-
da in njegove volje.«

Dolgotrajno odobranje je bilo do-
kaz, da so se izvajanja poslanca g.
Prekorškega globoko dojmila vseh na-
vzočih. Ob koncu razprave je notranji
minister g. Živojin Lazić reasumiral po-
tek načelne razprave in opirajoč se
zlasti na tehtna izvajanja poslanecov gg.
dr. Rapeta in Ivana Prekorške izrazil
željo, naj bi se zakonski načrt ponovno
vrnil ministrskemu svetu, da ga glede
na načelna vprašanja, ki so bila sprože-
na, še enkrat prouči in primerno spre-
meni. Odbor to sprejel, nakar je bila
seja zaključena.

Konferenca petih v Ženevi

Ženeva, 3. decembra. AA. Predsednik
francoske vlade Herriot je davi ob 8.52 pri-
snel v Ženevo. Sestel se je s Paulom Bon-
com in drugimi člani francoske delega-
cije, nato pa je sprejel dr. Beneša.

Ob pol 12. je Herriot sprejel Macdonal-
da in Johna Simona ter imel z njima pri-
srčen razgovor v navzočnosti Paula Bon-
comja in Massiglija. Razgovor med fran-
coskimi in angleškimi državniki je trajal
skoro 2 uri. Konferirali so o celotnem raz-
orožitvenem problemu in njegovem stanju
tik pred obnovo razgovorov z Nemčijo.

Na sestanku so tudi razpravljali o dne-
nem redu in o načinu razprav na konferen-
ci petorice.

Predsednik francoske vlade se je dopol-
dne sestal tudi z amer. delegatom Nor-
manom Davisom.

Nemškega zunanjega ministra Neuratha
pričakujejo za ponedeljek, čeprav še prihod
ni uradno napovedan.

Popoldne je Herriot sprejel japonskega
delegata Macuoko in državnega podtajni-

ka v poljskem zunanjem ministrstvu Szem-
beka.

Izpremembe v pobiranju trošarine na elektriko

Beograd, 3. dec. AA. Da se olajša delo
finančnim organom pri preračunavanju in
pobiranju državne trošarine pri mesečnem
konsumu električnega toka, to je tedaj, ka-
dar se tok porablja tako za motorje kakor
tudi za razsvetljavo, je izdalo finančno mi-
nistristvo novo naredbo. Čim bo objavljena
v »Službenih Novinah«, se ne bodo več od-
rejale komisije za izmero faktične porabe
električnega toka za pogon motorjev in za
razsvetljavo pri mesečni uporabi in tudi se
ne bo trošarina pri centralah, ki nimajo in-
staliranih tokomerov, obračunavala po od-
stavku 13., čl. 103. a trošarinskega pravilni-
ka. Doslej končani komisijski pregledi bo-
do služili za temelj obračunavanja trošari-
ne na porabljeni tok za dobo od 15. avgusta
do 30. novembra. Tam, kjer ni komisija
pregledala, na obstoji mešana poraba toka,
se bo izvršilo obračunavanje in se bo pobir-
ala trošarina tako, kakor je v tej naredbi
označeno, za vso dobo od 15. avgusta 1932
dalje.

Kongres Delavskih zbornic

Otvoritev kongresa Delavskih zbornic v Beogradu, ki razpravlja o perečih socialnih problemih našega delavstva

Beograd, 3. decembra. p. V prostorih Delavske zbornice je bil danes odprt kongres Delavskih zbornic iz vse države. Navzočih je nad sto delegatov iz vseh pokrajin, tako da se je kongres pretvoril v pravi delavski parlament iz dravske banovine so navzočini: kot predstavniki Narodne strokovne zveze gg. Rudolf Javan in Vladimir Kravos; kršćanske-socialne delavske organizacije zastopata gg. Srečko Zumer in Fran Zutek; svobodne delavske sindikate pa gg. Melhior Cobal, Lovro Jakomini, Joža Golmajer, Filip Uratnik, Josip Petekjan in Jurij Stanko. Kot zastopnik mednarodnega urada za delo prisostuje kongresu g. dr. Steinmetz. Otvoritev kongresa prisostujejo tudi zastopniki vlade in posameznih ministrstev. Ministrstvo za socialno politiko zastopa načelnik dr. Dušan Jeremić.

Počastitev žrtv hrastiških katastrof

Kongres je otvoril tajnik centrale Delavskih zbornic g. dr. Živko Topalović, ki je pozdravil vse dole dele, zastopnike vlade in druge odlične goste ter v svojem otvoritvenem nagovoru omenil tudi katastrofo v Hrastniku. Stojte so navzoči poslušali njegov govor, v katerem je orisal žalostne posledice te katastrofe, ki je šest rodbin oropala hraniteljev. Podrtil je dolžnost podjetja, da skrbi za varnost delavcev in zahteval, da se rodbinam ponesrečenih rudarjev prizna primerna odškodnina.

V svojem nadaljnjem govoru je dr. Topalović naglašal, da se je sestal kongres Delavskih zbornic v skrajno kritičnih časih, na pragu zime, ko narašča brezposelnost in ko treba napeti vse sile, da se odvrnejo in omiliti posledice splošne gospodarske krize, ki jo čuti najbolj delovno ljudstvo. Zato so na dnevnem redu kongresa najaktualnejša vprašanja, ki zahtevajo nujne in temeljite rešitve, ker bo le na ta način mogoče omiliti široki delovni sloji in najti čim prej izhod iz sedanjih kriz.

Nato je pozdravil kongres **zastopnik ministra socialne politike** načelnik gosp. dr. Dušan Jeremić, ki je poudarjal, da ministrstvo skrbno zasleduje vse akcije delavskih organizacij in želi, da bi tudi ta kongres rodil koristne sklepe, ki pa naj bodo v okviru stvarnosti. Tudi država namreč v današnjih težkih časih ni vsega močnega in se mora ravnati po splošni vsegospodarski priliki. Ministrstvo socialne politike želi čim tesnejšo sodelovanje z delavskimi organizacijami, ki so lahko prepričane, da bo vsak stvarjen in pameten predlog našel odprta ušesa.

Kongres se je nato spomnil še velezaslužnega dolgoletnega predsednika mednarodnega urada za delo Alberta Thomasa ter mu z enominutnim molkom izkazal čast in zahvalo. Sledile so

volitve predsedništva

Za predsednika je bil izvoljen slovenski delegat gosp. Josip Petekjan, ki se je, prevzemajoč predsedstvo, zahvalil za izkazano zaupanje. Kongres se nato prešel na dnevni red. Najprej so bili podani izčrpi

referat o aktualnih problemih.

Tajnik Centrale Delavskih zbornic dr. Živko Topalović je podal obširen in dokumentiran referat o položaju brezposelnosti v Jugoslaviji. V svojem referatu navaja vse okolnosti, ki so dovele do tega, da se v posameznih podjetjih ustavlja in omejuje obratovanje, omenja vprašanje izozemskih delavcev ter podrobno opisuje številno stanje brezposelnosti in njihove preskrbe.

Tajnik ljubljanske Delavske zbornice, g. Filip Uratnik, je imel referat o temi »Delavstvo in davčna politika«, v katerem je očitno nesorazmerno večje obdavčenje delavskega zasluga od dobička kapitalističnih družb in predlagal razne reforme, da bi se ta neskladnost odpravila. Njegov referat je sprejel kongres z veliko pozornostjo in je referent ob zaključku z dolgotrajnim aplavzom izrazil svoje priznanje in odobravanje.

Predsednik združenih sindikalnih organizacij, g. Krekić, je poročal o stanovanjskem vprašanju. V svojih izjavah je poudaril neobhodno potrebo zakonske zaštite stanovanjskih najemnikov iz delavskih slojev, ker so sedanje najemnine čisto višje, kakor pa znaša celomesečni zaslužek delavca.

O socialnem zavarovanju je referiral tajnik zagrebske Delavske zbornice, g. Vilim Haramina, ki je orisal kritično stanje socialnega zavarovanja in poudaril nujno potrebo starostnega zavarovanja. Baval se je tudi z akcijo gospodarskih krogov glede decentralizacije delavskega zavarovanja in pobijal nekatere navedbe teh krogov, s katerimi utemeljuje svoje zahteve, označujoč jih kot škodljive za delavsko zavarovanje.

O vseh referatih se je razvila nato

obširna debata

v katero so posebej zastopniki vseh pokrajin ter tolnačili prilike in želje svojega okolja. V debati je spregovoril tudi načelnik ministrstva socialne politike, g. Dušan Jeremić, ki je naglašal, da se v pogledu brezposelnosti v javnosti navadno pretrirava. Po uradnih podatkih, ki jih je zbral ministrstvo preko Okrožnih uradov za zavarovanje delavcev, ki imajo najboljši vpogled v stanje zaposlitve, je v vsej državi in v vseh delavskih kategorijah vsa 200.000 brezposelnih. Ministrstvo posveča temu vprašanju vso pažnjo in je tudi s svoje strani z raznimi ukrepi stremelo za tem, da se brezposelnost kolikor mogoče omili, kar se da do sedaj tudi brez posebnih izrednih ukrepov s strožjim izvajanjem obstoječih zakonov. Tako je med drugimi ministrstvi pozvalo vse banke uprave, naj pazijo zlasti na to, da se zabrani, a prej je potrebno, naj se zaposli novi delavci. Poudaril je, da je tudi dolžnost delavskih organizacij, da same opozorje uprave na vse, kar opazuje, da ni v skladu z zakonskimi določbami, po potrebi pa naj se obrnejo tudi neposredno na ministrstvo. V dravski banovini se to tudi že prakticira in je prejel ministrstvo že več važnih opozoril.

Jutri se bo kongres nadaljeval in najbrž zaključil.

Planinka čaj

Bahovec čisti in osvežuje kri in s tem obnavlja cel organizem. Zavitek Din 20.— v apotekah.

Čaša je polna!

Pisec članka je znani socialni delavec in strokovnjak, glavni tajnik Delavske zbornice, g. Filip Uratnik. Zato zasluži njegov apel tem večjo pozornost.

Pred tedni smo prejeli iz trboveljskih revirjev vest, ki je nismo smatrali za mogočo. Bilo je to poročilo, da je izdala Trboveljska premogokopna družba na podrejene organe nalog, naj zamenjajo sred; sedanje gospodarske krize par sto starejših rudarjev z mlajšimi. To se pravi, da naj se vržejo na cesto rodbinski očetje, ki so delali v revirjih dvajset do trideset let; da naj se vržejo na cesto prej, predno je pravilnik bratovski skladnice spremenjen. Odpust v tem času pa pomeni, da izgube prizadeti vse pri bratovski skladnici pridobljene pravice, ki so vredne za poedince morda 40 do 50 tisoč. Vržejo naj se na cesto, v trenutku, ko apelira že toliko rok na javno pomoč, da je za nje vsaka učinkovita javna pomoč izključena.

Nismo verjeli, da bi mogle biti te vesti resnične. Prvi odpusti so na nas na žalost prepadli, da so vendane resnične. Še vedno pa smo mislili, da ni dobro o tem razpravljati v javnosti in da je pričakovati še največ uspeha od lojalne intervencije. Cela zadeva pa se razvila tako, da smo doželi o njej javno spregovoriti.

Pri intervenciji smo izvedeli, da so take redukcije zato potrebne in neodložljive, ker je postal pri družbi zaradi velikih redukcij rudarjev razmerje med boljše plačanimi kopaškimi kategorijami in slabše plačanimi pomožnimi kategorijami; nenormalno. Ker so starejši delavci predragi in ker se jim plača težko znižuje, naj se kratkoma odpuste iz službe. Vzeli smo v roke svinčnik in računali. Ako se vrže na cesto 1000 starejših rudarjev, bodo izgubili rudarji samo na pričakovanih, a izgubljenih pokojniških pravicah morda 20 do 30 milijonov dinarjev. Trboveljska premogokopna družba pa bo prihranila na mezdah 2 do 3 milijone dinarjev letno. To bi bila res na dve strani dvina rešitev.

Bratovska skladnica bi si na ta način odahnila, TPD pa bi rešila precejšen znesek, ki bi se dal porabiti za dividende, tangleme in nagrade.

Mi smo pri intervenciji predočevali, kako moramo nemogoče so take odredbe, in prosili, naj se te odredbe takoj prekličejo. Dobili smo neke neodrejene obljube, ne s striktno obljube, da se ne bo več reduciralo. Sedaj čakamo že tedne. Tozadevna navodila pa se niso spremenila, že izvršene redukcije se niso popravile. Iz Zagorja pa smo dobili celo poročilo, ki nas sili, da opozorimo vso javnost, da je čaša že polna, prepolna. Delavske organizacije ne morejo več nositi odgovornosti za posledice, ki lahko nastanejo iz takega ravnanja.

Tudi če bi se zgornji sklep izvršil, bi bilo še vedno mogoče, da bi se zamenjali v rodbinah starejši rodbinski očetje z brezposelnimi rudarskimi sinovi, ki jih je v revirjih gotovo nad 1000. Sicer za rodbino ni vseeno, ali služijo oče ali mladoletni sin, ki vse posledice, ki smo jih zgoraj opisali (izguba pravice do pokojnine itd.) bi tudi v tem primeru še ostale. A prizadete rodbine bi vsaj od danes do jutri rešile kosček kruha. Na žalost pa se zdaj, da nekateri lokalni organi družbe nimalo niti ne obzirnosti, da bi izvajali nalog družbe v označenem smislu. In v Zagorju se je na primer zgodilo, da so razlašali organi družbe po okoliških kmetijskih delavcih; res je bilo par takih delavcev v službo sprejetih. Ne vemo, ali se dogajajo take stvari z vednostjo vodstva družbe ali ne. V vsakem primeru pa vodstvo za to odgovarja. Ono je dalo nalog za zamenjavo delavstva; ono je poverilo v izvedbo naloga svoje nižje organe; ono vzel intervencijam ne prekliče izdanih navodil.

Delavstvo je nad vsem tem globoko razočarano in ogorčeno. To je treba javno povedati. Povedati je treba, da postaja čaša prepolna in da se mora tako postopanje z delavskimi in javnimi interesi, nehati.

Filip Uratnik

Sklicanje senata

Beograd, 3. dec. p. Predsedstvo senata je danes sklicalo plenarno sejo senata za prihodnji tork ob 5 popoldne. Na dnevnem redu so konvencije in zakoni, ki jih je že odobrila Narodna skupščina.

Društveni in zborovalni zakon

Beograd, 3. decembra. p. V navzočnosti notranjega ministra g. Živojina Lazića je danes skupščinski odbor, izvoljen v to svrhu, razpravljal o načrtu za izpombo društvenega in zborovalnega zakona. Po poslastih, ki jih je uvodoma podal g. ministar, se je pričela načelna razprava, v katero je poseglo več govornikov. V načelu so se vsi izjavili za predlagani načrt. Glasovanje se bo vršilo v ponedeljek popoldne, naka se bo pričela podrobna razprava o posameznih členih.

Spremembe pri generalni direkciji državnih železnic

Beograd, 3. decembra. p. Z odlokom prometnega ministra je postavljen za načelnika splošnega oddelka generalne direkcije državnih železnic Gojko Mudrić, dosedaj načelnik pomožnega oddelka rečne plovbe. Za načelnika pomožnega oddelka rečne plovbe je postavljen Svetolik Gajić, dosedaj nominalni pomožnik direktorja železniške direkcije v Ljubljani.

Razstava poljskih slik v Beogradu

Beograd, 3. decembra. AA. Jutri bo poljski poslanik na našem dvoru dr. Vladislav Schwarzburg-Günther otvoril v prostorih poljsko-jugoslovske lige v Kolarčevi zadružbi v Beogradu razstavo slik o lepota Jadrana, ki jih je naslikal poljski slikar Edvard Rokun. V imenu poljsko-jugoslovske lige se otvoritve udeležijo Momčilo Milošević.

Poslanik Paul Naggiar v Ljubljani

Francoski poslanik na našem dvoru je včeraj prvič oficijelno posetil Ljubljano in bo prisostvoval danes svečanostim Francoskega instituta

Ljubljana, 3. decembra.

Zjutraj ob 7.27 je došel s simphonom v Ljubljano poslanik francoske republike v Beogradu minister g. Paul Emil Naggiar, da prvič poseti oficijelno Ljubljano, da prisostuje proslavi 10letnice Francoskega instituta v Ljubljani in v Kranju in izroči visoka odklivanja oficijelj Legije časti banu dr. Marušiću ter pesniku in upravniku Narodnega gledališča Otonu Zupančiču, katerega je pred leti predsednik francoske republike že odlikoval s častjo viteza Legije časti.

Na kolodvoru so ministra g. Naggiara poleg tukajšnjega francoskega konzula pričakovali zastopniki naših oblasti: ban dr. Marušić, podban dr. Pirkmajer, župan dr. Puc, senator dr. Ravnhar, minister Sušnik, zastopnik knezoškof dr. Fabian, predsednik Francoskega instituta Oton Zupančič s članom zavodovega odbora prof. Prežljem in sedanjim upravnikom instituta lektorjem Lacroixom. Navzoči so bili še predsednik LKD direktor Jug, načelnik kolodvora g. Ludvik, zastopniki tiska, zastopniki kulturnih institucij in šolska mladina višjih razredov naših srednjih šol.

Ob izstopu je ministru želez dobrodoščilo župan dr. Puc. G. minister se mu je prisrčno zahvalil in pozdravil vse navzoče. Nato so mu izročile ličjke v narodnih nošah krasen šopek nageljev.

Mladina in občinstvo ga je spremljalo do izhoda ob navdušenih vzklikih njemu in naši prijateljci Franciji.

Minister g. Naggiar se je nato nastanil v hotelu Unionu, kjer je sprejel novinarje in se z njimi prvr prisrčno razgovarjal poduradjačo, da ga je sprejem v Ljubljani presenetil. Slovenijo, zlasti pa njene prirodne krasote, je pa občudoval že večkrat, kajti našo banovino je že preje nekolikokrat obiskal.

Sledili so oficijelni obiski g. ministra, ki je posetil knezoškofa dr. Rožman, bana dr. Marušića, rektorja dr. Slaviča in podpredsednika senata dr. Novaka. Ob 12.15 je g. minister položil pred Napoleonovim spomenikom krasen venec. Navzoči so bili tudi ban dr. Marušić, podban dr. Pirkmajer,

župan dr. Puc, rektor dr. Slavič, komandant divizije general Ilić in drugi predstavniki oblasti. Spomenik je obkrožala sprednjošolska mladina s proforskimi zborom, ki je g. ministra ob prihodu prisrčno pozdravila. Venec je položil ob spomenik tudi Francoski institut.

Ob 13. je priredil visokemu gostu g. ban intimo kosilo. Po kosilu pa je minister Naggiar obiskal otroški vrtec francoskih frančuskanskih misijonark na Mirju. Tu ga je ljubezno sprejela prednica s. Elizabeta Du Mesi in mati Christel. G. ministra sta pozdravili deklici, ki sta mu izročili dva šopka.

Deklice in dečki so nato deklamirali razne pesmice v francoščini in tudi zapeli so prav srčkano ljubko francosko otroško skladbo.

Naposled se je g. minister odpeljal še v Narodni muzej, kjer sta ga sprejela ravnatelj dr. Mal in dr. Melita Pivčeva-Stele. Razkazala sta mu vse znamenitosti v muzeju. G. minister se je zanimal zlasti za rimske izkopanine in za spomenike iz časa Napoleonove Ilirije. Prelistal je »Telegraphie Officielle« zanimal pa se je tudi za naše narodne noše in vezenine. Ob slovesu mu je dr. Pivčeva izročila svojo razpravo o ekonomskih razmerah v Iliriji, ki je izšla pred letom v Parizu, dr. Mal pa mu je izročil svoj sedmi zvezek naše zgodovine, ki razpravlja baš o ilirskih provincih.

Ob 15. je priredil konzul g. Neuville zakusko na konzulatu, naka se je g. minister Naggiar odpeljal v hotel Union, kjer se je odpočil. Ob 20. je pa prisostvoval slavnosti predstavi »Manon« v opernem gledališču.

Iz Zagreba se je pripeljal v Ljubljano ravnatelj zagrebskega Francoskega instituta prof. Warnier, ki je zastopal predsednika Francoskega instituta v Zagrebu dr. Bazalo. Za jubilej je prof. Warnier izročil Francoskemu institutu v Ljubljani krasno spominsko knjigo v imenu zagrebskega Francoskega instituta.

Jutri dopoldne bo g. minister Naggiar obiskal Kranj, potem pa bodo v Ljubljani sledile poslednje točke že znanega sporeda. (Slike o sprejemu so na 3. strani.)

Shodi poslanca Drmelja v mirenski dolini

Sreski odbor JRKD v Krškem je sklical za preteklo nedeljo tri shode: v Trebelnem, Mokronogu in St. Rupertu, v Tržišču pa sestanki krajevnih poverjenikov. Povsod sta poročala domači narodni poslanci g. Alojz Drmelj in kot zastopnik sreskega odbora novinar g. Oton Ambrož. Na vseh zborovanjih je bila udeležba nepričakovano velika in je ljudstvo pokazalo, da se zelo živo zanima zlasti za gospodarsko politiko naše države.

V Trebelnem nad Mokronogom se je zbralo v »Marijinem domu« okrog 500 zborovalcev. Shod je otvoril župan g. Klemenčič, naka je poslanec Drmelj obširno razložil delovanje Narodne skupščine in prid kmet-skemu stanu. Govoril je o odpravi kuluka, žitnega monopola in vinske trošarine, o znižanju zemljiškega davka, o gozdni agrarni reformi in posebno o razdvojitvi kmetov, tem najvažnejšem vprašanju naše gospodarske politike. Z zadovoljstvom je ugotovil, da so se cene živini in vinu nekoliko izboljšale in naglašal posebno pomen izvoza naše živine v Egipt. Baval se je tudi z novim občinskim zakonom in banovinskih samoupravo in žel za svoja stvarna izvajanja navdušeno priznanje zborovalcev.

Po govoru g. Ambroža, ki je vabil vse k sodelovanju v novi vsedravnici stranki, se je vršila še seja krajevnega odbora stranke pod predsedstvom g. Franca Piškurja. Sijano je bil obiskani tudi shod v hotelu g. Deva v Mokronogu, ki ga je vodil predsednik krajevnega odbora g. Pavel Herbst. G. poslanec se je baval v prvi vrsti z načrtom zakona o zaštiti kmetov in ureditvi kreditnih odnosov ter z novim proračunom, ki ga preveva duh skrajne štednje. Za njim je novinar g. Ambrož polnsil osnovne ideje politike narodnega in državnega edinstva in naglašal potrebo, da tudi široki sloji sodelujejo v tej novi konstruktivni politiki. — Po shodu je bila seja krajevnega odbora, ki razvija zelo intenzivno delovanje po vseh vaseh mokronoške občine.

V St. Rupertu je bila velika posvetovalnica »Kmečke branilnice« nabito polna poslušalcev. Shodu je predsedoval predsednik krajevnega odbora g. Jožef Lulek in je poslanec Drmelj obširno opisal na njem vse napore Narodnega predstavnštva, da se čim bolj omili težavni položaj našega kmetijskega ljudstva. — Na sei krajevnega odbora organizacije, ki se je vršila po shodu, je poročal tajnik g. Matija Brezovar o mogočnem razmahu stranke v St. Rupertu, kjer šteje že skoro 300 članov in je govoril tudi župan g. Andrej Prah.

Zvečer je prišel g. poslanec končno v prijazno občino Tržišče, kjer se je vršil v gostilni g. Joška Prijatelja sestanek krajevnih poverjenikov. Prišli so zastopniki Tržišča, Skrovnika, Pijavice, Dola, Polja, Kan-

ljevasi, Medvedjeka, Mladetič in Gabrjelec. Sestanek je vodil g. Fran Bizjan in je bilo sklenjeno, da bo 11. decembra velik manifestacijski shod. Pozno zvečer je bila še konferenca krajevnega odbora v Boštanju, na kateri sta poročala župan g. Franc Drmelj in tajnik g. Drago Fakin. Dne 18. decembra pa bo v Boštanju javen shod.

Novi grobovi

V čestiti starosti 80 let je umrla v Litiji okrajna babica gospa Marija Dolšek. Znanja in priljubljena je bila daleč naokrog. K večjemu počitku jo bodo spremili danes ob 15.

Na Šmartinski cesti 18 v Ljubljani je umrla po daljšem trpljenju v 68. letu starosti ugledna posestnica gospa Frančiška Ločnikska rjeva. Pogreb bo jutri ob 16.

V Framu je umrla obče spoštovana posestnica in gostilničarka gospa Marija Turnerja, ki je ukalala 75 let. Pokopali jo bodo danes ob 15.

V Krašnji je umrl posestnik in lesni trgovec gosp. Jazek Klopčič in ga bodo jutri ob 10, spremili k večjemu počitku.

V Mali vasi je umrl posestnik gosp. Jože Škerlep, član občinskega odbora na Jezici. Pogreb bo danes ob 16.

V mariborski bolnici je včeraj umrl v Pljuv splošno znani in priljubljeni davčni upravitelj v pokou gosp. Matej Habjančič. Pokojnik je bil še za časa aktivnega službovanja zaradi svoje dobroljutnosti zlasti med kmečkim ljudstvom zelo priljubljen in spoštovan. Svoje otroke je vzgojil v narodnem duhu in so danes vsi na lepih položajih. Pogreb bo jutri ob 14.45.

V rudniškem revirju Herne - Holthausen v Westfaliji je umrl gosp. Franc Ferjančič iz znane iliriske narodne rodbine. V Nemčiji je bival že iz predvojnih časov. Zaprta vodo s štirimi otroki, ki so vsi lepo vzgojeni v domačem duhu in besedi.

Pokojnim blag spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Verjetno je, da bo oblačnost ponovno porastla in da se bo vreme poslabšalo. — Situacija včerajšnega dne: Depresija prevladuje nad severno in vzhodno polovico evropskega kontinenta. Minimum nad Jadrinom je oslabil, zaradi česar so ponehali tudi južni vetrovi. Barometriki maksimum nad Španijo je še razširil tudi na ostale zapadne dele Sredozemskega morja in dežele. Pritisk je v splošnem porastel za 0.1 do 1.5, le ponekod v zaledju je padel za 0.1 do 0.3, najbolj v centralnih krajih.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: V južnih Alpah ponekod ter časoma manj oblačno. Milo vreme. — V dveh dneh poslabšanje in padeč temperatura.

Liga slovanskih železničarjev in brodarjev

Pred tednom ustanovljena liga združuje 170.000 Čehoslovakov, Poljakov in Jugoslovenov

Na ustanovnem občnem zboru dne 27. novembra v Gregorovem salonu Reprezentančnega doma v Pragi so poljski, češko-slovanski in jugoslovenski narodni železničarji in brodarji ustanovili veliko slovansko organizacijo pod imenom »Liga slovanskih narodnih organizacij železničarjev in brodarjev«.

Ligo tvorijo za sedaj za Poljake »Zjednoczenie Kolejowcow Polskich« s 65.000 člani, za Čehoslovake »Jednota Zaměstnanců československého úřednictva železničarstva« s 8.000 člani ter za Jugoslovane »Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev« s 35.000 člani. V Ligi je torej združenih 170.000 narodnih slovanskih železničarjev in brodarjev.

Ustanovnemu občnemu zboru so prisostvovali zastopniki ministrstva in direkcije žel. železnice, narodni poslanec in predsednik Slovanske delavske unije Tučny ter zastopnika jugoslovskega in poljskega poslanika.

Liga je naslednja nekdanje »Lige slovanskih železničarjev«, ustanovljene leta 1910, za obrambo narodnih in stanovskih pravic poljskih, čeških in jugoslovenskih železničarjev na bivših avstrijskih državah in v privatnih železnicah. Prva liga je imela v prvi vrsti nacionalno umravnai značaj; bila je slovansko konstruktivna, a naperjena v veliki meri proti upravam državnih in privatnih avstrijskih železnic, ki so slovanske železničarje pritiskale ne le nacionalno, marveč v enaki meri tudi gospodarsko in socialno. V kratkem času nepolnih starih let je takratna liga med slovanskimi avstrijskimi železničarji izvršila prav ogromno delo in jih tako usposobila, da so med vojno in osobito ob prevratu ravno poljski, češki in slovenski narodni železničarji mogli izvršiti eno nalogo, brez katerih osamosvojitve poljskega, češkoslovskega in jugoslovskega naroda, da ne bi bila potekla tako gladko in mirno. Objektiven zgodovinar, ki bo pisal o osvoboditvi poljskega, češkoslovskega in jugoslovskega naroda, bo moral priznati, da stani poljskih, češkoslovskih in jugoslovskih železničarjev častno mesto, ki so ga s svojim požrtvovalnim delom v polni meri zaslužili.

V osvoboditvi slovanskih državah se je narodnostnoski pokret med železničarji in brodarji še poglobil. Potrebno je bilo preiti iz destruktivnega protidravnega v konstruktivni državni prave. Težko je šlo novsod, pri nas, pri bratih Čehoslovakih in Poljakih. Železničarji so bili v vseh treh novih državah kakor ostali državni uslužbenici zaradi težkih gospodarskih, političnih in upravnih prilik gospodarsko potisnjeni navzdol. Vrh tega so bili postavljeni v službi pred popolnoma nove naloge obnove prog, vznožja parka, kakor tudi preureditve upravnih sistemov.

Najboljše je bilo še pri Čehoslovakih, ki so imeli nad 50% enotno organiziranega nacionalnega osebja. O nas Jugoslovenov ne bomo pisali. Slične ali pa še težje prilike so bile pri Poljakih, Trije popolnoma različni

upravni sistemi, nemški, avstrijski in ruski, pod katerimi so poljski železničarji bili vzgajani po med soboj si različnih državnih gospodarskih in političnih vidikih, so pustili vplive, ki jih je bilo treba šele premagati.

Vse to je tudi bil vzrok, da se je ustanovitev nove lige zavlekla za precej časa. Razgovori so se vodili že od l. 1922, vendar so predstavniki narodnih organizacij po presoji dejanskega stanja v posrednih državah odlagali z ustanovitvijo. Ko pa se je na Poljskem posrečilo, da sta se dne 11. novembra 1925 obe najmočnejši narodni organizaciji »Polski Zwiazek Kolejowcow« in »Zwiazek Kolejowy Zjednoczenie Zawodów Polskich« sklenili svojo fuzijo in zedinjenje na veliki skupščini v Varšavi dne 9. maja 1929 tudi izvršili v skupno »Zjednoczenie Kolejowcow Polskich«, je bila glavna ovira za ustanovitev nove slovanske lige odstranjena.

Sedanji ustanovni občni zbor v Pragi je podal lep dokaz enotnega mišljenja v narodnostnoskem pokretu med poljskimi, čehoslovanskimi in jugoslovenskimi železničarji in brodarji. Predstavniki so v skrbno sestavljenih referatih orisali stanje med železničarji in brodarji v vseh treh državah in enodušno začrtali smernice za bodočnost. Glavni cilj lige je medsebojno spoznavanje in medsebojna podpora v vseh vprašanjih, ki se tičejo prometnega osebja. Liga hoče gojiti tesne stike v svrhu poglobitve na gospodarskem, kulturnem, humanitarnem in socialnem polju velikega stanu slovanskih železničarjev in brodarjev.

Pa še eno načelo je bilo sprejeto. Vsako državo more na zunan zastopati samo kompakten nacionalno in zadržavno usmerjen stan slovanskih železničarjev in brodarjev. V interesu napredka stanu, prometne službe in stroke morajo jugoslovanski, čehoslovanski in poljski železničarji brez razlike na položaj, čin ali kategorije v svojih narodnih strokovnih organizacijah skupno delati za doseg zastavljenih ciljev, ker le tako je možen napredek in podana garancija pravilnega razvoja in najvažnejši pogoji državnega gospodarstva. S tem je tudi najboljše zavarovanje eksistenca možnost siehernemu pripadniku, od najnižjega do najvišjega.

Sigurno je, da bo v bodočnosti nova velika Liga narodnih slovanskih organizacij železničarjev in brodarjev s popolnoma konkretno izdelanimi stanovskimi, zadržavnim programom igrala vplivno vlogo v gospodarstvu vseh treh bratskih slovanskih držav. Sigurno je tudi, da bo vodstvo lige v prvih letih v rokah bratov Čehoslovakov znao najti pravo pot in prava sredstva za doseg končnega cilja.

★

Predsedstvo Lige slovanskih narodnih organizacij železničarjev in brodarjev tvorijo predsednik posl. Procházka (Jednota), I. podpredsednik inž. Lopuszanski (Zjednoczenie), II. podpredsednik inž. Gjuric (UJNZB), tajnik Javornicki in blaginjak Peštal (oba Jednota). V odboru so tudi od vsake države po trije odborniki in dva namestnika.

Ivan Deržić.

+

Potrni nepopisne žalosti sporočamo pretresljivo vest vsem sorodnikom in znancom, da nam je umrla danes naša preobra zlata mama, gospa

MARIJA KUNČIČ

rojena Zdravje

soproga posestnika in mizarkega mojstra

</

Naši kraji in ljudje

Priloh poslanika g. Nagglara v Ljubljano na kolodvorskem peronu. V sredi g. poslanik (X), levo pesnik Oton Zupančič in župan dr. Dinko Puc. Ob strani gospodične v narodnih nošah

Ob 10-letnici Francoskega instituta

Revija požrtvovalnega in uspešnega dela — Pomen francoskih krožkov

V letih 1921. in 1922., ko je prišel na našo univerzo prvi lektor za francoski jezik, prof. Tesnière, ki je zdaj v Strasburgu in ki je predstavil svetu našega O. Zupančiča, tedaj je začela dobivati konkretno in realno obliko tudi nova duhov-

not, najbolj usoden, je bil z ustanovitvijo Francoskega instituta odkrit in dostopen ves kulturni zaklad velikega francoskega naroda. Kajti v duhovnem razvoju je pomembnejši resničen stik, poznavanje in življenje s kulturnimi dobrinami kakor pa zgolj navdušenje za nje iz kakršnihkoli virov.

Z od početka je predsednik Francoskega instituta pesnik Oton Zupančič. Njegova desna roka je postal takoj po ustanovitvi blagopojni prof. dr. Fran Detela kot knjižničar. Naš Narodni muzej je dal zavodu prvo streho. V prijazni sobici v muzeju so uredili knjižnico. Tu je lektor prof. Tesnière imel tudi prva svoja predavanja za slušatelje univerze. Ta predavanja je tedaj obiskovalo izredno število ljubljanske inteligence. Prvi val navdušenja je vodil vse intelektualno Ljubljano v novo ustanovljeni Francoski institut, v njegovo lepo in dragoceno knjižnico, k predavanjem Francoza, ki se je v kratkem pričel slovenščini in se v kratkem duhovno približal naši narodni duhovnosti, kar je rodilo lep sad: obširno, objektivno študijo o vrednosti in pomembnosti našega največjega sodobnika Otona Zupančiča.

Tedajni upravnik muzeja prof. dr. Mantuani je institutu omogočil, da se je kljub začetnim težavam lepo razvijal pod streho Narodnega muzeja. Dvorana, v kateri je bila francoska knjižnica, je pa bila

Poslanik minister Nagglar

na, kulturna usmerjenost, ki se je v trenutku našega osvobodjenja usmerila proti zapadu, proti Franciji, Parizu, ki je že stotletja obnem žarišče vse zapadneevropske kulture.

Zgodovinsko važen je bil trenutek, ko je v našem narodnem in kulturnem ter političnem življenju zazijal l. 1918. prepad, ki nas je za vedno ločil od preteklosti.

Morda se bolj so pa bili dogodki, ki so sledili in ki so začeli urejati, na novo usmerjati in določevati naše novo duhovno, kulturno življenje. Velika usoda nas je postavila l. 1918. na križišče, možje pa, ki so nam pokazali s križišča novo pot, so nam pokazali s tem pot iz kaosa v novo življenje.

Tako se je zgodilo, da so v l. 1921.—22. naši intelektualci, kakor pesnik Oton Zupančič, prof. Janko Pretnar, univerzitetni profesor Rihard Zupančič in nekateri naši javni kulturni delavci in delavke s pomočjo prvega lektorja za francosko in na naši univerzi prof. Tesnière, rom položili temelj Francoskemu institutu (Institut français) v Ljubljani.

Poslanik g. Nagglar (na desni) v razgovoru z banom dr. Marušičem

Možnost za novo duhovno usmerjenost je bila s tem ustvarjena. Kaos je bil premagan. Starejša generacija, prepojena s starim duhom, je dobila s tem priliko, da se regenerira, če že čuti za to potrebo, ti isti člani starejših generacij, ki se je vzgajala že pred vojno ob vrednotah francoske kulture, so dobili s tem svoj hram, svoje svetišče, mladini pa, za katero je bil prepad, ki nas je ločil l. 1918. od predvojnih kulturnih, v večini vsiljenih in lažnih vred-

not, najbolj usoden, je bil z ustanovitvijo Francoskega instituta odkrit in dostopen ves kulturni zaklad velikega francoskega naroda. Kajti v duhovnem razvoju je pomembnejši resničen stik, poznavanje in življenje s kulturnimi dobrinami kakor pa zgolj navdušenje za nje iz kakršnihkoli virov.

Po smrti pisatelja dr. Frana Detela je postal njegov naslednik kot knjižničar njegov sin prof. O. Detela, ki je zdaj tajnik na francoskem konzulatu v Ljubljani. Zadnja leta pa opravlja posle knjižničarja g. Aleksander Popov, Institutov marljivi tajnik je prof. Jaklič.

V odboru Francoskega instituta so že od začetka univerzitetni profesorji Rihard Zupančič, Leonid Pitamic, Fran Sturm in Izidor Cankar ter profesorji O. Detela, J. Pretnar in Prezelj.

Upravnik zavoda je vedno lektor za francosko na univerzi. Tako so bili upravnik od ustanovitve gospodje profesorji Tesnière, Martel in Vey. Sedanjí upravnik je novi lektor prof. J. Lacroix.

Dragocena knjižnica Francoskega instituta ima okoli 4000 knjig. V glavnem so dela francoske književnosti od srednjega veka do sodobnikov. Institut dobi vsako novo izšlo knjižno delo, tako da so obiskovalcem na razpolago vse francoske književne novosti.

Razen tega ima knjižnica 23 revij, 8 dnevnikov, 6 tednikov in precej strokovne literature iz filozofije, psihologije, sociologije itd. Ta bolj strokovna del knjižnice je dragocen pripomoček našim univerzitetnim profesorjem in slušateljem, ki ne žive več pod vplivom starega mnenja, češ, da imajo samo Nemci vredno strokovno literaturo. Saj vemo, da so Nemci ravno v duhovnih vedah šli za Francozi in jih še danes niso prekosili, in jih ravno v teh vedah nikdar ne bodo prekosili.

Cim se je Francoski institut v Ljubljani afirmiral, je bilo treba misliti tudi na naša večja podeželska mesta in jim dati možnost za novo duhovno usmeritev. Tako je Francoski institut večinoma s pomočjo tamošnjih profesorjev za francosko in domačih ljubiteljev francoske kulture ustanovil doslej že 8 svojih podružnic po vsej Sloveniji, in sicer v obliki Francoskih krožkov. V Mariboru, Ptuj, Celju, Novem mestu, Kranju, Ormožu, na Jesenicah in v Dolnji Lendavi so dosegli ti krožki prav povoljne uspehe in se lepo razvijajo.

Od srca čestitamo Francoskemu institutu k jubileju z željo, da bi se še lepše razvijal, da bi privlačil v svoje okolje še več naših kulturnih delavcev in delavk. m. z.

Enominutni molk pred Napoleonovim spomenikom. Sprejaj g. poslanik, na desni župan dr. Dinko Puc, na levi ban dr. Drago Marušič, prof. dr. Billimović, francoski konzul g. Neuville, univ. rektor dr. Slavčič, upravnik narodnega gledališča Oton Zupančič, lektor francoskega jezika g. Lecroix in prof. Jaklič

Vladni svetnik Ljubo Pinkava

Laško, 3. decembra. Sreski načelnik v Laškem, g. vladni svetnik Ljubo Pinkava je po daljši življenjski bolezni nenadno omahnil v objem smrti. Globoko je številne znanke presenetila ta tragična novica.

G. Ljubo Pinkava se je rodil 17. avgusta 1879 v Kranjcu na Čukotlovaškem. Studiral je gimnazijo v Kočovu na Moravskem, univerzo pa na Dunaju. Leta 1907 je stopil v politično upravno službo v Ljubljani ter je nadalje služboval pri sreskih načelnstvih v Litiji, Kranju, Črnomlju, Radovljici in Logatcu. Ob prevratu 1918 je bil dodeljen kot eden prvih slovenskih uradnikov sreskemu načelnstvu v Celju. V težkih razmerah si je kot uradnik pridobil velike zasluge za to, da se je uvedla uprava v duhu naše nove države. Leta 1923 je prevzel vodstvo novo ustanovljenega sreskega načelnstva v Laškem, katero je v zelo težkih razmerah ob obilici gospodarskih in socialnih nalog vztrajno vodil do svojega zadnjega dne.

Pokojnik je veljal za enega naših najboljših greskih načelnikov. V svojem nastopu je bil vseskozi demokratičen in koncilianten, sicer zelo strog, toda tudi zelo priazen. Baš zato pa je bil tudi zelo priljubljen. V njegovem uradu je bilo vedno vse v najlepšem redu. V zadnjem času se je

na njem opazilo bolehanje, zlasti so hudo trpeli njegovi živci, ki so ga pritrtili v obup. V petek ob 16. je izdihnil. K večnemu počitku pa bo položen v nedeljo ob isti uri. S svojim marljivim delom si je g. vladni svetnik Pinkava zagotovil najlepši spomin. Sorodnikom iskreno sožalje!

Pri odebeltosti vzbujajo redna zdravila uporaba naravnih »Franz Josefov« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefov« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo. In sicer zjutraj, popoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefov« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prekmursko šolstvo

Dolnja Lendava, 2. decembra. V zadnjem času se mnogo govori o našem učiteljskem naraščanju, ki je brez službe izpostavljen negotovi bodočnosti, dasi je ponekod veliko pomanjkanje učiteljskih moči. V tem oziru pa morda prednjači dolinlendavski srez, kajti od nezasedenih učiteljskih mest v vsej banovini odpade na naš srez sam ena četrtina. Ves čas od osvobodjenja sem še ni manjkalo pri nas toliko učiteljskega kakor to šolsko letg. Nezasedenih je kar 30 mest.

Zaradi tega je tukaj delujoče učiteljsko silno obremenjeno z delom. Cesti so primeri, da ta ali oni učitelj poučuje po dva razreda z več oddelki po 8 ur dnevno. Na neki trirazrednici je že drugo leto le šolski upravitelj, ki čaka na upokojitev; ima okrog 125 otrok, polovico Slovencev, polovico Madžarov. Lahko si je predstavljati, kako je ta človek zaposlen in kake uspehe dosega kljub napornemu delu. Sličnih primerov je več. Mislimo, da bi baš na meji moralo biti učiteljsko vedno kompletno, da bi se vršil v šoli normalen pouk in da bi učiteljsko lahko delalo tudi izven šole.

Kaj pa je temu vzrok? Ne bomo iskali vzrokov v finančnih nepravilnostih, ampak bomo povedali kar naravnost in odkrili največjo rano, ki spremlja leta in leta naše šolstvo: to je, da se ljudje še vedno boje Prekmurja in da se še vedno smatra Prekmurje za kazensko kolonijo. Vsakdo se na živo in mrtve brani priti v Prekmurje. Tu je zlo. Če je pa že kdo po nesreči tukaj, izkusa na vse načine takoj pobegeti. Le redki so oni idealni ljudje, ki jim je tudi naše Prekmurje postalo druga domovina. Dasi so bile potrebe po učitelstvu v

Povsod zapažena...

Njej veljajo občudovalni pogledi, a pred vsem njeni fini nežni polti. Ona pozna pravo negovanje: Elida Creme de chaque heure. Takoj po uporabi napravi Elida Creme de chaque heure kožo zamolklo in mehko — daje ji ob vsakem času živo rožnato svežost.

ELIDA CREME

de chaque heure

Prekmurju velike, so se od nas kljub temu premesčali in se še premesčajo učitelji v ostale dele banovine. To pa zdaj ne bi smelo biti. Vemo, da tudi drugod primanjkuje učiteljskega, res pa je, da v nobenem srezu tako kakor pri nas.

Pri nas tedaj obstaja šolsko vprašanje, ki ga bo treba nemudoma rešiti. Znano nam je, da so krajevni činitelji storili vse, da se ta nedostatek odpravi. Tudi poslanec g. Hajdinjak se je močno zainteresiral za zadevo in je pričakovati, da bodo v najkrajšem času zasedena vsaj tista mesta, ki najnujnejše potrebuje zasedba.

metrov, so morali pasirati železniško progo. Ob isti uri vozil osebni vlak iz Maribora proti Čakovcu in čuvaj Savnik Franc je pred prihodom vlaka zaprl zatvornice, nakar je pozneje izpovedal in obenem zatrdil, da zaradi goste meglice, ki je bila usodno noč, ni videl nikakih voznikov.

Čuvaj je dalje izpovedal, da so vozniki morali sami dvigniti zatvornice in pasirati progo prav v trenutku, ko je privozil vlak. Preko proge sta speljala že dva voznika, medtem ko je bil voz posestnika Milka Ignaca iz Spuhlje baš na progi, ko je približal vlak. Stroj je zgrabil konja, ga vlekel kakih 100 metrov s seboj ter ga popolnoma razmesaril, a voz je sunil v bližnjo ograjo, kjer je obtical.

Vlak je zaradi nesreče takoj obstal in so stroj očistili. Vozniki so nato poškodovani voz pripeli k drugemu vozu in nadaljevali svojo pot. Pri zasliševanju so vozniki trdili, da zatvornice ob kritičnem času niso bile spuščene in do so zaradi tega mirno nadaljevali pot.

Oprema novega koledarja »Iz naših krajev«

Nekaj dni nas še loči od dne, ko izide. Zaradi obilice dela v tiskarni se tiska le ena naklada. Kdor si koledarja ne bo pravočasno oskrbel, bo ostal brez njega, za kar bo pač vsakomur žal, če si ogleda dva vzorca, ki sta v Selenburgovi ulici v »Jutrovi« izložbi. Koledar bo vseboval 53 listov. Naslovno stran bo krasila perorisa v izmeri 11x9 cm, ki predstavlja pogled na Triglav s Križevih Podov. Risbo je izdelal alpinec g. Edo Deržaj, ki je ilustriral s slikami risbami tudi v Londonu izšlo knjigo »Beaufoul mountains«. Format koledarja bo 20x26 cm (četrtina naslovne strani »Jutro«) in bo nalepljen na nekoliko večjem kartonu, prepleten s finim temnim platnom. Koledar vsebuje 52 listov, na vsakem listu je koledar za en teden, slike pa so vedno razporejene po letnih časih. Vsak list ima lep okvir, na vrhu napis »Iz naših krajev«, v sredini je pokončna ali ležeča slika v bakrotisku v primerni barvi, ki se menja po vrsti papirja. Vse barve so mirne. Prizniki in nedelje so tiskani s krepkejšimi številkami. Tisk je tako dovršen, kakor ga izdelajo morda le prvovrstne inozemske tiskarne: delala ga je naša Delniška tiskarna. Koledar bo imel le eno naklado in se naknadno ne bo tiskal več za letošnje leto (letnik 1933). Stal bo le 38 dinarjev, kar je v primeri z vsebino in opremo skoro zastoj. Te dni bodo razposlani pozivi za naročnike. Kdor bi poziva pomotno ne prejel, naj piše na naslov: Alpski koledar »Iz naših krajev«, Ljubljana, poštni predal št. 190 (g. Cvetko Svigelj).

Nesreča na železniškem prehodu

Ptuj, 3. decembra. V sredo ponoči ob 23.05 se je na železniški progi med Sv. Lovrencem na Dravskem polju in Hajdino pripetila železniška nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeške žrtve. V kritičnem času so se vračali štirje vozniki, ki so bili zaposleni na Dravskem polju s prodajo čebule, s svojimi vozovi domov v Spuhlje, Novo vas in k Sv. Marku. Na glavni cesti v bližini čuvalnice št. 10, ki je oddaljena od ceste dobrih 10

1000 in več noči...

dolgih zimskih večerov Vam krajša dober radijski aparat.

Dobri, moderni, selektivni aparati z enostavnim upravljanjem vseh vrst in za vsakogar zmeraj v zalogi.

Oglejte si jih na naši stalni razstavi v palači Vzájemne posojilnice v Ljubljani na Miklošičevi cesti 7 ali v naši trgovini na Miklošičevi cesti 5, poleg Uniona.

Radio Ljubljana

Danes premiera

čarobnega velealpskega in zimsko športnega filma

Alpska simfonija

»BOB ST. 13«
V glavnih vlogah

Gretl Theimer — Werner Fütterer

HANS JUNKERMANN, PETER VOSS in FRITZ BASP

Najboljši smučarji!
Izvrstni sankarji!
Najkrasnejši prirodni posnetki!
Predstave ob 3., 5., 7/8 in 10 zvečer.

Vstopnice v predprodaji rezervirati!

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Kulturni pregled

Premiera „Carjeviča Alekseja“ v drami

V petek se je vršila premiera široko znane zgodovinske drame »Carjevič Aleksej«, ki jo je napisal znameniti ruski pisatelj Merežkovski, odlični prevod pa je oskrbel g. Hetman. V režiji g. Cirila Debeveca je uprizoritev tako v sceničnem kakor v igalskem oziru efektivno uspešna. Mogočni lik demoničnega carja Petra Velikega je Levor podajal z izredno prepričljivo sugestijo. Mladi carjevič Aleksej je vseskozi pasivna vloga in zahteva od igralca iskrene vdanosti. Jan jo je plastično odigral in je v tej težki vlogi uspel. Tudi ostale vloge so bile v dobrih rokah. Velikostna in grozotna oseba Petra Velikega je v Levorjevi kreaciji ves večer dominirala; bila je po svoji notranji in zunanji podobi ena izmed najmarkantnejših njegovih vlog. Posebej je še treba omeniti subtilno in harmonično scenerijo, ki je silila zlahkemu stariškemu okviru. O predstavi objavimo daljše poročilo. J. K.

Krstna predstava opere „Adel in Mara“

Škoda, da ni Josip Hatze (zakaj ne rajši Haez, saj je njegov oče Slovenec, in bi »Haez« bilo tudi muzikalno ime: h-a-e-z), torej škoda, da ni komponist napisal svoje druge opere »Adel in Mara« nekaj let pred vojno, ko je glasbeni vzorec bil še v polnem cvetju. Takrat bi tudi njegov »Povratek« kaj kmalu zavojeval celo inozemske odredane. Je sicer oboje bolj ali manj, ali bolje za neki del publike, zaskodeno, vendar se ravnanje gospod Polić v gledališkem listu po nepotrebnem opravičuje, da je uvrstil v repertoar »Adela in Mara«, kajti premiera te opere je imela v sredo zvečer prav močan in proben uspeh, publike že izlopa ni bilo tako mnogo pri kakšni predstavi letos, ne morda le zaradi tega, ker je bila elavstnost. Tudi toliko odkritosrčnosti in dolgotrajnega ploskanja ni bil kmalu pri nas kdo v taki meri deležen, kot gospod Josip Hatze, ki je bil pri premieri osebno navzoč. Skladatelj, kakor tudi ravnatelj Polić, ki je delo zares z ljubeznijo in prav odlično naštrnil, ter pevec so se morali po vsakem aktu, še in še zahvaljevati. Ta nepričakovani in razveselilni uspeh domačega dela je dokaz, da je v pripravi »Adela in Mara« opravljena, kajti preudarnemu in pametnemu gospodarju gledališča se je treba ozirati na zdravo večino, ne da bi tej večini, seveda, šel prav vedno in prav v vsem na roko. Pred vsem pa je potrebno uprizariti domače stvari, ako jih je kaj in so uprizaritve vredne, pa četudi so »nekako zapoznele« in v resnici ni prav nič škoda, če smo se z »Adelom in Mara« obozvali »post festum«. Nasprotno, neodpušljivo žal bi nam lahko bilo, ako bi jo zamudili.

Libreto muzikalne drame v štirih dejanjih »Adel in Mara« je po eposu L. Botiča »Bedna Mara« in enako imenovani drami N. Bartulovića napisal dr. B. Radica. Za podlogo drami radi zgodovinski dokument iz leta 1574, ko je bil Split pod upravo beneške republike. V bližini Splita, v Klisu, so živeli turki Turki in eden izmed njih, mlad in lep, se je zaljubil v mlado in lepo krščansko deklico iz Splita, ona pa v njega. To ljubezen smrtno je enako kot na drugi strani za največje sramoto. Zaradi tega mora Mara v samostan. Prepozno sklence Adel, da se bo dal krstiti, prekasa trdostni oče odpušči hčeri in bodočemu zetju: bedna Mara umrje od tuge in bolesti v samostanu.

Razmeroma težko je to skromno, nekompliarano, lirčno - romantično dejanje raztegniti na štiri dokaj razsežne akte, vendar je to storil dr. Radica dovolj spretno ter ni bil komponist mnogo priklone, da se je izsiral in izpel. Glasbeno snov je g. Hatze držal iz domačega, turško - slovanskega avdialnega glasbenega zaklada. Moč njegove muzike leži predvsem v kantileni, v širokih, navdušenih lirskih spevih, ki po italijanskih vzorih dosežajo spontane efekte tudi na odprti sceni. Ta zanosna lirika morda včasih celo ni prepotrebna, vendar je povsod solidna, poštena, odkritosrčna, brez prevlekle slasti in vsiljivosti, brez resnično do srea. Dalmatinci jo bodo še veliko bolj uživali, kot mi, saj je zaljuba iz njegovih pesmi, pa tudi italijanski vpliv imo bo lažje razumjeti kakor nam. Sredstva orkestru so preprosta, a solidna in preizkušena. Zbori, ansambli in solistične partije so spisane zelo hvaležno in smo kar videli, kako so pevec uživali, kot mladi, saj je zaljuba iz njegovih pesmi, pa tudi italijanski vpliv imo bo lažje razumjeti kakor nam. Sredstva orkestru so preprosta, a solidna in preizkušena. Zbori, ansambli in solistične partije so spisane zelo hvaležno in smo kar videli, kako so pevec uživali, kot mladi, saj je zaljuba iz njegovih pesmi, pa tudi italijanski vpliv imo bo lažje razumjeti kakor nam.

Starejša Vosičica, bogatega splitskega mešana je kreiral g. Betotto imenitno, da bi ga tako naravno in močno v vsej njegovi energični trdnosti nihče ne mogel boje. Prav spretno, z umno poglavitnostjo, je podala g. Korcevica v ljubezni med možem in otrokom kolebajočo ženo in mater. Malo preveč po dirigentu je gledala g. Ramsakova, kate-re Iviša, brat sester Ivanice in Mara, je bil dosti živahen in ljubezniv. Ivanica, manjšo ulozo, je pela prijetno ga. Spanova, ga. Gjurgienac pa je iz bedne Mara ustvarila prisrčno, nad vse simpatično deklico, ki bi ji komponist morda lahko položil v manonskem, melodramatičnem obolevanju zadnjega akta v umirajočo usta še kako lepo arjo. Manjšje partije Frana, pesnika, Tupača, župnika, Dizdara, turškega age, Melke in Omerja, Džidarjev otrok, sleneza guslarja, Mujezina in Adelove matere so peli gg. Marjan Rus (izvrstno, neprijetno je začel kriviti pri petju usta, česar se kaj lahko odvadi), Dr-mota (začuden sem se zelo prijetni metalničnosti njegovega glasu, lepemu pevskemu znanju, zakaj tega pevec ne izrablja izdatneje?), Janko, ga. Poličeva, g. Banovec in pa ga. Golobova. (vsi smiselno in svobodno). In končno gre iskreno priznanje g. Gostiču, ki je z veliko umetniško glasbeno polenco ustvaril plemenitega, v velikih srčnih in duševnih bojih trpečega Seimovića Adela, mladega Turka, ki zaradi svoje izvoljenosti, a prekasno, zapusti svoj dom, umirajočo mater in v svoji očetov.

Kakor že rečeno, je imela opera izredno živ uspeh. Naše gledališče je pa obenem »Adela in Mara« kot prvo izmed domačih dvignilo iz krsta ter pokazalo vzorno predstavo Ljubljani sledečemu Zagrebu in Beogradu. Pred predstavo je orkester ob priliki predvečera narodnega praznika zasiral državno himno.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Žerjavi

(Spisal France Bevč. Izdala Vodnikova družba, Ljubljana 1932. Str. 104.)

Z Miklavžem in božičem prihajajo tudi darovi Vodnikov družbe. Večina bo dobila knjige že za Miklavža, vsi pa za božič. Kako letošnje knjige ugalajo, se vidi iz množičnih novih prijav, ki ima z njimi opravka družbina pisarna prav sedaj ob času največjega dela. Razumljivo je, da marsikdo odlaga prav do zadnjega s tistimi 20 Din, čeprav se poverjeniki trudijo, da bi pravočasno oddali število članov. Nekateri ljudje mislijo, da je vedno še čas. Za družbo to seveda ni prijetno, ker ne more pravočasno dobiti naklade. Zelim, da bi kljub temu zaumniki tudi letos še dobili vse štiri knjige, kajti za vsako bi bilo škoda, če bi — preje pošla. Za 5 Din in takih knjig na našem književnem trgu. O »Tulipanu«, in o »Pupinovi knjigi« je »Jutro« že poročalo. O »Vodnikovi priliki« bo tudi letos veljalo priznanje, da je najlepša in najbožatejša. Člani se je bodo gotovo razveselili in našli v njej vsi, veliki in mali, mnogo zanimivega, novega, po-uznega in zabavnega.

Druge lepšoplovna knjiza so letos Bevkovi »Žerjavi«. Prav za prav bi se moral glasiti naslov: Žerjavke, če bi imeli v slovenski posebno besedo za označbo samice pri žerjavu. Kajti junakinje te povesti so naše »aleksandrinke«, žene in dekleta, ki so zapustile svoj dom in odletele preko morja v Egipt, Kairo in Aleksandrijo, da se tam solnijo na toplejšem soncu. Kakor pravi pesem o lepi Vidi, ki je navedena v knjigi kot moto:

Če doma jim dobro ni, žerjavi se čez morje vzdignejo...

Bila je predvsem naša Goriška tista de-žela, ki je pošiljala svoje žensko prekmorja... Bevč je zgrabil zopet kos našega narodnega življenja ob Soči in ga nam podal v pretresljivi sliki... Ne da bi pretiraval. Čemu. Saj je resnica dovolj bogata. Tudi usoda teh »žerjavk« je del naše bolesti. Kakor da je tako usojeno. V Ameriko, na Vestfal-sko, v Egipt... To so bila resnična imena za one, ki domovina zanje ni imela kruha. Res je: bili so med njimi tudi taki, ki so bili sami krivi... Mnogi niso niti cenili tihe sre-čje svojega domačega življenja in so šli iskat boljše kruha v tužino. A mnogi niso mogli. Naslovni članek v letošnji »Vodni-kovi priliki« je posvečen našim izselencem. Tam vidimo, kako se je izpremenila naša domovina od časov »Zadovoljnega Kranjca«. Takrat pred 150 leti gotovo še goriška de-žela niso mislila na Egipt. Dovolj so imela življenja in dela na svojih domačih tleh. Pa je prišla meja čim dalje juže. Može in fatje so šli za kruhom po svetu. Kaj bi de-žela sama doma. Kakor so šle Kranjce v Trst, tako so šle Primorke v Egipt. Mnoge iz njih so našle srečo — mnogi jih je pro-palo... Kakor pri ptičah selivkah...

Bevkova povest se godi po vojni... Pisa-telj nas zopet vodi po znanih krajih ob Gori-ke. Zdi se nam, da se gledamo sledove strašnih dvajstih let ob Soči. Saj je dom, iz katerega povest izhaja, na griču, ki strmi proti Fajtnemu hribu. Fajtni hrib! Kolikokrat smo o njem čitali med vojno. Zdi cvete okoli njega novo življenje. Kakor na zemlji, tako se poznajo še pri ljudeh po-sledice vojne. Florijan je invalid. V tem je zapisana usoda tudi vsemu in vsem okoli njega. Tudi Franči, ki je postala njegova žena. Nič ne olesnava pisatelj življenja. Niti ga ne podaja v temnešnih barvah, kot v resnici. Vse to so ljudje, ki resnično žive, v vsem svojim dobri in slabimi lastnostmi. Igrače svojih želj in strasti, junaki svojega lastnega sveta. Iskalci sreče, hrepeneci v svojih svetlih trenutkih po dobroti in lju-bezni in zopet propadajoči v svoji borbi za pravico do življenja, za košček sreče pod solncem. Tako gledamo obe domovini, to in onstran morja, Goriško in Egipt, kjer se do-gaja naša povest, podobna morda tisočim, ki so se že dozajale tu in tam. Pisatelj ne mara moralizirati: takšno je življenje in Bog bo sodnik vsem. Kaj vemo, kako se je kon-čala povest o lepi Vidi...

Povest »Žerjavi« ima vse dobre lastnosti Bevkovi povesti. Naraven razvoj, živahno pripovedovanje, resnični ljudje, naše življe-nje in pestro zanimivi prizori, ki si sledje v razgibanih slikah, da se vse samo iz sebe, naravno in razumljivo dočaja pred našimi očmi. Citateli se nehoti združiti z ljudmi, ki nastopajo pred njim in ne more ostati rav-nodušen do njihove usode. Spremlja jih z ne-kako sveto skrbjo po njih potih, saj so to naši ljudje, saj je v njih del naše domovine. Zato je z »Žerjav« podal Bevč našemu na-rodu zopet dobro ljudsko povest in Vodni-karji jo bodo čitali po naših hišah še mno-go let.

Beogradska občina proti likovnim umetnikom

Beograd, 28. novembra. Vsakemu večjemu mestu, zlasti pa vsaki prestolnici, je gotovo v največjo čast in ponos, da živi in ustvarja svoje umetnine v njenem okoliščju čim večje število likovnih umetnikov, ki vsemu ostalemu umstvenemu življenju mesta spletajo posebno avreolo duševnosti. Takega prepričanja so gotovo bili tudi vse prejšnje beogradske občinske uprave in menda tudi še sedanja prav do zadnjih časov. Veliki Meštrovič se je pred leti z zaupanjem v razumevanje umetniških težej in pomena čim živahnejšega umet-niškega življenja v prestolnici s strani pre-stolniške občinske uprave obrnil na beograjsko občino, da bi mu dodelila prostor za atelje v kakem občinskem poslopju. Teda-nja občinska uprava je prav rada ugodila umetnikovi prošnji in mu dodelila prostor za atelje v šolskem poslopju ob saborni cerkvi.

Beogradska občina, dobro razumevaljo-č, koliko s tako naklonjenostjo nasproti umet-nikom prispeva k povzdigi prestolnice, je pošle stalno podpirala likovne umetnike z dodeljevanjem primernih prostorov za atel-jeje. S svojim sklopom, da naj se ostrešje pri vseh novih šolskih poslopih zgradi ta-ko, da se more podstržje preurediti v umetniške ateljeje, je poskrbel v tem po-gledu za vso dogledno bodočnost. Seveda pa so si umetniki take prostore morali pre-urediti v ateljeje na svoje stroške. Poma-gano pa jim je bilo vendar v znatni meri, ker jim je bila prihranjena stanarina.

Ker prostori, namenjeni za ateljeje v ne-katerih novih šolskih poslopih, se niso bili dodeljeni umetnikom, je beogradsko dru-štvo likovnih umetnikov pred nekaj dnevi poslalo posebno odposlanstvo k predsedni-ku beogradske občine Milutinu Petroviču, da bi se zato določeni prostori dodelili umetnikom. Umetniki so bili prepričani, da bo predsednik občine z največjim veseljem ustreget njihovi želji, tem bolj, ko je za-stopnik beogradske občine ob priliki otvo-

Pri TRGANJU v ZOBEN in GLAVI ALGA

navadno priporočajo masažo za masažo

Šteklenska Dn 14.— Oglase reg. pod št. B. v. 25.99/32.

ritve letošnje jesenske razstave beogradskih umetnikov v imenu občine slovesno obju-bil, da bo Beograd v bodoče posvočal vse večjo pozornost umetniškemu življenju v svoji sredi.

Predsednik občine Milutin Petrovič pa za-čudo ni hotel nič slišati o dodeljevanju no-vih ateljev, temveč je celo izjavil, da jim bo občina odvzela tudi one prostore, ki so jim bili doslej dodeljeni in so si jih sami na svoje stroške preuredili v ateljeje. Po-magalo ni prav nič, naj so mu umetniki še tako poudarjali, kolikšnega pomena je za pre-stolnico bujno se razvijajoče umetniško živ-ljenje. Predsednik občine je odločno izjavil, da zanj prestonično umetniško življenje ni nikako važno vprašanje, da umetniki od njega ne smejo pričakovati nikakršne pod-pore in če jim je kje boljše, da lahko od-idejo tja. Naposled je še pripomnil, da se morajo umetniki, ki imajo svoje ateljeje v podstrešjih občinskih poslopih, nemudoma izseliti in da o tej stvari ni mogoče več go-ovoriti z njim!

Komentar k takemu stališču predsedni-ka beogradske mestne občine in takemu poj-movanju umetnosti in njenega pomena za našo prestolnico, je pač popolnoma napo-treben. Menda ga ni v vsej naši Jugoslaviji občinska občina, četudi njenojva občina leži v najzabitejšem kraju države, ki bi se upal izreči kaj takega danes, v le-tu 1932!

Lojze Zupane: »Bili so trije velikanic. (Belokranjske pripovedke. Opomba ing. arb. J. Omahen. Za zažarane police IX. Ti-skovna zadruga, Ljubljana 1932. Cena broš-12 Din, vez. 16 Din.) Bili so trije velikanic, zbirka mladinskih pripovedk, je delo pi-satelja Lojzeta Zupanca, nabrano iz belo-kranjskega ljudskega pripovednega zakla-da. Pisatelj je zbral 15 znanih svetov in jim dal s samostojno načinom oblikovanja prav prikopno umetniško obliko. To so ljubke zgodbe o treh silnih velikanih, ki so imeli posla z zlodejem, o zakladu na Sej-miču, o vilinskem gradu na dnu jezera pod sv. Gero in o drznem lovu, ki je ukani tr-garščake, da je našel svojo pobezi ženo — gorjanska vilo, o bobnarju Juretu, ki je s sršeni masčeval akopuljo, o krupelskih graščakih, o zakletem gradu na Mehovem, kjer je bil skrit bogat zaklad, o copernici, ki je bila hujša od vraga, o orjaku, ki je prebival v prepadu, o lovu na volka itd. Po-sobna vrednost knjizice je v tem, da nudi mladini, ki tako rada posluša fantastične zgodbe, zdravo, krepko štivo, zaeto nepo-sredno iz domačega ljudskega zaklada. Po-soben poudarek zasluži Zupančev jezik, ki je nenavadno barvit in jeklen. Poleg tega bo mladini v veliko veselje uspeša opre-ma, namreč štiri peštre slike, ki le še po-življajo že itak dovolj zanimiv in privlačen tekst.

Kmetijski vestnik Močna krmila

V letošnji zimi bo občutno pomanjkanje na močnih krmilih, ker je krma, ki smo jo pridelali, zara: vremenskih nepravil po-večini zelo slabe kakovosti. Poljavile se bo-doto gotovo razne nepravilnosti in tudi: bolezn pri živini (kakor klostolomnica, spolna oslabelost, zapenjenje). Potrebno je torej že sedaj skrbeti, da bomo imeli dovolj mo-čnih krmil, kakor so razne tropine, mlevske odpadke in slamo.

Jasno je, da je za razvoj posebno mlade živine in brelj krav važno, da jih krmimo z boljšo krmno uspešna reja ni odvisna sa-mo od količine krme, ki jo živini pokla-damo, temveč tudi od kakovosti. Ako ho-čemo živino ohraniti, v dobri reji, tedaj smo primorani skrbeti za močna krmila. ki jih od nekdaj uporabljamo z uspehom, in to v obliki oljnih tropin in obrtnih od-padkov.

Naj naštejemo nekatere tropine, ki jih uporabljamo, n. pr. lanene, orehove in se-zamove. Kot obrtni odpadki pa pridejo v poštev razni otrobi (pšenčni, ajdovi, ko-ruzni itd.), potem pa tudi riževa krmilna moka.

Ako upoštevamo pri nakupu sestavo močnih krmil nas v prvi vrsti: interesirajo koliko beljakovinskih snovi, masčob in škroba vsebujejo posamezne. Za primer vzemimo pšenične otrobe. Njih sestava, povprečno vzeta, je ta-le: 14% strovih be-ljakovinskih snovi, 4% masčobe in 52% škrobnatih snovi. Od teh je prebavno obil-čajno 11% beljakovin, 3% toleč in 37% škroba. Lanene tropine pa vsebujejo 32% strovih beljakovin, 3% masčob in 31% škroba. Upravičena je torej njih vsja čen-ka pri otrobi glede na sestavine.

Za reja, kateremu je napredek živine pri sre, je dovolj jasno, da uporablja tudi močna krmila, zlasti ona, ki se prdelujejo v naših krajih. Z žalostjo moramo ugo-toviti, da se izvažajo iz naše države močna krmila v tužino ker ne najdemo domačih kupcev, odnosno uporabnikov. Poleg la-neh tropin in otrobov se izvažajo riževa moka, ki je je dobiti; razmeroma zelo poceni, ako upoštevamo njeno redilno vrednost. Kmetijska družba ima sedaj v zalogi za svoje članstvo tudi riževno moko. Njena se-stava je: 16,63% strovih beljakovinskih snovi, 16,84% masčob in 40,03% škrobnatih snovi stane 1,25 Din za kg. v zalogi; so-tudi lanene tropine po 2,40 Din, orehove pa po 2,60 za kg.

Končno naj pripomnimo, da je pri naku-pu močnih krmil važna količina dušnatih snovi, odnosno beljakovin, ki jih vsebujejo. Od teh sta prav za prav odvisna cena in tečnost posameznih krmil. Upoštevati: mo-ramo tudi zdravstveni vpliv teh krmil v živalskem času, ko ne pokladamo živini svaže krme. Tropine in otrobi vsebujejo namreč razne vitamine, ki vplivajo na do-ber počutek, zdravje, hitro rast, debelje-nje in na mičnost živine. Pokladamo jih v manjših količinah, to je od 1—1 kg na žival. Pri riževi moki je pripomniti, da se bolj obnese pri krmiljenju delovne in pita-ne živine. Zlasti pri srvinah je potrebna pazljivost, da se živali postopno privadijo na njo, v začetku po nekaj žlic na dan. Ako krmimo takoj v začetku z večjimi množicami, povzroča zapoko in druge ne-prilike.

Katastrofa vinogradnikov v Julijski krajini

Listi so te dni že poročali o katastrofi, ki je zadela letos naše vinogradnike na Vi-pavskem, na Krasu in v Istri, zlasti pa v re-ški pokrajini. Že letina sama je bila slaba, dekret poljedelskega ministra pa je imel tak učinek, da velik del letošnjega pridelka ni smel biti prodan.

Spričo spomladanskega mraza in polet-nih nalivov, zaradi toče in slane je bilo letošnje vinop recej vodeno, tako da zlasti na Vipavskem, deloma v Istri in na Krasu, posebno pa v reški pokrajini vino ni do-seglo niti 9 odnosno 10 odstotkov alkoho-la. Pa tudi po količini letošnji pridelki ni bil velik. V Istri so pridelali letos okrog 250.000 hl vina, v goriški pokrajini 175.000, od teh 25.000 hl črnega in 150.000 hl belega, v zadarski pokrajini pa 3090 hl. Podatki iz tržaške in reške pokrajine do sedaj še niso bili objavljeni.

Kmetijski minister Acerbo je med tem uveljavil dekret, ki določa, da se sme v javnih lokalih prodajati le vino z določeno za letošnje vino visoko gradacijo. Belo vi-zo mora vsebovati 9, črno 10 odstotkov al-ko-hola. Namen dekreta naj bi bilo izbolj-sanje italijanske vinske produkcije, ki sta ji kriza in naraščajoča inozemska konku-

renca do sedaj že silno škodovali. Posledi-ce, ki jih je izzval dekret v Julijski Krajini, pa kažejo, da vlada niti od daleč ni upošte-vala razmer naših vinogradnikov, ki že ne-kaj let deloma po prizadevanju fašističnih oblasti, deloma zaradi večjih stroškov ne morejo več konkurirati z italijanskimi vini. Skoraj vsa vipavska, velik del istrskih in vsa reška vinska trgovina je konsternirana. Vinski trgovci ne vprašujejo več po vipav-ski rebuli, ne po istrskem teranu, niti po takozvanem domačem vinu iz reške oko-lice.

Ljudje so skušali doseči z raznimi vlo-gami in prošnjami vsaj to, da bi se dekret za letos razveljavil. Vse pa kaže, da bo do oblasti izjemoma olajšale položaj le v reški pokrajini, kjer se je za vinogradnike zaval pokrajinski gospodarsko-korporacijski svet. Sudeč po stališču, ki so ga te dni zavzeli listi, je fašističnim oblastem v Ju-lijski Krajini celo prav, da je bil uveljav-ljen dekret, ki pomeni nov udarec pred-vsem za slovenske in hrvatske vinograd-nike. Spričo te katastrofe se bo namreč znat-no povečala možnost da se spravi naš člo-vek na beraško palico, njegova zemlja pa za mal denar proda vsiljivemu tuvcu iz juž-nih italijanskih dežel.

Dogodki za mejo

»Dopolavoro« v tržaški pokrajini

»Dopolavoro« je fašistična organizacija kulturnega značaja. Z njo je hotel fašistični režim nadomestiti ostala kulturna društva in zveze, ki jih je v veliki meri zaradi njihovega fašizmu nasprotnega značaja ukli-nil. V krajevni »dopolavori« vztrajajo kinematografske in dramske predstave, go-ljijo godbo, potokeci tudi petje, vodijo te-čaj za analize in posamezne stroke ter sport. Krajevne organizacije vsake po-samezne pokrajine so združene v pokrajinskih zvezah, ki jim predsedujejo fašistični po-krajinski politični tainiki.

»Dopolavoro« tržaške pokrajine je imel zadnjo nedeljo v Trstu svoj letni občni zbor. Predsednik dr. Perusino je na njem podal poročilo o delovanju zveze. Iz kate-rega posemamo naslednje podatke: V zve-zu, katere delokrog obsega razen Trsta tr-žaški Kras in Pivko, je vklanih 118 član-ic, od katerih 48 krajevnih dopolavorov in 69 drugih društev. Celokupno število član-stva znaša okrog 20.000. V svojih knjiž-nicah ima zveza nad 41.000 knjig. Med za-vodi in ustanovami, ki jo najbolj podpirajo so tržaška občinska in pokrajinska oblast, pokrajinski gospodarsko-korporacijski svet, Tržaška hranilnica, ter zavarovalnice »Assi-curazioni Generali« in »Adriatica di Sicur-ta«. Svojim članom so dopolavorovske or-ganizacije prekrhele razne ugodnosti, tako 50 odnosno 30 odstotka popusta pri cenah za vozne listke na železnicah in tramvajih, za potovanja z ladjami, avtobusi, zava-rovanja za primer smrti ali delovne nesposob-nosti, znižane vstopnice v gledališča, kine-matografe, na sportna igrišča, v muzeje, na razstave itd. Dalje so si te organizacije pre-krhele brezplačno avtorske pravice za vpri-zorjanje raznih iger, za predvajanje kon-certnih komadov. Popust imajo tudi pri ra-dijskih prenosih, pri afišnih pristojbinah, končno razpolagajo s sanatoriji Rdečega kri-ža, s počitniškimi kolonijami, lastnimi spor-tnimi igrišči, dvoranami z raznimi kocišci-ami v lekarnah, prodajalnah živil, manu-fakture in drugih.

»Dopolavoro« je za slovensko mladino v Julijski Krajini ena izmed najnevarnejših italijanskih organizacij. S svojimi pri-reditvami skuša zavesti naše mlade ljudi, da bi se polagoma inneverili svojemu rodu in lastni kulturi. Vendar aspehi tega zavretnega asimilacijskega delovanja fašističnih »kulturonoscev« do sedaj še niso veliki. Treba je namreč ugotoviti, da tvorijo več kot tritretinsko večino vseh »dopolavorov-cev« tržaški Italijani, in tako zvan »sreni-coli«, priselenci iz srednje in južnaital-ijanskih dežel.

Iz fašističnega občinskega gospodarstva. Upravni svet reške pokrajine, ki je zasa-del te dni, je odobril poleg drugih tudi na-slednje občinske zadeve:

Reška občina uvede doklado za neposred-

Človeško okostje na Vodnikovem trgu

Zanimiva najdba pri kopanju jarka za električni kabel

Ljubljana, 3. decembra. Delavci mestne občine, ki na Vodniko-vem trgu, med Krevkovim trgov in Pred-škof jo, kopljejo jarek za položitev elek-trične napeljave, so danes spravili na dan zanimivo najdbo, ki bo med prebivalstvom gotovo sprožila spet mnogo živahnih, ro-mantično razgibanih diskusij. V poldrug meter globokem jarku je delavec s svojim krampom neprčakovano trčil na nekaj tr-dega, in ko je nekajkrat močno udaril in se mu je navidezni kamen pod kramp razbil, je na začudenje prišlo na dan, da se je pred udarci zdrobila — človeška lobanja. Previdno so nadaljevali s kopan-jem in so izgrabili še eno lobanjo in celo vrsto človeških kosti.

Kakšnega porekla so lobanje in človeško okostje v zemlji na tem kraju, najbrž ne bo pretežko ugotoviti. Kakor znano, je na

Vodnikovem trgu svoj čas stala gimnazija, toda gimnazija s temi okostji — po vsej verjetnosti — najbrž ne bo v neposredni zvezi. Še prej je bil tu kapucinski samo-stan, ki je bil pa opuščen z reformami ce-sarja Jožefa II. Zelo verjetno je, da so iz-kopane kosti ostanek kakšne stare samo-stanske grobnice.

Vsekakor je tudi ta najdba zgovorna priča, koliko zanimive, zamotane in ro-mantične preteklosti je še zakopane v tleh, na katerh stoji Ljubljana.

MIKLAVŽEV TEDEN

Razno manufakturno blago in ostanke vseh vrst blaga po izredno nizkih cenah nudi trgovina Anton Schuster, Ljubljana, Mestni trg 25. 13623

Izpred mariborskega sodišča

Maribor, 3. decembra. Pred okrožnim sodiščem se je moral zaga-varjati 18-letni Anton G. iz Poljčan, ki je bil obtožen, da je kot trgovski pomočnik na škodo svojega delodajalca trgovca Fran-ca Drogenika v Poljčanah v prvi polovici letos inkasiral 18.662 Din pri raznih stran-kih v slovenjebistriškem, konjskem in ro-gaškem okraju. Obtoženec je namreč tudi poleg svoje službe vršil službo inkasanta in je svojemu gospodarju sprva redno izro-čal ves denar. V januarju pa si je začel pri-drževati inkasirane zneske. Pri razpravi je vse skesano priznal in je bil obsojen na eno teto strogega zapor.

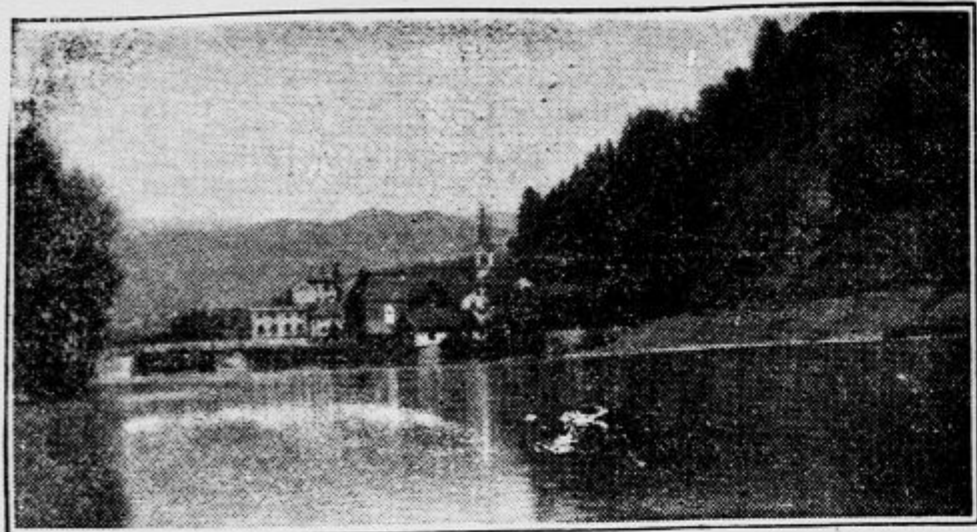
Nato sta stopila pred sodnike 32-letni po-sestnikov sin France S. in njegov 49-letni sosed Martin T. iz Planjskega pri Sv. Bol-fenku v Halozah, ker sta 27. avgusta ovi-rala izvršbo javne dražbe na ta način, da sta se oborožila z vilami in grozila, da bo-sta vsakogar, ki se bo dotaknil zarubljene živine, namlatila. Napravila sta tudi fingi-

rano pogodbo, po kateri je živino že poprej kupil Martin T. pri obravnavi sta oba skesano priznala dejanje, izgovarjala sta se pa, da sta hotela uradnega organa samo malo prestrašiti. Obsojena sta bila vsak na mesec dni strogega zapor.

Na vrsto sta nato prišla 22-letni Jože H. in 21-letni Stefan K. posestnikova sinova iz Poljan, obtožena krivega pričevanja v neki kazenski zadevi zoper Stefana Hozana pri sodišču v Dolnji Lendavi. K. je namreč trdil, da ga je neki Stefan Hozjan udaril in sunil v trebuh, kar je ta odločno zavrnil. K. pa je bil iznajdljiv in je pripejal s seboj pričo, v obeh soobtoženega Jožeta H. Ta je prvotno izpovedal, da je videl kako je Hozjan sunil Stefana K. v trebuh, kasneje je pa pod težo dokazov svojo trditve preklic-al. Priznal je, da ga je K. nagovarjal h krivemu pričevanju. Je nasprotno tudi pri razpravi vztrajal, da ga ni nagovarjal h krivemu pričanju, temveč mu je rekel, da naj pove pri sodišču o stvari le to, kar ve. Sodba: Stefan K. na 6 mesecev strogega za-pora in izgubo častnih državljanških pravic za dobo dveh let, Jože H. pa za 3 mesece strogega zapor, pogojno na tri leta.

Pod krivo palico litijskega patrona

Spomini na brodarstvo čase

Litija, 3. decembra.

Med ljudstvom je pregovor: »Pod krivo palico je dobro služiti« in res je moralo biti zelo prijetno v Litiji in ostalem Zasavju, ko je imela še vso veljavo kriva palica sv. Miklavža, ki si je izbral za svoje domovnjake ne samo svetilišče v Litiji, marveč tudi po drugih božjih hramih ob Savi navzgor in navzdol. Sv. Miklavž so častili kot zaščitnika vodne poti in savskih brodarjev. Romantično življenje na reki in njenih bregovih pa se je končalo leta 1849, ko je zapiskal hukamatijski skozi zasavske soteske.

Brodarstvo ob Savi je bilo več stoletij prosta obrt brez vsakega nadzorstva. Kranjska deželna gospodstva pa je leta 1776 ustanovila brodarstvo zadrugo in je za brodarjenje izdala posebne predpise, zahtevala je od brodarjev izpise, doli v soteski pri Prusniku pa so ustanovili brodarški urad. Sof savske mornarice je imel uradni naslov »Navigationswerkführer«. Nastanjen je bil v prusniškem gradu in je skrbel tudi za vzdrževanje brodarških naprav ob reki. Gradilci so bili dandanes na desnem bregu med Zagorjem in Trbovljami. Leta 1749.

je uvedla cesarica Marija Terezija oolnino za blago, ki se je prevažalo po reki. Litija je takrat spet napredoval in je bil colinar važna osebnost. V Litiji so se ustavljali mnogi brodniki, gostilne so služile lepe denarje, izmenjavale so se volovske vprege, s katerimi so vlačili težke ladje navzgor po Savi. Lepe dohodke je imela tudi domača vrvarska industrija. Bile so tri velike vrvarne, ki so imele mnogo posla. Vrvi so izdelovali iz prediva, ki so ga pokupili na »predvidan« na sosednjih Vačah. Tam se je vršil vsako leto pred sv. Andrejem velesej za predivo, katerega so obiskovali tudi iz Hrvače. Vaški »predvidan« je bil sploh največji sejem za predivo v naših krajih. Spomin na tedanje dobre čase nam vzbuja podoba v glavnem oltarju litijske cerkve: Sv. Miklavž se je v vsem svojem bogatem ornatu spustil z nebes prav nad skupino hiš. Leseni most prečka razkurkano savsko valovje, ki nosi seboj s koreninami iztrgana debila. Na sliki je napis »Franko 1877«. Zdaj pred gomoljem sv. Miklavža budimo spet spomin na tiste čase, ko je vodil promet po najdaljši vodni cesti svetnik s svojo krivo palico.

gotovljena tudi letos, ko je podpora gladu jočim in prezebojočim potrebnejša kakor kdaj prej. Občina bo otrokom razdelila nekaj perila, obleke, jabolk itd.

GOSTILNICAČARJI!

Vaši stalni gostje naj sodočajo, kaj bodo pili! Pred nakupom vina jih pripeljite na pokušnjo v »Belokranjsko klet«, vinarstva zadruga, Sp. Šiška, Gasilska cesta 3. Kakor gre že o nekaterih, bo šel tudi o Vaši gostilni glas, da točite izborna, zdrava, prvovrstno pijačo. Nimate zaupanja? Poskusiti velja! Po enkratnem poskusu bode, radi svojih gostov, naši stalni odjemalci.

Cesta Bled - Bohinj

Bohinj, 3. decembra.

Med Bledom in Bohinjsko dolino vzhodno Triglav se v nadmorski višini 1300 m razteza marsikomu še neznana slikovita planota Pokljuka, zaraščena z lepim smrekovim gozdom. Les iz Pokljuke je prvovrsten in pri italijanskih lesnih izvoznih visoko cenjen. Ti gozdovi so v lasti države in skrbno negovani. Cela planota se deli v dva dela: Mrzli studenec in Rudno polje. Za izvoz lesa iz Pokljuke na Bled, je bila pred vojno zgrajena cesta. Le ta je lepo izpeljana do Mrzlega studenca in dalje na Rudno polje in so na njej že sedaj mogoče avtomobilske vožnje. Ze večkrat se je razmišljalo o potrebi podaljšanja te ceste do Bohinja. Zadnji čas se je za stvar pričela zanimati podružnica SPD za Bohinj, ki je o tem tudi zainteresirala merodajne kroge. V to svrhu se je pred kratkim sestala Komisija, ki so jo tvorili zastopniki banke uprave, direkcije šum in lokalni faktorji, da ugotovijo, kakoj naj se izvede podaljšanje, odnosno zgradba nove visokogorske avtomobilske ceste. V poštev prihajata dve varianti. Podaljšanje ceste iz Mrzlega studenca čez Ogorelek-Koprivnik v Boh. Češnjico, ali pa iz Rudnega polja preko Uskovernice v Srednje vas. V obeh primerih znaša dolžina proge 12 km. Kakor izveemo, si je komisija osvojila traso Rudno polje-Srednja vas, kar je pač edino pravilno. Taka cesta bi ne služila samo tujskemu prometu, temveč bi prišla v poštev alpskim in drugi momenti, kakor izvoz lesa in lažje spravilo mlečarskih proizvodov iz višje ležečih planin. Največ bi pa pridobil tujski promet. Kdo ne pozna idilične planote Uskovernice, ki je kakor nalašč ustvarjena za tujski promet! Obdana je od lepih smrekovih gozdov in razgled na Bohinjsko jezero je od tu naravnost očarljiv. Nje višina je 1000 m nad morjem. Tu bi se dalo ustanoviti krasno visokogorsko letovišče. Za navedeno in rekonvalescentne bi bila Uskovernica pravi raj. Saj spodaj v dolini ob mimnem Bohinjskem jezeru, kjer se je poprej slišalo kvečjemu potrkavanje zvoncev pasočih se krav, ni več tistega odpočitka kot nekdanj; tam je postalo vse bolj živahno in veselo — Bohinj se modernizira. Slediti pač mora razvoju časa, ako hoče uspevati. Zato je treba misliti tudi na take letovišče, ki si žele samo mir, za kar bi bila Uskovernica najprimernejša. Uskovernica bi bila tudi izhodišče turistom na Triglav. V dveh urah hoda se doseže Kredarico ali Aleksandrovo kočjo. Les iz Rudnega polja bi se zaradi zmanjšane oddaljenosti dalo bolje vnovčiti. Razvidno je, kako bi bila cesta, ki bi usmerjala promet proti Boh. jezeru potrebna. Odveč bi bilo o tem še razpravljati. Željno pričakujemo, da bi videli kaj kmalu drveti avtomobile preko lepe Pokljuke v okoliš Bohinjskega jezera.

Pri tem pa ne smemo pustiti iz vida, da je istotako potrebna zgradba ceste Koprivnik-Boh. Češnjica. Ceravno bi imela taka cesta bolj lokalni pomen, služila bi pa ravno tako dobro tujskemu prometu. Kdo ne pozna podjetne in narodno zavedne Koprivnikarje. To ljudstvo pač zasluži, da se ga vpoštevata. Ze Avstrija je Koprivnikarjem obljubila cesto, a jo nimajo še danes.

Ljubljane pa je prispel detektiv z vsem potrebnim. Preiskava je dograla važne momente, ki bodo lajšali zasledovanje tatov. Naši orožniki so neumorno na delu.

Uspešen lov za vlomilcema

Radeče, 2. decembra.

V noči na 30. novembra je imela občinska pisarna v Radečah nezaželen obisk. Nočni čuvaj Anton Simončič je na svojem obhodu ob pol 1. opazil v občinski pisarni luč in dve neznani osebi. Ko je baš hotel sklicati ljudi, so prišli trije domačini, ki so se lotili zlikovcev, a ta dva sta jo popihala na streho. Začela se je divja gonja, a naposled se je posrečilo ujeti oba nepridiprava, ki sta se bila skrila na nekem hodniku.

Dospeli so tudi župan in orožniki, ki so tatova zasilili. Vlomilca sta prišla v pisarno skozi okno na ulični strani, preiskala sta vse predale ter pograbila 1100 Din, ki jima jih je župan odvzel. Vlomilca sta Fogrils Viljem in Janež Jože, oba iz Trbovelj. Izročena sta bila tukajšnjemu sodišču.

Za povzdigo

lutkovne umetnosti

Lutkovni odri se pojavljajo zadnje čase pri nas kakor gobe po dežju. Javnost čezdalej bolj spoznava, kako velikega umetniškega in vzgojnega pomena je Gasperčkova igra za mladino, a nič manj za odraslega človeka. Podoba je, kakor da je v našem času, ko se je civilizirani meščanski človek preobdelal raznih pretranih materialnih in duhovnih užikov, lutkarska umetnost kot najprimitivnejši, najprvotnejši način duhovnega izražanja postala nenačrtno aktualna in nihče, kdorkoli ima kaj zdrave potrebe po umetniškem življenju, ne more danes več s prezirljivo gesto obrniti hrba marionetnemu gledališču.

Lutkovna umetnost se je začela pri nas razvijati od leta 1923. dalje. Pred to dobo je bilo samo eno gledališče, ki ga je odprl akademski slikar Milan Klemenčič. Po kratkem obstoju je to gledališče oskupilo društvo Atena v Ljubljani. To gledališče je igralo le nekaj časa, nato pa se je iz neznanih vzrokov ukinilo.

Kmalu zatem pa je pričela uprizorjanje lutkovnih iger Československa obec. Odprla nam je s svojim neumornim delom vse tajne lutkovne umetnosti. Českoslovaško lutkovno gledališče vodi Václav Skružný, gledališki mojster ljubljanske opere, ki ima največji zaslug, da se je pri Slovencih dvignilo zanimanje za lutkovno umetnost. Njegova zasluga je, da se je razvilo lutkovno gledališče Sokola I. v Ljubljani, ki lepo napreduje, kakor tudi lutkovni odsek ljubljanskega Sokola, ki deluje od l. 1929. dalje. Zasluga Československe obce je tudi, da so se pričela v letih 1928. do 1930. ustanavljati pri raznih drugih sokolskih društvih lutkovna gledališča, ki nudijo naši mladini mnogo pouka in zabave in jim pričarajo življenje v vsej prirodni nepokvarjenosti. Zal, da imamo Slovenci tako malo lutkovnih iger, ki bi tolmačile našim malčkom domače življenje. Čehi imajo nad 3000 lutkovnih gledališč. Slovenski lutkovni pisatelji, na plan! Ustvarite nam lastno lutkovno literaturo! Vsi odločilni faktorji pa naj moralno in materialno priporočijo k čim hitrejšemu in izdatnejšemu razmahu lutkovne umetnosti pri nas.

Med naše najbolj delavne lutkovne odre spada oder ljubljanskega Sokola. V teku letošnjega jubilejnega leta bo tudi udeleževanje lutk v Narodnem domu prav gotovo doživelo živahen prerod in se bo to marionetno gledališče prav gotovo dvignilo na še višje stanje. Oder v Narodnem domu ima za letošnjo sezono na sporedu celo vrsto prav lepih lutkovnih iger, delno že znanih in priljubljenih (Janko in Metka, Gasperček gre po svetu, Potopljeni zvon, Materino srce, Udina vodna vila), delno novih domačih (Mitja Švigelj: Polet na Mars; Jaka Spicar: Gasperček v Mojstranu; Vekoslav Kovač: Potovanje okoli sveta). Posebnost letošnjega sporeda pa so predstave za odrasle, za katere se pripravljajo izvirna domača revija Tip-Top (Švigelj, Skaberne, Kovač), Švigeljev Čmil žen in tri Shakespearejeve drame.

Predstave lutkovnega odra ljubljanskega Sokola se vsilijo vsako drugo nedeljo v Narodnem domu.

Zlata poroka v ugledni narodni rodbini

V Podlogu pri Sv. Petru v Savinjski dolini sta nedavno praznovala zlato poroko posestnik in mlinar g. Martin Kramar in njegova zvesta življenska družica Marija, roj. Tavcarjeva. Na sliki vidimo zlatoporočence v krogu rodbine in prijateljev. Sinova Vinco in France nista doživela velikega rodbinskega praznika. Prvi je padel kot žrtev svetovne vojne na Doberdolu, drugi, ki je bil ugleden trgovec v Celju, pa tudi še počiva štiri leta v preranem grobu. Tudi

sin Martin, ki služi v finančni kontroli v Črni gori, je bil zadržan, da ni mogel prisostvovati lepi svečanosti. Zlatoporočence je poročil v Petrovčah priljubljeni župnik od Sv. Andraža g. Maks Ocvirk. Slavljencema je zapelo pevsko društvo Savinjski zvon pod vodstvom šolskega upravitelja g. Mohorčiča. Zlatemu zakonskemu paru, ki se v visoki starosti prav dobro počuti in uživa velik ugled, želimo še mnogo srečnih let!

OMOTICA IN GLAVOBOL,

splošno slabo počutje so oznanjevali bližajoče se hripe. Resnejšega obolenja se ubranite, če se pravočasno poslužite glicenberškega Konstantinovca ali Emavrelca. Dobiva se v lekarnah, drogerijah itd.

Jubilej zaslužnega prosvetnega delavca

Trbovlje, 3. decembra.

V sredo zvečer sta priredila pevski zbor »Zvona« in pa Delavska godba učitelju g. Oskarju Mollu podoknico. Oskar Moll praznuje letos 25 letnico, odkar sodeluje kot pevovodja pevskega društva »Zvona«. Kdo ne pozna njegovega prosvetnega dela in glasbenega udejstvovanja, saj je vse glas-

beno življenje v znanju in umu v Trbovljah tako ozko povezano z njegovim imenom. G. Moll je bil tako rekoč prvi in edini, ki je dal naši glasbi v Trbovljah umetniško smer, v čemer se Trbovlje tako močno razlikujejo od drugega podeželja. Iz navedenega podeželskega zbora je dvignil g. Oskar Moll svoj zbor do zbora visoke umetniške kakovosti.

V današnji dobi se tako delo ne upošteva mnogo. Tudi našemu Oskarju se ni godilo in se ne godi bolje. Njegovo delo cenijo le oni, ki jim ni kos kruha vse, nego imajo tudi višje kulturne potrebe. Vsi ti so Oskarju hvaležni za njegovo dolgoletno delo. To je pokazala podoknica, to je pokazal tudi tej sledeči intimni večer, ki so mu ga priredili njegovi pevci. Ob tej priliki so se pokazale one srčne vezi, ki vežejo ta zbor z njegovim voditeljem. Njegovim čestitkam se pridružujemo tudi mi in mu in mu ključemo: še mnogo let!

Komandant ljubljanske orožniške čete

kapetan I. razreda g. Milan K. Meštrovič, odhaja na svoje novo službeno mesto k orožniškemu poveljstvu v Beograd. V Ljubljani je služboval od 18. marca leta 1930.

in si je tu po svojem službenem delovanju in s svojimi osebnimi vrlinami pridobil mnogo simpatij. Na novem službenem mestu, ki mu je bilo dodeljeno zaradi njegove visoke sposobnosti, mu želimo vso srečo. Njegov naslednik je kapetan g. Nikola Perić, ki baš sedaj prevzema povelje komandirja ljubljanske žandarmerijske čete.

Božičnica za otroke revnih

Mestna občina bo tudi letos obdarovala 300 revnih otrok

Ljubljana, 3. decembra.

Božičnica, ki jo zadnji čas leto za leto prejema mestna občina oziroma mestni socijalni urad, da sredi zime, ko je beda bednih zmerom večja, in o praznikih, ko se otroci srečnejših staršev zmerom veselijo svetlih, dobrih darov, na skromen način obdaruje tudi otroke najbednejših, je bila za letošnja domala ogrožena. Se lani je mestna občina obdarovala okrog 50 revnih otrok, letos pa je kriza tako prisilila in mestnemu magistratu so naložene tako stroge štednje, da izprva nikjer ni bilo mogoče iztakniti denarja, s katerim bi se dotiralo to praznično obdarovanje otrok. Na prizadevanje g. župana dr. Puca pa se je nazadnje vendarle našel kredit, ki bo božičnico omogočil tudi letos. Z vsoto 60.000 Din bo mestna občina nakupila darov, ki jih bo deležnih 300 najpotrebnejših ljubljanskih otrok.

Božičnica mestne občine, ki je za otroke najbednejših med bednimi v zadnjem času postala že kar majhno stalno upanje in na katero že kar vnaprej računajo, je torej za-

Iz Ljubljane v središče Notranjske v dveh urah

Ljubljana, 3. decembra.

Zopet je ljubljancem odprt pot kraji poti in na cenejši način preleten kot ožje domovine. Te dni je pričel obratovati od Črnomurja gostilne Pečnikarjev avtobus do Starega trga na Notranjskem. Iz mesta odhaja ob 5. popoldne, iz Starega trga pa zjutraj ob 5. Krasen in mikaven je svet, ki ga srečavaš v pozdravljaš iz avtobusa. Takoj ko kreneš z Dolenjske ceste pri Škofljici, se ti odpre tista prijetna dolenska domačnost. Na desni in levi se razgrinja nekaj časa barjanski svet s svojimi razsežnimi travniki in ob robovih obdelanimi njivami, kmalu pa se cesta dvigne in že drviš med gozdi proti Pijavi gorici in se razsežnejšimi gozdovi proti slavnemu Turjaku. Tam je doma velik kos naše domače zgodovine, gradu se ogledno ob levi strani, pozabimo tudi na lovcu, ki prihajajo čez pot in stopajo spet v goščavo, in že smo na Rašici, rojstni vasi Primoža Trubarja. Avtobus zavije na desno in že nas pozdravlja velika dvostolpna cerkev — Velike Lašče. Tu je kratek postanek, potem pa spet zaropče motor in hajd naprej mimo prijetnih vasic na prijaznih gričih, Velike Slivnice, na drugi strani pa Male Slivnice, dočim te od daleč pozdravlja Sv. Gregor s cerkvico na vrhu. Naenkrat smo spet v katki dolinici, hitimo mimo trdnih kmetij in malih bajtic ter klopotačijah mlinov, dokler ne zavozimo spet v breg in to, kakšen breg. Ozremo se na desno in v vrha gori se nam smejejo bele hišice. Motor dela s podvojnimi silo, voz zmaguje hude ovinkve, vse eno pa gremo vtrajno navzgor in po ne predolgi vožnji smo zgoraj. Spet so nam odpre prekrasen svet, bloški svet, raj naših smučarjev. Svet je le redko pogozden, v glavnem pa svet v lahovit, kakor ustvarjen za smuko. Tu se lahko igra še tako razvajen smučar-mojster in lahko poskuša u vajami začetnik. Da so Bloke pradamovina smučarstva je že itak dovolj znano, vemo tudi da so stari Bločani smučali zaradi potreb in praktičnosti, ne kot sportniki. Gledal in občudoval jih je sam Valvazor. Brezdomno bodo imeli Bločani in Novovaščani tudi letos, ko zapade sneg, ker preveč posetnikov iz Ljubljane, saj ljubljanski sportniki že komaj čakajo »beloga blagoslova« v obliki in kvaliteti snega.

Naprej in naprej drvi avtobus, ki ga vodi vrli šofer Jože, prekalbimo se postopoma spet v dolino in že zagledamo v daljavi ruševine loškega gradu. Mimo prijetnih vasic gre pot, iz obeh strani pa se belijo na vršičih cerkvice. Še par minut in že smo v najstarejšem slovenskem mestu, ne še — v predmestju. Lož napravi vtis večje vasi, a trg na sredi, kar nosi prav za prav vznoke mesta, izgleda res mestno. Potem smo naenkrat v drugem predmestju in že zdrči avtobus dalje po cesti do večjega kraja — Starega trga.

Tako izgleda pravi

Sidol

pazite pri nakupu na

IME IN ZNAMKO

S PRAVIM SIDOLOM ČIŠČENI PREDMETI

IZ VSAKOVRSNIH KOVIN DOBIJO

NAJVEČJI SJAJ!

Z MALO KOLIČINO SIDOLA ČIŠČITE OK-

NA IN ZRAČIA HITRO IN BREZ TRUDA

DOMAČI IZDELEK

Dobra žarnica — cenena razsvetljava!

„Poceni“ žarnica — draga razsvetljava!

Pri žarnicah slabe kakovosti zamoremo prištediti samo na parah. Zato pa je račun vporabe toka tem večji.

Kupujte poceni svetlobo — ne „poceni“ žarnice!

Kupujte torej samo dovršeno, svetlojako in ekonomično

TUNGSRAM - žarnico!

Gospodje! Damam za Božič

le to, kar jim koristi in jih osreči. Eleganten plašč zadnje velenje mode ali pa plašč, ki vztraja meščanskim zahtevam, ki ga kupite v teh dneh plaščevega tedna pri LUKIČ, Stritarjeva, bo zbudil hvaležno pozornost.

Domače vesti

*** Spremembe v žandarmerijski službi.** Z odobrenjem ministra za notranje zadeve so pridržani na službovanje: žandarmerijski kapetan 2. razreda Vladimir Marčič za komandirja stipske žandarmerijske četi; kapetan 1. razreda Vladimir Müller za vodjo patrulje dravskega žandarmerijskega polka; kapetan 1. razreda Milan Mešterovič, doslej komandir ljubljanske žandarmerijske čete, na službovanje v oddelku javne varnosti komande žandarmerije; kapetan 1. razreda Ivan Mehle na službovanje v adjutantem oddelku komande žandarmerije; kapetan 1. razreda Aleksander Mlakar pa na službovanje v stabu vardarskega žandarmerijskega polka.

*** Premestitev v železniški službi.** Premestjen je oficijal IX. skupine Rihard Slemenšek iz Batajnice v Zagreb.

100%

Vaših želja zamoremo zadovoljiti z našo ogromno izbiro blaga za jesen in zimo, in nudimo:

Za damske obleke, voln. . . od Din 36.—
Za damske plašče, voln. . . od Din 85.—
Za moške obleke šof. . . od Din 54.—
Za moške obleke vol. sukno od Din 114.—
Za moške obleke kamgarne od Din 128.—
Za moške suknje Double. . . od Din 78.—
Za moške suknje, črno, sivo od Din 115.—
dalje. — Flanelo, barhent, baržuni, pliši itd. najceneje.

POSREDOVALNA TRGOVINA

NOVAK — Ljubljana

Kongresni trg 15 (nasproti nunski cerkvi)

*** Osebnosti v pošti.** Na področju poštnega ravnanja v Ljubljani so premeščeni uradniki, odnosno uradnice: Meta Gostinčarjeva iz Rogaske Slatine v Ljubljano 1, Marija Mrakova iz Celja v Dobrovo, Marija Semen iz Ljubljane 1 v Žumberku, Marija Zorova iz Rogaske Slatine v Ljubljano 1, Frida Hutmanova iz Murske Sobotice v Ljubljano 1, Dragica Kuratova iz Smartnega ob Paki v Ljubljano 1, Antonija Črnjčičeva iz Raketa v Ljubljano 1, Valerija Gostinčarjeva iz Žumberka v Maribor 1 in Gabrielja Uršičeva iz Ljubljane 1 v Celju, Viktor Skvarča iz Maribora 2 v Ljubljano 1, manipulantka Jospina Zavrtanikova iz Ptulja v Novi Sad, Frančiška Vesjenjakova iz Središča ob Dravi v Mursko Sobotico, Romana Pfeiferjeva iz Goraje Radgone v Maribor 1 in Anton Sever iz Ljutomerja v Maribor 1; arhivska uradnica Pavla Višnjeva, rojena Petermanova iz Mojstrane na Jesenicah; uradnica pripravnikinja Senčnik iz Maribora 2 k 10. ter. sekcijski v Maribor in Franc Hasler iz Ljubljane 2 v Ljubljano 1; zvanjski Leopold Ham iz Ljubljane 1 v Ljubljano 2, Antonija Simonova iz Maribora 2 v Maribor 1, Simon Poljanec iz Maribora 1 v Maribor 2, Maks Snuderl iz Maribora 2 k Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, Ivan Trampuš iz Ljubljane 2 v Zagorju ob Savi, Ivan Zidaršič iz Ljubljane 2 v Ljubljano 1, Josp Pisanec iz Maribora 1 k Sv. Lenartu v Slovenskih goricah in Michael Gruđen iz Ljubljane 1 v Ljubljano 2; pogodbeni poštarici Anica Stautova od Sv. Petra v Savinjski dolini in Store in Anica Kosova iz Štor k Sv. Petru v Savinjski dolini.

*** Nov tolmáč za francoski in nemški jezik.** Višje delno sodišče v Ljubljani je imenovalo Staneta Melharja, profesorja na državni realni gimnaziji v Mariboru, za tolmáča francoskega in nemškega jezika pri okrožnem sodišču v Mariboru.

*** Na plenarni sjaji glavnega odbora Rdečega križa v Beogradu 29. novembra** je bil izvoljen v glavni odbor g. Ivan Škarja, član državnega sveta, namesto odstopivšega g. dr. Vilka Baltića, ki se je preselil iz Beograda.

*** Službeni list dravske banovine** objavlja v 96. letišnji številki: odločbo o fosfatnih gnojilih, pravila o službenih znakih carinskih uradnikov, pravila o dajanju državne podpore siromašnim učencem učiteljske, odločbo o izvorni carini na par-

ne kotle z opremo za centralno kurjavo in na radiatorje, odločbo o uvozni carini na soli osetne kisline, svinec kis in svinec sladkor ter odločbe obče seje državnega sveta.

*** Prihod koroških pevcev.** Prihodnja sobota prispeljo na povabilo Glasbene Matice v Ljubljani pevec peterli koroških pevskih zborov na daljšo turnejo. V soboto zvečer bodo peli v veliki dvorani Uniona, v nedeljo nastopijo v Celju in v ponedeljek zvečer v Mariboru. Pevci so člani zborov iz Brnce (Zilska dolina), St. Janža v Rožu, Kotmarevasi (Gorjanci), Smihela in Lihuč v Podjuni. Vodi jih zborovodja brnskega zboru g. Ivan Kropivnik. Pevce bo približno 70. Nastopili bodo s sporedom, ki obsega skoro samo take pesmi, ki jih v Ljubljani še nismo čuli. Po dve značilni pesmi lokalnega značaja bo zapel vsak zbor zase, 12 pesmi pa bodo zapeli zbori skupno. Pesmi so si izbrali zbori sami. Njihov nastop bo za nas ravno tako nesluteno razodetje, kakor je bil predlanski nastop Miklova Zaleca na ljubljanskem, celjskem in mariborskem odru.

*** Vsej javnosti!** Slavistični klub DSFF na univerzi v Ljubljani bo izdal za božž svoje prvo znanstveno delo Levstikov zbornik, to je zbirko znanstvenih razprav o Levstiku (kot pesniku, prozaiku, dramatik, literarnemu kritiku, politiku, kulturnem in narodnem ideologu itd.). Razprave so napisali po večini člani slovenskega seminarja (E. Kernčeva, A. Ocvirk, J. Logar, F. Jesenovec) in drugi znani slavisti (M. Boršnikova, dr. A. Slodnjak). Vsebinsko je zelo pestra in nam prinaša na podlagi novih virov važne nove ugotovitve o Levstikov osebnosti in njegovem delu. Vabimo vse, ki se zanimajo za literarno znanost in za delo mladih znanstvenikov, da po svojih močeh podprete našo akcijo in se naročite na Levstikov zbornik, ki stane v subskripciji le 60 Din (obsega bo približno 400 strani velike osmerke). S tem ne boste samo pokazali, da ste pripravljene žrtvovati nekaj za napredek naše znanosti, ampak boste vili v nas novega poguma in volje do dela. Denar pošljite na naslov: Slavistični klub Društva slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani. Lahko pa nam sporočite tudi samo naslov in mi vam bomo poslali položnico, s katero nam boste nakazali znesek. Slavistični klub DSFF v Ljubljani.

*** Kranjsko učiteljsko društvo** bo zborovalo 7. t. m. v stari kranjski šoli, II. nadstropje, točno ob pol 9. Poročila. Kmetijska razstava. Učni načrt.

*** Služba cestarja** je razpisana za prago od km 1.500 do km 9.500 na banovinski cesti II. reda št. 49 Velenje-Št. Polzela. Prosnje je vložiti najkasneje do 31. t. m. pri sresnem cestnem odboru v Slovenj Gradcu.

*** Muzejsko društvo za Slovenijo** bo imelo redni občni zbor z običajnim dnevnim redom 14. t. m. ob 16. v knjižnici Narodnega muzeja v Ljubljani.

*** Jugoslovansko akademsko društvo »Triglav«** v Gradcu je na 1. rednem občnem zboru 29. novembra izvolilo naslednji odbor: predsednik Stanko Pogruje, podpredsednik Erik Klinc, tajnik Vladimir Breznik, blagajnik Edgar Herg, knjižničar Jerko Oršič, revizorja Dušan Kunelj in Anton Glušič.

*** Nov most čez Savo pri Zemunu** bo v kratkem dovršen in bo vezal Zemun z Beogradom. Novi most bo urejen tudi za tramvajski promet, s čimer bo znatno olajšana komunikacija med Beogradom in Zemunom.

*** Zimski kmetijski tečaj** v Trbojah pri Kranju. V Trbojah, občina Smlednik, bo 15. t. m. ob 8. zjutraj odprt zimski kmetijski tečaj, ki ga priredi sresko acaelstvo po odredbi banske uprave. Tečaj je namenjen za ves okoliš občin Smlednik, Hrastja, Vogelj in Mavčič. Učni načrti so nabiti na občinskih deskah vseh vasi. Tečaj je velikega pomena za povzdigo kmetstva tega okoliša, ki je izrazito kmetijski. Zato se priporoča gospodarjem in odraslim kmetičem mladim kakor tudi gospodinjstvom, da obiskujejo predavanja od začetka do konca.

*** Brezplačni fotografski tečaj** bom vodil ves mesec januar v Kranjski gori, kjer imam svojo podružnico. Tečaj bom vodil osebo. Namenjen je začetnikom kakor že izkušenim smučarjem fotografirskimi amaterji. Turno smučanje in fotografiranje v snegu pa je naša parola. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se že sedaj prijavl. Vsa podrobnost pojasnila dobi vsako osebo pri Foto-Touristu, Ljube Smuc, zvezni smučski učitelj, Selenburgova ulica 6.

*** Hrepenenje po doživljanju.** Dobra knjiga je tista, ki nam odpravi svet duševnega bogastva. Dobra knjiga nas izobražuje, nas razvedri, nam prinaša zadovoljstvo

Če vas boli glava ali zobje, če imate migreno ali neuralgijo, ublažite bolečine

Alconphen
Dr. Wandera

Orig. filjola z 20 tabl. Din 20—
1 tableta Din 150

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. soc. politike in narodnega zdravlja S. Br. 17429 od 3. oktobra 1932.

in srečo. Tisti, ki mnogo čitajo, se odlikujejo od drugih ljudi. Take ljudi spoštujemo. Založba »Priatelj« objavlja v novembrski številki, da bo izdajala vsako leto deset knjig. Cena skrajno nizka. Vseh 10 knjig in 12 števil revije »Priatelj« dobi za 132 Din na leto ali po 12 Din mesečno. Knjige so prevodi znamenitih avtorjev: 1. Pierre Benoit: Atlantida I. del, 2. Pierre Benoit: Atlantida II. del, 3. Knut Hamsun: Viktorija, 4. Emil Ludwig: Sinovom v svari II. del, 5. Emil Ludwig: Sinovom v svari I. del, 6. Jožef Conrad: Tajfun, 7. Claude Farrere: Opij, 8. Leonard Frank: Karel in Ana, 9. Upton Sinclair: Tesar mi pravi II. del, 10. Upton Sinclair: Tesar mi pravi I. del, 10. Upton Sinclair: Dalmatinova ulica 10/I, telefon 24—78.

*** Obvarovanje pred okuženjem.** Kakor izhaja iz eksperimentalnih polkusov, ni okuženje grla in bezgav vedno posledica prehlada, nego neposredno okuženje z bakterijami. Takšna okuženja grla in bezgav nikakor niso lahkega značaja, ker se more čisto zgoditi, da povzročijo bolezen in oslabejo v krji in tako povzročijo obolenje organov. Takšna okuženja se lahko zanesljivo prepreči z razkuževanjem grla in žrela s pastilami: Panflavin. V Institutu Roberta Kocha v Berlinu se je prekusilo bakteriološko učinkovanje teh tablet ter se je ugotovilo, da učinkujejo tudi vse druge klice.

*** Brezplačni vizum za Avstrijo.** Znižana vožnja na podlagi zimske legitimacije, ki se dobi pri »Putniku« v Gajevi ulici za neobčnikom.

*** Nekaj za Miklavža.** Kdor hoče, da dobi otrok veselje do učenja, naj mu kupi za Miklavža lepo pripovedno knjižlico. S tem, da otrok bere lepe povestne knjižlice, dobi tudi veselje do šolskih knjig. Knjižnarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3, nudijo za mal denar res lepe in zabavne knjižlice.

*** Obleke in klobuke kemično čistiti,** barva, plisira in lika tovarna Jos. Relch.

*** Pletenine,** sukno in kože najceneje tovarniška zaloga Loize Kristan, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

IZ LJUBLJANE

*** Koroška narodna pesem** je naš najdražji zaklad in se je po vsej Sloveniji izredno priljubila, tako da je stalno na programu vseh naših koncertov. Po Zilski dolini, posebno pa v Rožu in Podjuni deluje več naših zborov, ki goje v prvi vrsti svojo narodno pesem. 4 izmed teh zborov prišlo prihodnjo soboto v Ljubljano in priredijo zvečer ob 20. v dvorani Uniona koncert koroških narodnih pesmi. Nastopilo bo okrog 70 koroških pevcev. Prodaja vstopnic v Matični knjižarni.

*** Za pokojnim nadškofom dr. Sedejem** bo danes ob 11.30 v stolnici služba božja. Pozivamo javnost, zlasti akademsko in srednjošolsko mladino, da se udeležijo maše v čim večjem številu. — KJPA.

VEDNO NAJBOLJŠE

in najcenejše nogavice kakor tudi vse modne potrebščine pri M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22. 377

*** Jarčev-Jakčev večer.** Predsedničinji so je vršili v društvu »Krk« četrti redni družabni sestanek v tej sezoni. Velika kletna dvorana pri Mikliču je bila nabito polna. Spored je bil prav zanimiv. Pesnik in pisatelj Miran Jarc je govoril o generaciji, ki je med vojno došla v Novo mesto. Imenoval je junake, nastopajoče v svojem romanu »Novo mesto«, z njihovimi pravimi imeni in podaj v kratkih obrisih njihov značaj. Jarc je govoril tudi o tragičnem umrlem pesniku Josipu Cvelbarju. Med občinstvom smo opazili več bivših novomeških profesorjev, pa tudi predvojno in povojno novomeško dijaštvo je bilo kaj številno zastopano. Za Jarcem je predaval Jakac svoj največji film Dolenjske in Bele Krajine. Za nameček nam je še pokazal zimski sport na Dolenjskem. Med njegovim predvajanjem in po tem sporedu je igral jazz Orkeon. Dne 16. t. m. bo na sporedu predavanje podzupana profesorja G. Jarca o Novem mestu pred pol stoletjem. G. podzupana se je zaradi tega predavanja že ometovano mudil v Novem mestu in okolici in je zbral toliko zanimivega fotografskega materiala za sklopišne slike, da bo njegov večer v »Krk« nedvomno prav lep. Največja atrakcija bodo sklopišne slike raznih dolenjskih veljakov, ki so v preteklih 50 letih vladali na Dolenjskem. Predavanje g. podzupana se bo po novem letu ponovilo v Novem mestu.

*** Alkehol in zločinstvo** je najbolj žalostno slovensko vprašanje, ki ga bo začel obravnavati pri sestanku društva »Treznost« g. dr. Stojan Bačič, sodnik v Ljubljani, dobro znan izvrstni javni predavatelj. Predavanje se bo vršilo v dvorani palače OUZD na Miklošičevi cesti v petek dne 9. t. m. točno ob 20. Ker je zadeva splošno slovenska, ne vabi »Treznost« k temu seetanku samo abstinentov, ampak tudi neabstinate, sploh vse, ki jim je mar dobrobit našega naroda. Zadnji čas je, da uporabimo vsa sredstva, da vsaj zažemo nelzerno pilačenje, ki se je tako silno razpaslo. Po predavanju bo svobodno razgovor. Ker tudi vstopnine ni, je pričakovati velik obisk.

*** Danes premiera »Alpske simfonije«** v kinu Matič. Smučarji in vsi prijatelji lepe zimske narave, belega sporta bodo gotovo jutri z navdušenjem sprejeli nov zimske sportni film »Alpska simfonija« ali »Bob 13«. V tem filmu čudovitih krasnih naravnih posnetkov gre za velenapeto »bob« tekmo, ki je predočena v vseh fazah od začetka do konca. Ozadje filma tvori vsekakor mala ljubavna dogodbica, v kateri nastopata Gretl Theimer in Werner Fütterer.

*** Danes ob 11. dopoldne zadnja predstava** lepega zvočnega filma o »Kraljevem blvanju na Bledu«. Naše nacionalno občinstvo opozarjamo še enkrat, da predvaja ZKD ob zgoraj navedeni uri zadnjikrat prekrasne domače zvočne filme, ki jih priporočamo vsakomur v ogled. Predstava se vrši v Elitnem kinu Matič.

*** Medicinci na univerzi** kralja Aleksandra I. v Ljubljani priredijo 7. t. m. pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušića in častnega domačega komiteja svoj XI. elitni ples v vseh prostorih Uniona. Oficijalni sprejem gostov od pol 21. do 21.

*** PLES** DANES RONNY JAZZ

MIKLAVŽEV VEČER SOKOLA II.

Ob 16. za mladino. v KAZINI Ob 20. za odrasle.

Skok čez kožo 10. XII. Tabor

Ker je čisti dobček namenjen za izpopolnitev strokovne knjižnice in za polpoco siromašnim tovaršem, da se jim omogoči študij na medicinski fakulteti, pričakujemo od cenjenega občinstva, da se v velikem številu odzove vabilu najmanjše fakultete in sprejema reklamacije pripravljani odbor na Sv. Petra cesti 30, 4. nad., vsak dan od 11. do 12. in pri večerni blagajni na dan prireditve.

*** Društvo »Tabor«** odbora sklicuje za četrtek 15. t. m. ob 20. izredni občni zbor v društvenih prostorih z dnevnim redom rednega občnega zbora in spremembo društvenih pravil. — Danes ob pol 12. bo v stolnici zadržala po nadškofu dr. Sedejem. Vabilni vsi člani in prijatelji. — Društvo dalje prosi vse prijatelje in dobrotnike, ki so mu svojčas najavili prispevke v fond za opremo prenočišča za brezposelne, da bi prispevke po možnosti čim prej dostavili na naslov: Društvo »Tabor« v Ljubljani, poštna predal 308, čekovni račun 16068.

*** Brozplačni vizum za Avstrijo.** Znižana vožnja na podlagi zimske legitimacije, ki se dobi pri »Putniku« v Gajevi ulici za neobčnikom.

*** Nekaj za Miklavža.** Kdor hoče, da dobi otrok veselje do učenja, naj mu kupi za Miklavža lepo pripovedno knjižlico. S tem, da otrok bere lepe povestne knjižlice, dobi tudi veselje do šolskih knjig. Knjižnarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3, nudijo za mal denar res lepe in zabavne knjižlice.

*** Obleke in klobuke kemično čistiti,** barva, plisira in lika tovarna Jos. Relch.

*** Pletenine,** sukno in kože najceneje tovarniška zaloga Loize Kristan, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

IZ LJUBLJANE

*** Koroška narodna pesem** je naš najdražji zaklad in se je po vsej Sloveniji izredno priljubila, tako da je stalno na programu vseh naših koncertov. Po Zilski dolini, posebno pa v Rožu in Podjuni deluje več naših zborov, ki goje v prvi vrsti svojo narodno pesem. 4 izmed teh zborov prišlo prihodnjo soboto v Ljubljano in priredijo zvečer ob 20. v dvorani Uniona koncert koroških narodnih pesmi. Nastopilo bo okrog 70 koroških pevcev. Prodaja vstopnic v Matični knjižarni.

*** Za pokojnim nadškofom dr. Sedejem** bo danes ob 11.30 v stolnici služba božja. Pozivamo javnost, zlasti akademsko in srednjošolsko mladino, da se udeležijo maše v čim večjem številu. — KJPA.

VEDNO NAJBOLJŠE

in najcenejše nogavice kakor tudi vse modne potrebščine pri M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22. 377

*** Jarčev-Jakčev večer.** Predsedničinji so je vršili v društvu »Krk« četrti redni družabni sestanek v tej sezoni. Velika kletna dvorana pri Mikliču je bila nabito polna. Spored je bil prav zanimiv. Pesnik in pisatelj Miran Jarc je govoril o generaciji, ki je med vojno došla v Novo mesto. Imenoval je junake, nastopajoče v svojem romanu »Novo mesto«, z njihovimi pravimi imeni in podaj v kratkih obrisih njihov značaj. Jarc je govoril tudi o tragičnem umrlem pesniku Josipu Cvelbarju. Med občinstvom smo opazili več bivših novomeških profesorjev, pa tudi predvojno in povojno novomeško dijaštvo je bilo kaj številno zastopano. Za Jarcem je predaval Jakac svoj največji film Dolenjske in Bele Krajine. Za nameček nam je še pokazal zimski sport na Dolenjskem. Med njegovim predvajanjem in po tem sporedu je igral jazz Orkeon. Dne 16. t. m. bo na sporedu predavanje podzupana profesorja G. Jarca o Novem mestu pred pol stoletjem. G. podzupana se je zaradi tega predavanja že ometovano mudil v Novem mestu in okolici in je zbral toliko zanimivega fotografskega materiala za sklopišne slike, da bo njegov večer v »Krk« nedvomno prav lep. Največja atrakcija bodo sklopišne slike raznih dolenjskih veljakov, ki so v preteklih 50 letih vladali na Dolenjskem. Predavanje g. podzupana se bo po novem letu ponovilo v Novem mestu.

*** Alkehol in zločinstvo** je najbolj žalostno slovensko vprašanje, ki ga bo začel obravnavati pri sestanku društva »Treznost« g. dr. Stojan Bačič, sodnik v Ljubljani, dobro znan izvrstni javni predavatelj. Predavanje se bo vršilo v dvorani palače OUZD na Miklošičevi cesti v petek dne 9. t. m. točno ob 20. Ker je zadeva splošno slovenska, ne vabi »Treznost« k temu seetanku samo abstinentov, ampak tudi neabstinate, sploh vse, ki jim je mar dobrobit našega naroda. Zadnji čas je, da uporabimo vsa sredstva, da vsaj zažemo nelzerno pilačenje, ki se je tako silno razpaslo. Po predavanju bo svobodno razgovor. Ker tudi vstopnine ni, je pričakovati velik obisk.

*** Danes premiera »Alpske simfonije«** v kinu Matič. Smučarji in vsi prijatelji lepe zimske narave, belega sporta bodo gotovo jutri z navdušenjem sprejeli nov zimske sportni film »Alpska simfonija« ali »Bob 13«. V tem filmu čudovitih krasnih naravnih posnetkov gre za velenapeto »bob« tekmo, ki je predočena v vseh fazah od začetka do konca. Ozadje filma tvori vsekakor mala ljubavna dogodbica, v kateri nastopata Gretl Theimer in Werner Fütterer.

*** Danes ob 11. dopoldne zadnja predstava** lepega zvočnega filma o »Kraljevem blvanju na Bledu«. Naše nacionalno občinstvo opozarjamo še enkrat, da predvaja ZKD ob zgoraj navedeni uri zadnjikrat prekrasne domače zvočne filme, ki jih priporočamo vsakomur v ogled. Predstava se vrši v Elitnem kinu Matič.

*** Medicinci na univerzi** kralja Aleksandra I. v Ljubljani priredijo 7. t. m. pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušića in častnega domačega komiteja svoj XI. elitni ples v vseh prostorih Uniona. Oficijalni sprejem gostov od pol 21. do 21.

*** PLES** DANES RONNY JAZZ

MIKLAVŽEV VEČER SOKOLA II.

Ob 16. za mladino. v KAZINI Ob 20. za odrasle.

Ker je čisti dobček namenjen za izpopolnitev strokovne knjižnice in za polpoco siromašnim tovaršem, da se jim omogoči študij na medicinski fakulteti, pričakujemo od cenjenega občinstva, da se v velikem številu odzove vabilu najmanjše fakultete in sprejema reklamacije pripravljani odbor na Sv. Petra cesti 30, 4. nad., vsak dan od 11. do 12. in pri večerni blagajni na dan prireditve.

*** Društvo »Tabor«** odbora sklicuje za četrtek 15. t. m. ob 20. izredni občni zbor v društvenih prostorih z dnevnim redom rednega občnega zbora in spremembo društvenih pravil. — Danes ob pol 12. bo v stolnici zadržala po nadškofu dr. Sedejem. Vabilni vsi člani in prijatelji. — Društvo dalje prosi vse prijatelje in dobrotnike, ki so mu svojčas najavili prispevke v fond za opremo prenočišča za brezposelne, da bi prispevke po možnosti čim prej dostavili na naslov: Društvo »Tabor« v Ljubljani, poštna predal 308, čekovni račun 16068.

Modernne zimske plašče dobite v velikih izbihi po najnižjih cenah pri

Drago Gorup & Co.,
damska in moška konfekcija

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16
I. nadst. 13289

*** Na naslov Maloželezniške družbe** v Ljubljani. Prejeli smo: Maloželezniška družba je pred dvema mesecema podražila ohranilo premenila cenik vozniških točk. Pri tej izpremembi je prizadela velika škoda pasantom, ki vstopajo in izstopajo na postajališčih v občini Zgornji Šiški. Družba je namreč kot delni pas plačila vstopavila remonzo sredi obkline, katere pasiranje radev plačilo dvojne cene, ne da bi se oziroma na krajemne razmere in brez upoštevanja interesov. Zupanstvo občine Zg. Šiške je na priprobo organizacij in občinstva vložilo na družbo ugovor proti tako napadni delitvi vozniških cen. Maloželezniška družba v teku dveh mesecev še ni odgovorila na ta ugovor. Ker je ugovor umesten ponovno pozivamo družbo, da nam ugovor.

*** Pomlad v zimi.** Vlažno, toplo vreme zadnjih jesenskih dni je zbudilo neke travnike, da spet zelenijo v pozno pašo, temveč je zganilo toplo sonce tudi dremajoče soko v drevnju. Tako nam je prišel g. Ivan Arhar, zvanjski pošte Ljubljana 1, večje divjega konjasta, ki poganjajo, kakor da smo že v aprilu. Za zdravo rast je in za zdravje ljudi bi bilo bolje malo več mraza. Pa saj je čez noč lahko doživimo presenečenje prvega snega.

*** Kradje vse vprek.** V kuhinjo stanovanja dr. Kamušiča na Bleiweisovi cesti 9 je stopil predsedničinji neznan tat in ukradel iz predala kredence 225 Din. Iz predsobe pa kompletno obleko, vredno 1000 Din ter srebrno košarico za sadje. Dajše se je ob bolem dnevu vthotapil tat v predsobo zborodravnik dr. Rodoshega na Starem trgu ter odnesel na škodo Pavla Dolarja 1600 Din vreden dežni plašč. Natakariel Katarina Simončičeva v gostilni pri Dalmatinu na Ambrozevici trgu pa je izmaknil tat iz kuhinje 800 Din vreden zlat prstan s 14 drobnimi kamenčki. Po mestu se klati noznana okrog 35 let stara ženska, ki se vthotapila v tuja stanovanja in krađe, kar ji pride pod roko. Predvčerajšnjim so jo videli v Lipljevi ulici in kmalu nato pa je ugotovila Stefanija Štrabekova, da ji je izginil iz stanovanja rjav plašč in 2 para rokavic, njena sosedka Hormina Prešernova pa je prijavila, da ji je neznanica odnesla kompletno žensko obleko in pleteno jopico. Obe gospe sta oškodovani za okroglih 1000 dinarjev.

Odlična postrežba — danstvi modni atelje JOSPINA IGLIČ, Tavčarjeva ulica 3

MIKLAVŽEV VEČER

Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu v ponedeljek 5. decembra

za deco ob 4. popoldne, za odrasle ob 8. zvečer. — PLES. 13307

V hotelu »Bellevue«

vsako soboto in nedeljo pristne domače KOLINE, kravice, jetrnice in pečenice. Vsak četrtek priznava fini ričet.

Izborna vina Din 10, 12 itd., čez ulico Din 1.— ceneje.

Prepričajte se o res dobri kakovosti in nizkih cenah. 13285

ZOBOZDRAVNIK

DR. RADO SFILIGOJ

sprejema sedaj celodnevno od 8.—11. in od 2.—5. ure v Tavčarjevi ulici 4-I.

Državni nastavljenici in njih člani 30% popusta. 13201

Glede okusa

za moderna Miklavževa darila

je vodilna tvrdka

Iv. Bonač

Selenburgova ulica 5. 13303

Kvalitetno blago

Zdravje dam???

u. Berač dobrotnik. Včeraj se je ustavil neznani berač pri revni družini na Glinah in prosil za milodar. Seveda ga ni dobil ker ga mu niso mogli dati. Starši z otroci gladujejo sami. Tedaj pa se je berač nenkrat obrnil, stresel iz malhe kakih 6 kosov kruha, pridal še 2 kosa slanin in odšel na ogrom. Beračev dar je bil v družini seveda hvaležno sprejet.

u. Navihana sleparka. Desanka M. je cela dama, ki rada posedla po kavarnah. Časih nastopijo tudi zadrege in se prilepi, da ji zmanjka denarja, kar je hudo za vsakogar in zanj tudi. Te dni je imela Desanka sploh smolo in je ostajala brez sredstev. Pa si je vendarle znala pomagati. V stanovanjih nekaterih oficirskih soproge se je pojavila, se predstavila kot soproga poročnika N. in prosila zaradi trenutne zadrege skromno posojilo. Dobil je v vseh primerih, zaradi česar je, opogumljena po uspehih, s poslom nadaljevala. Slednje pa Desanko le prepoznali in jo kajpak morala v zapor.

u. Ljubljanski trg je bil pretekle teden obilno založen z najboljšimi jabolkami. Napredaj so bili kosmaki, voščence, karnadke, rožmarinčki, parmenne in druge vrste. Zaradi obilice blaga so bila prvovrstna jabolka od 3—3.50 Din kg, slabša pa od 1—3.50 Din. V petek je ponujala neka kmetica iz Bele Krajine čisto grozdje po 6 Din kg, večerj pa nek prodajalec niško grozdje po 6 Din. Kostanja je bilo malo in to po 2 Din liter. Liter oreškov je bil po 2 Din. Cene krompirja so v splošnem nezmenjene od 0.75—0.90 Din kg na debelo. Na drobno se je krompir prodal po 1 Din. Cene zeljnatim glavam od 0.80—1 Din kg. Mnogo je bilo na trgu jajc, ki so bila po 1.25—1.50 Din kos. Prav mnogo je bilo perutnine.

u. Sokol Vič priredi v nedeljo 4. t. m. ob 20. akademijo v proslavo uedinjenja. Akademijo se otvorijo s državnim himno in nato z govorom br. Korenca. Prijetno presenečenje nam pripravljajo člani s simbolizmi vajami po recitaciji. Nastopijo tudi moški naraščajo, s. Petricor in žensk, s. češko besedec. Zborske deklamacije utegnejo biti novost. Društveni salonski orkester se predstavi z dvema slovenskima kompozicijama. Moški zbor zapoje več pesmi. Na akademiji nastopijo konservatoristi g. Sokova, g. Burger in g. Zagar s svojimi samospevi. Po akademiji ples in prosta zabava.

GENI KINO „SOKOLSKI DOM“

Liane Haid in Willi Forst
v razkošni opereti, ki prikazuje krasote našega glavnega
„Princ iz Arkadije“

Danes ob 15.15, 18. in 20.15
Jutri ob 20. Rezervirajte si
pravočasno vstopnico!
Telefon 33-87

CENE: 20, 8, 6, 5, 4 Din

u. Božični oratorij. Bachovo veliko oratorijsko delo bo izvajala 12. t. m. „Sloga“ v Unioni. Solistične vloge bodo izvajali naši znani operni in koncertni solisti Pavla Lovšičeva, Cirila Škerjanc-Medvedova, Josip Gostič in Marijan Rus. Delo spada med najvrednejše Bachove skladbe in je polno veselja.

u. Dramski odsek Narodne čitalnice v 6p. šiški priredi 8. t. m. v dvorani Sokolskega doma v Sp. šiški Golarjevo veseliko „Dve nevestici s 3. dejanji. Začetek ob 20. Ako se hočete pošteno nasmejati, ne zamudite!

u. Pevski zbor „Hugolin Sattner“ v Mostah pri Ljubljani priredi v nedeljo 11. t. m. ob 9. dopoldne v prostorih tovaršnice Bajca na Selu, Marencičeva 3, prvi redni občni zbor, na katerega vabi članstvo, ustavne člane in prijatelje petja.

u. Dramski odsek Narodnega železničarskega glasbenega društva „Sloga“ v prirozi drevi ob 20. v Delavski zbornici v Ljubljani dramo v 4 dejanjih „Bratjec“. Vstopnina: 10, 8, 6 in 4 Din.

u. Zveza bojevnikov, skupina Ljubljana—Moste, bo imela danes ob 10. dopoldne v gostilni g. Koška v Vodnatu redni letni občni zbor. Vsi člani in borci iz svetovne vojne vabljani!

u. JNAD „Jadrane“ priredi tudi letos Miklavžovo čajanko, ki je poleg slovenskega večera edina večja družabna prireditelja. Čajanka bo v četrtek 8. t. m. v dvorani Trgovskega doma. Vodi g. Jenko! Igral bo jazz „Ronyne“.

u. Ljubljanski Sokol, Darila za Miklavžev večer se bodo sprejemala v društveni pisarni v Narodnem domu v ponedeljek 5. t. m. od 10. do 16.

u. Miklavž bo prišel v spremstvu v torek 6. t. m. ob pol 20. v veliko dvorano Sokolskega doma v šiški. Pridite, da bo še Vas obdrla. Obdarovanje bo združeno z „Miklavževim igrom“. Vstopnina 5 Din. Otroci in spremstvu staršev vstopnine prosti. Darila se sprejemajo pri hišniku (stranski vhod s telovadnice).

u. Cenjenim plesalkam in plesalcem vjudno sporočamo, da bo obiskal sv. Miklavž plesno solo učiteljskihnikov v torek 6. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Darila se bodo sprejemala istotam v torek od 17. dalje.

u. Miklavžev večer priredi gasilno društvo v Spodnji šiški v šolski telovadnici v sredo ob 19. Darila se bodo sprejemala v Gasilskem domu. Vjudno vabljeni prijatelji gasilstva!

u. Jadranjani in Jadranjanki! Jutri v ponedeljek 5. t. m. bo zabavni večer, ki ga priredi ženska sekcija v areni Narodnega doma ob 20. Pridite vsi!

u. Miklavž s spremstvom se oglasi v gostilni Kozelj v ponedeljek ob 8. zvečer. u. Miklavževanje Sokola I. bo tudi letos na Taboru, in sicer za odrasle s plesom 3. decembra ob 20. Darila se sprejemajo v soboto ob 16. dalje. Za mladino bo miklavževanje v ponedeljek 5. decembra ob 17. Darila se sprejemajo od 13. dalje v suterenu na Taboru, vhod kopalnice. Vabljeni vsi prijatelji sokolstva.

u. Miklavžev večer za otroke priredita krajevni organizaciji JRKD šentjakobska in prulška 5. t. m. ob 19. v dekliški šoli pri Sv. Jakobu. Miklavž zbira darila v imenovanji šoli istega dne v priložnosti od 15. do 17. ure.

u. Kaj boš dal za Miklavžovo darilo, ni treba skrbeti. Najkoristnejša in najcenejša darila dobiš v knjižarni Tiskovne zadruge, Ljubljana, Šelenburgova ulica 3.

u. Zimske plašče, oblike, zimske perle kupite najceneje pri stari domači trgovici IG. ŽARGI, Sv. Petra cesta 11.

u. Za plesne prireditve, akademije in druge prilike dobavljamo krasne šopke, cvetje, vence ter aranžmane najugodnejše Cvetličarna „Split“, Franciškanska ulica 8, Bežički.

u. Danes plesne vaje na Taboru. Vabljeni in po njih vpeljeni gostje so dobrodošli.

u. Novi začetniški plesni tečaj za dame in gospode otvori Jenkov plesni zavod „Kazina“ v ponedeljek 5. t. m. ob 20. Informacije in posebne plesne ure vsakodnevno. Studentinje) povpost.

u. Odlikovanje vin „Daj-damca“ je iznozemski, pridobljeno na mednarodni razstavi v Bruslju, kakor je bilo nedavno objavljeno v članku, kateremu pa je pomota pokvarila naslov, kar pa so čitatelji sami lahko popravili iz vsebine.

u. Razprodaja srajc, čepce, kravate itd. pod lastno ceno. Najprimernejša darila za Miklavža. Javna skladišča, Dunajska cesta 33.

Iz Maribora

u. Ljudska univerza v Mariboru. Jutri 5. t. m. ob 20.15 bo nadaljeval in zaključil zdravnik g. dr. Toplak začetno temo o spolnih zabodah mladine. To predavanje je dostopno samo ženskem spolu (dekletom nad 14 let). V petek 9. t. m. bo predaval profesor g. Teply o gospodarskih in političnih razmerah v Nemčiji.

u. Cerkveni koncert Glasbene Matice. Dne 7. t. m. ob 20. bo absolvirala Glasbena Matica svoj XXV. torej jubilejni koncert v franciškanski cerkvi. Na sporedu so tri do štiri sto let stare slovenske, češke, poljske in druge narodne pesmi. Z eno skladbo so zastopali Gallus, Lussus, Palestrina, Gounod in Verdi s svojo svetovno znano skladbo „Te Deum“, ki pa se poje v slovenskem jeziku. Štiri točke sporeda, ki naj tvorijo nekak prehod od Gallusa do Gounoda in Verdia, pa absolvirata na violino in orgle g. Vrabec in I. Tralenik. Pri koncertu sodeluje 98 članov pevškega zbora Glasbene Matice in kot solist koncertni pevec g. A. Živko.

u. Nakazilo drv mestnim ubožcem. V prvi polovici tekočega meseca se bodo razdeljevale mestnem ubožcem podpore za drva. Do podpore so upravičeni oni, ki dobivajo po sklepu seje mestnega ubožnega sveta redne mesečne ubožne podpore. Zadevne nakazilce se bodo izdajali v socialno-političnem uradu mestnega načelnika na Rotovškem trgu 9. Vsak prosilec naj prinese s seboj knjižico, s katero dobi podporo.

u. Pobeg od doma. Od doma je odšel neznan kam pred tednom dni 17letni Karol Kokol, sin železniškega sprevidnika iz Taborske ulice. Z njim je pobegnil od doma tudi neki Vavpotič iz Loške ulice. S seboj sta vzela brat in kitaro. Policija je prešla iz Celja poročilo, da sta bila videna tamkaj ter da sta nadaljevala potovanje proti Ljubljani.

u. Deblo mu je padlo na glavo. 62letni posestnik Martin Žizek iz Gradisce pri Mariboru je nesel težko bruno. Med potjo mu je spodrslilo in mu je padlo bruno na glavo. Žizka so morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

u. Nepoštena prenočevalka. Pri nekem znanecu v Mariboru je prenočevala prostitutka Ivanka G., ki je ključar, ko je odhajala, odnesla električni aparat za ogrevanje. Pri zaslišanju na policiji je izjavila, da ga je vzela pomotno in da ga je pozneje vrnila v Dravo. Izročena je bila sodišču.

u. Darovi. Veleposelnik dr. Ferdinand Attma v Slovenski Bistrici je daroval tukajšnjim pomožni akciji vagon bukovih drv, tovarnar usnja Herman Berg v Mariboru pa 50 parov čevljev. Vodstvo pomožne akcije se darovalcem iskreno zahvaljuje ter izraža željo, da bi naša mnogo posameznice.

u. Ceneno meso na prosti stojnici. V ponedeljek 5. t. m. od 8. zjutraj dalje se bo prodalo na stojnici za oprečno meso pri mestni hišnici 400 kg teletjega mesa po 6 Din. Največ 2 kg na osebo.

u. Miklavžev večer „Jadrane“ bo v četrtek 8. t. m. ob 15.30 v veliki dvorani Narodnega doma. Nastopili bodo mladi pevci in pevke ter podaj parih pesmi in deklaracij. Razen Miklavževoga nastopa bo še otroška igra in prizorček. Člani in prijatelji, ne pozabite! Vstopnina ni! Glede na precej velike stroške za to prireditev se denarni ali drugi prispevki hvaležno sprejemajo. Miklavževa darila se sprejemajo na dan prireditve od 8. ure dalje v Narodnem domu. Obenem najvjamamo Silvestrov večer v Narodnem domu.

u. Danes bodo trgovine odprte, javlja Združenje trgovcev za mesto Maribor.

u. Nemški tečaj. Na osnovi dogovora s interesenti so bile določene te-le učne ure: za začetni tečaj ob ponedeljkih in četrkih, za nadaljevalni tečaj ob torkih in petkih, vsakokrat od 18. do 19. ure. Novl interesente se še lahko prijavljajo ob gori določen uri: v V-b razredu klasične gimnazije (prilike levo).

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljša za negovanje lica.

Iz Celja

u. Vokalno instrumentalni koncert, ki se je vršil 1. t. m. zvečer v veliki dvorani Celjskega doma, je bil dobro obiskan in je vseskozi uspel. Mešani zbor Celjskega pevškega društva pod vodstvom pevovodje g. Peca Segule je zapel najprej ob spremljevanju orkestra Celjskega godbenega društva državno himno. Nato je izvajal orkester Celjskega godbenega društva (30 oseb) pod vodstvom odličnega kapelmika g. Alojza Kalinšnika Griego „Polonizirano korčnico“ in prvi stavek Schubertove simfonije v h-molu. Orkester, pomnožen z učiteljskim Glasbene Matice, sicer se ni vigran, a zveni polno in učinkovito ter je izvedel obe težki skladbi z veliko rutino, točnostjo in temperamantom. V njem vidimo bodočo celjsko filharmonijo. Po odmoru je pel mešani zbor Celjskega pevškega društva ob preciznem spremljevanju orkestra Celjskega godbenega društva Sattnerjevo kantato „Sočič“. Pevski zbor in orkester sta tvorila krepko enoto, ki je podala kompleksno delo z dobro diferenciacijo in dinamiko. Dirigent g. Segula je našel tudi kantato zelo vestno in je popolnoma obvladal nad 100 oseb broječi pevski zbor in orkester. Kot solisti so se uveljavili ga. Golobčeva (soprano), ga. Rajhova (alt), g. A. Živko iz Maribora (tenor) in g. T. Radej (bas). Harfo je igral dovršeno g. Lukež iz Maribora. — R. P.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da OTVORIM danes 4. decembra

restavracijo v Narodnem domu v Celju

Za dobro, pristno pijačo in jedila predstavljam. Se priporočam.

MINKA LEŠNIK, restavratorka.

u. Proračun občinskega sveta. Celjski občinski svet je imel v petek zadnje letošnje sejo, na kateri je sprejel občinski proračun za leto 1933. Da bi moglo kriti veliki primanjkljaj, bo občina zvišala občinsko dajenko na državne neposredne davke od 50 na 100 odstotkov in znižala s novim letom županu in občinskim namestnikom prejemke povprečno za 10 odstotkov. Iz proračuna je bil tudi izrtan prispevek za policijo za l. 1932, in l. 1933, v znesku 228.800 Din in prispevek za novo vojaško municijsko skladišče v znesku 150.000 Din. Skupni izdatki za l. 1933, znašajo 1.661.323 Din, kritje 431.323 Din, primanjkljaj v znesku 1.230.000 Din pa se bo popopolnoma kril s 100 odstotno občinsko dokladno na državne neposredne davke. Glavni izdatki so: uprava 333.456 Din, stvarni izdatki 22.500 Din, redarstvo 38.150 Din, narodna prosveta 655.829 Din, finančno obveščanje 150 Din, razne naprave 242 tisoč 876 Din, kmetijstvo 12.500 Din, narodno zdravstvo 70.000 Din, socialno skrbstvo 206.700 Din, trgovina, otrok itd. 16.000 Din, občinsko gospodarstvo 28.774 Din, neprilicavosti, izredni in ostali izdatki 39.548 Din. Dohodki so naslednji: 100 odstotna občinska doklada na državne neposredne davke 1.230.000 Din, trošarine (na vino 1 Din od l. na vinski mošt 0.50 Din, na pivo 0.60 Din, na sadjeve 0.25 Din itd.) 241 tisoč 772 Din, takse in pristojbine 38.500 Din, davščina na vozila 9.000 Din, dohodki iz občinske imovine 40.500 Din, izredni in razni drugi dohodki 101.500 Din.

Številke so dokazi

Daneski plesni v lepi fazoni od 100 Din naprej
Moške dolge in kratke min. od 250 Din naprej
Unisoni mušični s toplje podlage od 300 Din naprej
Prešile odeje klet s klesom od 120 Din naprej
Planet ostanki od 6 Din naprej
dobite pri

FRANCE KOLBEZEN, CELJE, PRESERNOVA UL. 3

u. Na ljudskem vseučilišču bo predaval v torek 6. t. m. ob 20. vseučiliški profesor g. dr. Braninir Gušić iz Zagreba o Prokletijah. Predaval bo tudi mnogo lepih skriptičnih slik. V petek zvečer pa je predaval g. Vlado Cizelj iz Maribora v nabito polni risalnici meščanske šole o svojih doživljajih kot planince in smučar na koroskih in naših planinah. Zanimivo predavanje je spremljalo skoraj 160 krasnih gorskih posnetkov.

u. Žrtve nesreč in napadov. Na Bočni pri Gornjem gradu si je 18-letna dinarica Marija Prekova pri padcu močno poškodovala desni komolec. Ko je stopal 60-letni hlapec Franc Škrbec s Prekove 1. t. m. po cesti ob vozu, je privozil neki avtomobil in ga podrl na tla. Škrbec je dobil poškodbe po vsem telesu. 69-letni posestnik Franc Ogrizek iz Kostričnice se je spotalnil na robu ceste; padel je v cestni jarek in si zlomil desno nogo pod kolonom. 30-letni dinarico Marijo Ožkovo je napadla krava na paši in jo močno poškodovala na zadnjem delu telesa. Rudarji g. Šibili iz Zabukovce je padla pri delu skrala na glavo in ga težko poškodovala. 20-letna natakarka Elza Derčajeva iz Laškega si je pri padcu s kolesa zlomila levo podlaketnico. 26-letni kolar Ivan Rožman, ni s Teharja si je pri obsevanju lesa odeskal palec na desni roki. V Nežbišah pri Šmarju je neki fant napadel 26-letnega posestnikovega sina Vinka Škrabla z nožem in ga hudo poškodoval po glavi in obrazu. Na nekem travniku na Polzei je padel 10-letni dinarjev sin Ivan Orešnik tako nesrečno, da si je zlomil desno stegno. Vsi tri poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

u. Najlepše darilo za vaše malčke so »Jutrove« mladinske knjižice, ki jih dobite v naši podružnici v Celju, Kocenova ulica 2.

u. V nedeljo ob 17. čajanka Sokola. Vabljeni vsi!

u. Srečke za darila »Tretorn«, svetovno znana znamka, samo 48 Din. Trgovski dom — Sterneck.

u. Srečke državne razredne loterije III. razreda obnovite čim prej v podružnici »Jutra« v Celju, ker je zbiranje že v nekaj dneh.

u. Mestni kino. Danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. in jutri ob 20.30 izvrstna zvočna komedija »Ljubavna zapoved« z Olgo Čehovo, J. Diemannom in H. Junkermannom. Foxov zvočni žurnal.

Iz Šoštana

u. Uspešnost izpitov. Na državnem preizkuševališču v Velenju so se vršili pred osemčlansko komisijo praktični izpiti za rudniške inženjerje in nadpaznike. Komisiji je predsedoval inž. Bosak. Izpiti je napravilo šest inženjerjev in dva rudarska nadpaznika.

Iz Kamnika

u. Svatovski pretep v Kamniku tretjič pred sodiščem. Svoječas je zbudila v Kamniku veliko zanimanje sodna razprava o žalostnem fantovskem pretepu na svatbi, ki se je vršil pred 15 meseci v neki gostilni na Grabnu. Pri tem pretepu je 19letni mesarski pomočnik Peter Peternel zadobil smrtne poškodbe, katerim je teden dni pozneje v bolnici podlegel. Peternel je pred smrtjo izpovedal, da mu je smrtno rano zadal ženinov oče, ta pa je s številnimi pričami skušal dokazati, da ni storil tega dejanja. Priče so izlozo obremenjevale pokojnikovega tovariša Pogačarja, češ da je ta po nesreči udaril Peternela. Prva sodna razprava se je vršila v Ljubljani in se je 6. aprila nadaljevala v Kamniku na kraju žalostnega dogodka. Sodišče dejanskega krivca ni moglo ugotoviti in je obsodilo 4 udeležence pretepa na 7 do 10 mesecev zapor. Vsi so se pritožili proti visoki kazni, državni tožilec pa proti preizoku odmerjeni kazni. Sodba je bila razveljavljena in 7. decembra se bo »svatovski pretep« v Kamniku z novo obravnavo pred sodiščem.

Z Vrhnike

Odvetnik

Marijan Marolt

sporoča, da je ODPEL

odvetniško pisarno na

Vrhniki

Stara cesta št. 102, v hiši ge. Plečkove.

13313

Iz Litije

u. Slove g. Avdiča. Ta teden je zapustil Litijo g. Jožko Avdič, dosednji restavratorec na Pošti. Temperamentni družabnik, po rodu iz Savinjske doline, se je priljubil v vseh naših krogih. Bil je eden najboljših igralcev našega sokolskega odra. Litijani so priredili v nedeljo zvečer gospodu Avdiču in njegovi gospe iskreno odhodnico. Spregovorjenih je bilo več napisnic. G. Avdič odhaja v Ljubljano, kjer bo prevzel gostilno. Želimo prijatelju Jožku vso srečo in prijeten spomin na Litijo.

Iz Zagorja

u. Pomladke Rdečega križa topliske žele pripravljajo mladinsko igro »Jurček je videl nebesa«, ki jo je priredil učitelj g. Arnošt Adamič. Čisti dohodek je namenjen Rdečemu križu.

Iz Hrastnika

u. Pogreba pomorščakov rudarjev se je udeležil v zastopstvu predstojnik rudniškega glavarstva v Ljubljani, ki je bil zadržan zaradi bolezni, nadsvetnik g. inž. Čihelica, kar poročamo dodatno k včerajšnjemu poročilu.

u. Kino Narodni dom bo predvajal danes v nedeljo ob 15. in 20. film »Tempo, tempo!« Na preizkušn. 8. decembra ne bo filmskih predstav, pač pa bo igra »Trajalčica«.

Iz Konjic

u. Predstava »Gasperica čarovnika« na sokolskem lutkovnem odru v nedeljo, je privlačila številne gledalce, zlasti mladino. Naši lutkarji si pod vodstvom g. Marjana Bežabekove zaslužijo za požrtvovalno delo veliko pohvalo. V kratkem se uprizaro pravljica »Radvod in črna krajčinja«, delo strokovnega učitelja g. Hasla Draga iz Ptuja.

Iz Ptuja

u. Sestanek staršev na tukajšnji realni gimnaziji je skličen za danes ob 9. dopoldne. Na sestanku bo predaval tudi prosvetni inšpektor v pokolu g. dr. Lončar o ciljih društva »Sola in dom«. Starši in dijaki naj se tega sestanka udeležijo.

u. Nepremišljen ekspanziment s strupenim plinom. Ko sta se v petek proti večeru sprehajala po parku šestdesolec Svetozar Polić in tretješolec Hofman Robert, se jima je pridružil osmošolec A., ki je zelo vnet za kemijo. Vsi trije so se vsedli na klopi, A. pa je nenadno potegnil iz žepa gumijasto cev, ki jo je imel napolnjeno s klorom ter je pihnil plin pod nos dijakov. Poliću, ki mu je takoj postalo slabo, ter so ga nemudno odpeljali na dom. Policijani zdravnik je odredil prevoz bolnika v bolnico. A. je izjavil, da je hotel sam videti učinek plina, ki si ga je sam napravil.

u. Popravek. Notico s dne 29. novembra pod naslovom »Lep uspeh naših orožnikov« popravljamo v toliko, da se glasi pravilno ime izsledenega tatu kolesa Nikola Grabovec, ki nikakor ni identičen z Gabrovcem, čevljariskim mojstrom na Bregu.

Iz Prekmurja

u. Sokolska kuhinja v Dolnji Ledavi. gm. Sokolska ustanova, ki je Dolnji Lendavi v čast 76. torko po konstituiranju areškega odbora JRKD se je ustanovil tudi njegov socialni odsek. Ta je že takrat razmišljal o tem, kako bi organiziral javno kuhinjo za uboge otroke. Ker so pa kmalu prišle počitnice, ni bila zadeva več tako aktualna. Takoj v začetku letošnjega šolskega leta pa se je pristopilo k realizaciji. Da se je ustanovila dijaška kuhinja gre največja zasluga županu g. Štitarju in podžupanu in predsedniku sreskega odbora JRKD dr. Pikušu. Za vzdrževanje kuhinje se je nato ustanovil kuratorij pod predsedstvom katehete g. Verbanjškega, vodje socialnega oddelka areškega odbora JRKD Vstopili so se banovinski zdravnik dr. Klar, upravitelj meščanske šole g. Dobernik, upravitelj osnovne šole g. Goršek, nadalje predsednice ženskih društev, kakor Kola, Evangelizacijskega in Izraelitkega ženskega društva in še nekatere dame in gosposje. Kuratorji je takoj pričel nabiranje potrebnih sredstev. V pohvalo vsaj dolnolendavski in drugi javnosti moramo reči, da je bilo občinstvo res radodarno. Delo v kuhinji je razdeljeno. Vsak dan kuhata po dve lendavski dami. Nadzorstvo za čas obede vrši učitelstvo osnovne šole.

u. Sestanek JRKD v Dolnji Lendavi. Kraj. org JRKD v Dol. Lendavi je bil te dni. Govorili je predsednik dr. Pikuš. Zanimiva so bila tudi izjavljani in stališče, ki ga je zavzel predsednik krajevne organi-

MUČNO JE POSLUŠATI

takšno predavanje! Radi hudih napadov kašlja ne more jasno in nepretrgano govoriti. Zanj in za poslušalce prava muka!

Zakaj ne vzame

KRESIVALA?

Neštetokrat

se je ze

obnesel

zoper kašelj,

tudi njega

bi ozdravil.

Dovoljeno od Min. socialne pol. in narodnega zdravja S. št. 16562 od 29. IX. 1932.

zračje župnik g. Skalčič. Prepričani smo, da je zdaj marsikaj jasno in odkrito in vsak se lahko po tem ravna. Obširno poročilo je postal poslanec g. Hajdinjak, ki je bil toplotno pozdravljen.

u. Nova krajevna organizacija JRKD v dolnolendavskem sresu se je ustanovila nova krajevna organizacija JRKD v Mr. varjevcih ob mejl. Šteje 64 članov. Predsednik je agilni strugar g. Dora Franc. Tako ima stranka v sresu že 39 krajevnih organizacij.

u. Pohujšanje tudi pri nas. Ljubljanci so pohujšali na dan, Veselim vinogradom kar zbujajo tudi med nami delatni zanimanja. Mi smo pa bolj zaočali za Ljubljano in se pohujšujemo danes že na Cankarjevem »Kraljevi« v Bačevski in na veseloigro »Trje« vaski svetnik. Tu di naše pohujšanje ne izhaja z moralnega stališča, ampak iz užaljenosti gotovih oseb Osebe, ki so kaj radi poudarjale svoje napredno prepričanje, se danes pohujšujejo nad delovanjem Sokola samo za to, ker ne gre vse življenje v Dolnji Lendavi in Prekmurju po njihovi komandi.

Iz Novega mesta

Miklavževa darila

za naše malčke, velike in odrasle nudi po najnižjih cenah v veliki izbiri trvdka JOSTP KOBE. Pri likerjih, konjaku, desertnih vinih, bombonijerah, čokoladi in drugih delikatesah — znaten popust! 13269

LJUTOMER G. Ciril Milič, bolniški upravitelj v Ljutomeru in odbornik mestne občine Ljutomer nas prosi za naslednjo ugotovitev: »Ni res, da sem zaprosil kr. bansko upravo za razrešitev dolžnosti občinskega odbornika. Res pa je, da nisem zaprosil za tako razrešitev, ker nisem imel poverja za to.«

MENGES. Z gostom »Kamen do kamna, palača« so šli naši vrli Mengesi na delo, da ustvarijo svoj dom. V nedeljo 27. novembra je bila otvoritev dvorane s krasno predstavo »Smrti majke Jugovčeve«. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, je v uvodu pozdravilo starostar br. Ropret, ki se je v kratkem govoru zahvalil vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k doživljanju doma. Nato je nastopil slavnostni govornik br. Lavrič, ki je v lepo zasnovanem govoru orisal ustanovitve, delovanje in napredek društva v zadnjih desetih letih. Vokalni kvintet pevskega društva »Domžalec« je zapel tri pesmi: »V boju«, »Pelin rož« in »Sedem si rož poročala mi«. Peve je občinstvo nagradilo s velikim aplavzom. Simbolična spovedala »Smrti majke Jugovčeve« je bila zelo dobro naštimana. Prav val so rešili svoje vloge izvrstno. Nova dvorana bo služila za telovadbo in v pripravi iger.

RIBNO PRI BLEDU. V »Jutru« je bila 27. novembra priobčena notica pod naslovom »Držna tatvina«. Dognalo se je, da se je tatvina v avtomobilu g. Azmana izvršila na cesti pred hotelom »Zak« na Bledu, ne pa, kakor je bilo pomočno poročano, pred hotelom »Triglav«.

KOROŠKA BELA-JAVORNIK. Po dolgi bolezni je preminila gospa Katarina Stravsava, soproga voznika nadziralca železnice in občinskega odbornika

na Koroški Beli g. Antona Stravsava z Javornika. Pogreb prerano umrle se je vršil v četrtke popoldne na farno pokopališče na Koroški Beli. Na njem zadnji poti jo je spremljalo nebroj ljudi, med njimi občinski odbor z Koroške Bele z županom g. Erjahom na čelu ter zastopniki krajevne organizacije JRKD. Pevsko društvo »Sava« je pokojnici pred hišo žalostil in ob odprtem grobu zapelo žalostinke. Bodi blagi pokojnici ohranjeni lep spomin, hudo prizadeti družini pa naše iskreno sožalje.

VIŠNJA GORA. V terek je vozil neki kupec skozi Višnjo goro tovorni avto, poln prašičev, iz Škofjane v Ljubljano. V Višnjo goro je dospel ob pol 24. Ker pa šasija tovornega avtomobila ni bila dovolj močna, so jo med dolgo potjo svinje razrile, tako da je sredi Višnje gore padlo na cesto deset prašičev. Pa se je začel lov na nesrečne begunce. Sedem svinj se je zakadilo na terasu Tujsko-prometnega in olesjevalnega društva pred Nadrahovo gostilno, kjer so s svojimi rilci prilele vse zemljo vzdolž terase pol metra globoko in uničile vse tam posajene rože ovijalke. Da 3. xjurtaj so imeli višnjegorski meščani neprijeten svinjski koncert, kajti šele ob tej uri so bile živali polovljene. — Pri občini je že na vpogled osutek proračuna, ki izkazuje nad 40.000 Din izdatkov. Pri odboru seji bodo imeli odborniki precej skrbi, preden bodo mogli spraviti v soglasje z najnujnejšimi izdatki dohodke. Konsum vina v naši občini, ki pomeni za vsako občino največji dohodek je dosegel v tekočem letu nekaj nad 100 hl pri vseh 8 višnjegorskih gostilnicarjih. Če računamo, da pride v Višnjo goro v teku leta dokaj tuje in da imamo poleg tega še 11 sejmov, vidimo, da naši meščani v tem pogledu zelo malo koristijo svoji lastni občini!

kuge. Obola žival izloča virus redno med 10. in 12. dnem po okužbi. Že po 24 urah po okuženju se pojavijo prvi mehurčki, iz katerih celi zelo kužen virus. Ko začne povzročitelj v kri, nastopi vročina in se bolezen naglo širi tako v telesu samega kakor tudi v izločkih. Ko se prične mehurčki lupiti, je prav tako, kakor pri kozah, najopasniji trenutek za širjenje bolezni, ker zadržujejo te kožice mnogo zelo odpornih povzročiteljev. Mleko, seč in izmečki so kužni že po 12 do 105 urah po okuženju, torej prvih 5 dni po okuženju in že kakih 40 ur pred pojavom bolezni. Izločanje povzročitelja v slini traja 11 dni. Proti vročini je povzročitelj zelo malo odporen in mu škodijo že temperature nad 30 stopinj Celzija, 50 stopinj Celzija pa že ubija doledno vsak virus. Nizke temperature mu pa prav malo škodijo. Tudi posušeni povzročitelj je zelo odporen. Tako se dognali, da je ostal povzročitelj v hlevskem prahu kužen 11 dni, na goveji dlaki 4 tedne, na senu 15, na otrobih celo 20 tednov. Povzročitelj, zavrti v olupljeni kožici sluznice, pa ostajajo kužni 41 do 67 dni.

Iz povedanega bo vsakomur jasno, da po-

bijanje svinovke in prakiljke ne enostavna zadeva. Silne množice povzročitelja pridejo za časa razvoja in poteka bolezni v zunanji svet. Velik del jih sicer uniči solnena svetloba in toplota, znaten del pa ostane nepoškodovan. Da te uničimo, moramo pač uporabiti močno desinfekcijo. Sedaj priporočajo kot razkužilo najbolj 1% natrijev lug za razkužbo živali, 2% pa za razkužanje orodja in tal. To sredstvo je prav ceno, zato se lahko uporablja v prav velikih množinah, kakor je to pač potreba pri tej trdovratni bolezni. Ena slaba stran tega razkužila je brezbarvnost raztopine, čemur pa moremo odpraviti z dodatkom apnenega mleka. Zdravi se bolezen poleg krajevnega zdravljenja s sokrvico (serumom) živali, ki so bolezen že prestale. Zaščita traja samo 10 dni. V okuženem področju je treba seveda podvzeti najstrožje mere pri veterinarsko redarskih ukrepih, kakor tudi pri prometu z živino. Da se prepreči nadaljnje širjenje kuge, je treba takoj cepiti vse okrožje okrog okuženega središča. Cepjenje s serumom in ostre veterinarske - redarske mere so glavno sredstvo proti širjenju živinske kuge.

polnoma enakovredni. Predtekom odigrata rezervni moštvi.

SSK Celje: SK Atletik. V nedeljo 4. t. m. ob 14. se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« v Celju drugorazredna prvenstvena nogometna tekma med SSK Celjem in celjskim Atletikom. Če bi bilo igrišče pri »Skalni kleti« nerabno, se bo vršila tekma na Glaziji.

SK Korotan (Kranj): SK Svoboda (Ljubljana). Ljubljanska Svoboda je »etosa« v Kranju že gostovala, in sicer z rezervnim moštvom in je takrat izgubila s 4 : 1. To pot pa bo postava gostov močnejša, kajti nastopili bodo z moštvom, ki je pretekral odigralo tekme v podzveznem prvenstvu. Tekma se prične ob 14. uri.

TKD Atena: SK Ptuj. V nedeljo ob 10.30 se odigra na igrišču Atene v Tivoliju prvenstvena hazenska tekma med najmočnejšo ljubljansko družino in družino SK Ptuj. Tekma obeta v borbi za točke nuditi nadzorni zanimivo igr. Vstopnine ne bo.

Službeno iz OZDS pri LNP. Namesto g. Mahkova, ki je zadržan, se delegira za današnjo prvenstveno tekmo Slovan : Hermes g. Vidic. Opozorjamo se gg. Vidic in Balazar, da se pričeta tesna na igrišču Hermes ob 13. in 14.30. Predsednik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 14. naprej strogo obvezen trening za prvo skupino na igrišču.

ZSK Hermes namerava prirediti nogometne tekme v korist brezposelnih igralcev. Vsi klubi, ki bi hoteli sodelovati, naj pošljejo tozadevno prijavo do torka 6. t. m. na gornji naslov. Tekme se bodo pričele 11. t. m. Sestanek delegatov vseh sodelujočih klubov v terek 6. t. m. ob 19.30 pri Kmetu, Zg. Šiška, Celovška cesta, tramvajska postaja mitnica.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes prijateljska in prvenstvena tekma. Ob 12.30 naj bodo na našem igrišču: Poženel, Ferjan, Sterle, Močnik, Kovačič, Kerpan, I. Sočan, Brodnik, Prinar, Zore, Por, Skrajnc, Gasperlin, Simčič, I. ob 14. Burja, Sernec, Pleš, Krotič, Košenina, Klančnik, Glavič, Kos, Skrajncar, Pikič, Mokorel, Bardusky. Sestanek za vse ob 19.30 v posebni sobi pri Belihu. Reditelj: Kopač, Habicht, Zgan, Simčič II.

TSK Slovan. Danes ob 12.30 morajo biti na igrišču Hermes za prijateljsko tekmo proti Hermesu II. Bunc, Šava, Dejak, Rozman, Zavrič, I. Korencan, Jerančič, Poznik, Ceglar, Ključec, Jenko, Glavič, I. Ribič, istočasno za prvenstveno tekmo proti Hermesu I.: Zavrič I., Marchiotti, I. Grm, Poljšak, Uhan, Bügel, Schlegel, Sorn, Senig, Thuma, Lumbur, I. Golle in Sluga. Stranski sodnik Srebotnjak Leo, blaginjska služba Grobelnik Zana, reditelj Fuček, Anko, Senčar, Felber, Legat in Novak Kobi. Vsi reditelji morajo biti pol ure pred pričetkom prve tekme na igrišču. — V ponedeljek ob 20. odbovora seja pri Sokolu, lovska soba. Vsi odborniki sigurno in točno.

SSK Celje bo imel v ponedeljek 12. tega meseca ob 20. redni občni zbor v klubovi sobi hotela »Evropa«.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Pozivamo vse atlete, da se sigurno zglasijo v ponedeljek v trgovini Alpina, Masarykova cesta 14, zlasti pa prof. Stopišnik, Jeglič, Lejka, Senčar, Osterman, Banko, Dečman, Finc.

Jug. akad. smučarska organizacija. Seja odbornikov in poverjenikov bo v ponedeljek ob 18. na tehniški sobi v pritličju (elektrotehniška risalnica). Udeležba obvezna za vse.

Smučarski klub Ljubljana vabi štane tehniškega odbora na sejo v ponedeljek ob 20. v damski sobi kavarnе Emone. Priidjo na taji tudi gg. Teran, Bervar, Baebler, Dečman, Jakopič G., Šramel, Bolje, Senčar, Ješe, Zore. Oni tekmovalci, ki miso še oddali svojih prijav za tečaje, naj to zanesljivo storo do pričetka seje, ker se na poznejše prijave ne bo moglo ozirati.

TKD Atena Hazena. Ptuj je telegrafno pristal na tekmo. Igralke prve divize naj bodo ob pol 10. na igrišču. G. trener pa prosim pri sprejemu ob 10. na kolodvoru. Tekma se vrši ob 10.30 min. na igrišču Atene v Tivoliju. — Načelnica.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

S P O R T

Službene objave LNP

(S seje p. o. dne 30. novembra 1932.)
Navzod: ravatelj Šetina, Novak, Petrič, Oman, Benedetič, Brumen.
Za nedeljo 4. decembra 1932 se določijo naslednje prvenstvene tekme: Ljubljana igraše ZSK Hermes ob 14. TSK Slovan : ZSK Hermes. Dovolj se predtekom rezerv. Službojuči odbornik dr. Kuhelj. Vsa klub mora postaviti po tri reditelje. — Maribor igraše SK Rapida ob 14. SK Rapid : SK Ilirija. Službojuči odbornik g. Lorber. — Celje igraše SSK Celja ob 14. SSK Celje : Atletik SK. Službojuči odbornik g. Žerovec.
Dopis MO Celje št. 81/32, od 29. 11. se preda u. o. vnašalnice postopanje kakor tudi zapisnik MO Maribor ob 21. novem.

Odobri se poskusna tekma SK Ptuj : SK Rapid rez.
Obvešča se MO Maribor, da LNP ne more odobriti prijave reprezentančne tekme s reprezentanco Salzburga in Linca v Mariboru 2. 4. 1933 in 7. 5. 1933, ker mu ni znana zasedba terminov podzveznega in saveznega prvenstva. Predlaga pa se MO, da sklene predlagani reprezentančni tekmi brez obveznega termina.

Vzamejo se na znanje zapisnika MO Trbovlje od 28. 11., zapisnik MO Maribor od 28. 11. in MO Celje od 28. novembra, dopis ASK Primorja od 23. 11., SK Ilirija od 23. 11. ter poročilo službojučega odbornika g. Jegrišnika o tekmi SSK Celje : SK Olimp dne 27. 11. v Celju. — Odobri se prijateljski tekmi Gradjanski SK Cakovec : Vazadinski SK dne 1. maja v Vazadnu in SK Korotan Kranj : SK Svoboda Ljubljana dne 4. maja v Kranju.

Na dopis Gradjanskega SK Cakovec št. 30/32, od 25. 11. se sporoča, da se bodo verificirali predlagani igralci, čim bodo poslani slike, odnosno savezne legitimacije prejšnjega kluba.

Poziva se ISSK Maribor v Mariboru, da javi do prihodnje seje, ali obstoje kakšna držki proti verificaciji igralca Majerja Jozeta, ki se prijavlja za drug klub, ter da pošlje njegov legitimacijo, kakor tudi SK Svoboda v Ljubljani za igralca Naumovića Manojla.

Iz seznama verificiranih igralcev se črtajo: Živković Pavao, Novak Josip, Majeršak Bela, Križac Stjepan, Marjanović Rudolf, Adonić Gjuro, Vidović Franjo, Močmond Stjepan, Doboš Josip, Magdalenić Stjepan, Tkaleček Blaž in Kocijan Tugomir, vsi Pustakovečki SK v Pustakovcu; Majcen Miroslav, SK Domžale v Domžalah. — Verificirajo se s pravom nastopa 3. decembra 1932 za SK Zagorje Keršnik Jozeta, s pravom nastopa dne 10. decembra 1932 za ISSK Maribor Čotič Vojko, za Cakovečki SK v Cakovcu Novosel Stjepan, za SK Svobodo v Ljubljani Novak Emil; s pravom nastopa 10. decembra 1932 za mednarodne, 28. februarja 1933 za prijateljske in 30. maja 1933 za prvenstvene tekme se verificirajo za SK Svobodo v Ljubljani Derenda Vladimir in Kobal Ladislav. — Verifikacija igralca Maksimovića Branimira za Cakovečki SK v Cakovcu se bo izvedla, čim bo dobil LNP odjavnico od BLP v Beogradu.

Pozivata se SK Grafika in ZSK Hermes, da pošljeta legitimaciji, in sicer prva za igralca Kobala L. ter drugi za igralca Novaka Emila, ki sta se prijavila za drug klub. — Tajnik IL.

Službene objave LHP. (S 24. in 25. redne seje u. o.) S pravico nastopanja s 1. XII. se čita za SK Ilirijo Nikolaža Oroz. Po sklepu JHS so sprejeti na predlog LHP za redne člane saveza SK Ptuj, SK Korotan—Kranj, SK Bratstvo—Jesenice. Po sklepu istega saveza je pridelen LHP Cakovečki SK, ki je pripadal doslej ZHP. Novo sprejeti klubi se uvrstijo takoj v podzvezno prvenstveno tekmovalanje, ki se nadaljuje v nedeljo 4. XII. Po žrebu se odigrajo tekme po naslednjem vrstnem redu: 4. XII. Ilirija : Bratstvo, Atena : Ptuj, Cakovečki SK : Celje, 8. XII. Korotan : Ilirija, Celje : Ptuj, Atena : Cakovečki SK, 11. XII. Atena : Bratstvo, Ptuj : Cakovečki SK, Korotan : Celje, 17. XII. Cakovečki SK : Ilirija, Korotan : Ptuj, Celje : Bratstvo, 18. XII. Ptuj : Ilirija, Atena : Korotan, Bratstvo : Cakovečki SK, 6. I. Korotan : Cakovečki SK, Bratstvo : Ptuj, 8. I. Bratstvo : Korotan, Režijo te. kem tmao vedno prvo imenovani klubi. Za nedeljo 4. XII. se delegirajo tle sodniki: Ilirija : Bratstvo g. Kušar, Atena : Ptuj g. Zupan in Cakovečki SK : Celje g. Versek. Nadalje se vzamejo na znanje poročila o poskusnih tekmah SK Korotana proti Iliriji in Ateni. Verificirajo se prvenstvena tekma SK Ilirija : SK Celje z rezultatom 4:0 za Ilirijo. Klubi so dolžni povrniti dodatno tele stroške: III. razred osebnega vlaka in dnevnic 50 Din. Za sodnike, ki potujejo iz Ljubljane, odnosno Jesenice v Cakovce, odnosno obratno, pa brzi vlak III. razred in dnevnic 100 Din. Sodniška taksa za vsako tekmo znaša 20 Din. Ponovno se opozarjajo vsi klubi, da morajo pravčasno prijaviti podzvezno vsako tekmo bodisi prvenstveno ali prijateljsko. Prijavi mora biti vedno priložena prijavna 5 Din. Brez prijave podzvez ne bo dovoljval tekmo. Ako se kluba sporazumeta za gotovo tekmo, morata javiti to pravčasno podzvezu. Ako kateri od navedenih klubov ne želi odigrati prvenstvene tekme s svojim protivnikom in mu jo prepušča par forfait s 6:0, mora javiti to svojemu nasprotniku in podzvezu najmanj 6 dni pred tekmo. Klub, ki potuje k tekmi v sedež svojega nasprotnika, je upravičen do polovične vožnje III. razreda osebnega vlaka in potrebne prehrane, vse za 8 oseb. Prenosič se ne sme zaračunati. Klubi pa se lahko medsebojno sporazumejo tudi na druge lažje ali težje pogoje.

Službene objave LHP. Cakovečkemu SK se sporoča, da SK Celje ne nastopi v prv. tekmi in da mu jo prepušča par forfait leto se sporoča tudi podzvez, sodniku g. Versek, Ptuj.

Slovan : Hermes. V nedeljo ob 14.30 se vrši na igrišču Hermes derby-tekma za jesensko prvenstvo II. razreda. Kdo bo izšel kot zmagovalac in obenem jesenski prvak II. razreda, je težko določiti, ker sta si moštvi po zadnjih rezultatih sodeč po-

Opasnost širjenja živinske kuge

Prva obolenja v naši banovini — Uvozi svinj iz vzhodnih banovin v Maribor ogražajo stalno našo živinorejo — Najnovejša izkustva o kugi in njenem povzročitelju

Ljubljana, 3. decembra.

Takoj, ko se je pojavila v Ljubljani svinovka in parkiljke, ugotovljena pri nekaterih transportih prašičev iz vzhodnih banovin, so storišla oblastva, kakor smo že nedavno poročali, vse, kar je bilo v njihovih močeh, da preprečijo širjenje te, še desetletja pri nas neznane bolezni v hleve naših živinorejcev. Navodila oblastev žal niso narejena pri živinorejcih in ostalem prebivalstvu na tisto pažnjo, kakor bi jo pričakovali od resnično naprednega naroda. Res je, da je prav težko preprečiti širjenje svinovke in parkiljke, če se je pojavila tudi v enem samem primeru, na sosedne hleve, sosedne občine in srece. Upoštevati je treba pri tem tudi težko gospodarsko stanje nekaterih vzhodnih banovin, kjer je živinoreja, posebno svinjoreja, glavni vir dohodkov dotičnih kmetovalcev. Žal tudi nemara veterinarska oblastva v tistih krajih ne izvajajo tako strogo zakona o zaščiti živine pred kužnimi boleznimi.

Tako se je zgodilo, da se je v Ljubljanskem srecu v dveh dvorcih pojavila ta nova kužna bolezen, in sicer je bil en primer v mestu samem, v Trnovem (1 krava), drugi pa v okoliškem srecu pri Sv. Jakobu ob Savi, občina Podgorica (4 goveda in 1 svinja). Danes je razposlalo načelstvo srecu Ljubljana - okolica na vse občine razglase s točnimi navodili, tako županstvom kakor tudi živinorejcem v ravnanje, ki odreja zapor za živino, mleko in gnoj iz tega kraja.

Vsi ostali sedaj neokuženi kraji občin Podgorica, Črnuče, Dol, Dolsko, Moste, Dev. Mar. v Polju, občin Dragomelj in Ihan kamniškega srecu in občin v okolici zakuzenega mesta Ljubljane, to so: Ježica, Zgornja Šiška, Viš. Dobrova, Brezovica, Tomišelj, Iška Loka, Studenec - Ig, Rudnik in Dobrušje se smatrajo kot kužni okoliš, kjer se isto tako odredi stroga zapor hlevov in dvorcev za parkiljarje ter perutnino in pse. V vozove se smejo vprezati samo kopitarji, kjer pa teh ni, sme srecsko načelstvo izjemoma dovoliti, da se ob varnostnih ukrepih uporabljajo za opravljanje najpotrebnejših in neodločljivih kmetijskih del tudi zdrava in nesumljiva goveda.

Prav važno je, da se pobrigajo vsi, ki jim je na srcu blagor naše živinoreje, in poudijo živinorejce o veliki opasnosti, ki preti naši živinoreji baš sedaj v zimskih mesecih, ko

se mora žival zadovoljiti s suho trdo rezanico in je zdravljenje zato še težje. Na drugi strani pa povzroča tudi deževno vreme naglo širjenje bolezni, ker se povzročitelj kuge veliko lažje prenašajo od kraja v kraj. Zato bo nemara boljše, ko bo nastopilo mrzljše vreme s snegom, ki bo zaprlo živino v hleve in otežilo širjenje bolezni po obutvi vseh, ki imajo opravka po hlevih. Tako je verjetno, da se bo do pomladi posrečilo zatreti kugo v naših hlevih, da ne bo našo živinorejo zadela takšna nesreča, kakor je pred leti avstrijsko, kjer je poginilo v nekaj mesecih na desetstisoče živine na svinovki in parkiljevki.

Ker so celo med strokovnim oseblom takšni, ki še vedno trdijo, da še ni znan povzročitelj svinovke in parkiljke, navajamo nekaj podatkov iz predavanja, ki ga je imel na XI. mednarodnem kongresu za veterino v Londonu znanstvenik Walimann. Dočim se vse dosedaj nahajajo po strokovni literaturi navedbe, da se povzročitelj te kuge ne da umetno vzgojiti, navaja Waldmann, da ga je gojil v embrionalnem tkivu morskega prašička. Velikost povzročitelja se kreta med 2 in 3 milimikroni, to je milijontinkami milimetra. Imamo več sorodnih vrst povzročiteljev svinovke in parkiljke, ki se med seboj razlikujejo po svojih bolezenskih svojstvih in tudi po imunizaciji. Virus (povzročitelj) ene vrste ima za posledico imuniteto samo za isto vrsto, ne pa tudi proti drugim vrstam iste bolezni. Dosedaj poznamo tri vrste A, C in O. Celv v teh vrstah samih razlikujemo posamezne rodove: tako n. pr. v vrsti O, ki je malo okužna za svinje in morske prašičke, za govedo pa je zelo opasna. V veliki večini evropskih držav sta ugotovljena samo eden ali dva tipa povzročitelja. V Jugoslaviji pa imamo vse tri. Zanimivo je omeniti, da imata Madžarska in Rumuneka — torej tiste sosedne države, katere nas okružujejo s to kugo — obe samo vrsto O. Opežilo se je, da je bolezen tem hujša, čim več vrst povzročiteljev se dožene. Pri zmernih oblikah se pojavlja ponavadi ena sama vrsta. Pri silni epidemiji 1. 1926. v Nemčiji, kjer je bilo okuženih 187.000 hlevov, so se pojavile vse tri vrste.

Pri razkužbi moramo imeti vedno na pomenu, da so bolna živina sama in vsi kraji, koder hodi, zelo opasni za nadaljnje širjenje

Janko Kač:

GRUNT

Zamiževali so zato vojaki ter niso videli vreč žita, ki so jih bile polne peči, podpečki in postelje in so zvedavo molele izpod kupov fizioloških stročin, turščičnih vozlov in starih cunj na podstrešju. Živina je imela v jaslih in žlebih vreče zlate pšenice kakor v stari narodni pesmi. Kdor je le mogel, je otel svoj v zmoju pridelani kruh ter ga skril kamorkoli že.

Pa sta sedela skupaj zvečer po večerji enoletnik Čerin in župan Blatnik, razglabljala o miru in krepko zalivala svoje ogorčenje nad vojnim klanjem, ko je potrkal nenadno nekdo na vrata. Župan je stopil pogledat. Vrnil se je s sporočilom, da kliče enoletnika občinski odbornik, ki je hodil s komisijo, na pomenek.

»Kar notri stopite! Nerad namreč stojim na prepihu s svojimi prehlajenimi udi, ga je poklical Čerin. Občinski odbornik je vstopil, klanjajoč se in mencajoč klobuk med prsti.

»Vejo, gospod oficir, nekaj bi jim rad povedal«, je pričel prav skrivnostno, gledaje po strani župana.

»No, če imate kakšne skrivnosti, pa stopim ta čas konjem vreči, da se pomenita«, je izginil Blatnik v vežo.

»No, kaj?« je vprašal vznemirjen Čerin priljubljenega dedca.

»Eh, eh, vejo, takele sem mislil. Reveži, veliki reveži so naši fantje, ki se tepejo za presvetlegega cesarja in še stradajo zraven. Zakaj bi tudi Kolenka ne dala cesarju, kar je cesarjevega?«

»Kam pa cikate s to besedo?« je ustavil Čerin besedni hudo-urnik.

»Nikamor drugam ne, kakor v njen vodnjak na številki 6., kamor je Kolenka skrila težke vreče pšenice«, je izpovedal odbornik z lokavim nasmehom in nagnil glavo, kakor da čaka pohvale.

Čerin ni bil prijatelj ovaduhov, zato je komaj pogoltnil hudo besedo, ki jo je imel na jeziku, in prijazno pristavil: »Hvala, gospod Gačnik, za važno opozorilo. Svetla je vaša ljubezen do cesarja in očetnjave, le redko najdemo slični primer nesebičnosti. Kolenka, pravite, na 6. številki, si je zapisal Čerin.

»Dà, dà, Kolenka, Kolenka na 6. številki!« je hitel ves blažen ovaduh in izginil v noč, ko se je župan povrnil.

»Kaj ni doma na Groblji neki Janez Kolenc«, je vprašal Čerin župana.

»Sveda je. Kaj ga poznate?« se je začudil Blatnik.

»Na fronti sva bila skupaj. Pаметen je, čeprav je še tako mlad. Pozneje sva bila skupaj pri zdravniku. Jaz zdrav, on je pa res pokašljeval. Mene so poslali v zaledje, njega pa nazaj na fronto. Največja reva za časa vojne je pač bolnik, ki mu nihče ne verjame, da je res bolan. Pozdrave bi šel sporočiti njegovi ženi, če bi vedel za hišo«, je menil Čerin.

»Vam pa jaz pokažem, saj imam tako pot tja gorik, se mu je ponudil župan.

Ko sta prišla h Kolencu, so imeli še luč. Vsi srečni sta sprejela Mica in Nežka tujeja gospoda, ki je prinesel pozdrave od gospodarja. Župans se je kmalu opravičil, da ima pri Metelanu opravke, in pustil gosta samega, ki sta mu postregli ženski, kakor da je prišel sam Janez domov. Moral jima je pripovedovati obširno o vseh nevarnostih. Čerin ni slikal po resnici, temveč je mnogo prikril, zlasti ni ničesar omenil o Janezovi bolezni.

Pozno je že bilo, ko se je poslavljala Čerin od gostoljubnih žensk. Skoraj bi bila Nežka izpustila lampo na tla, ko je rekel Čerin:

»Kar imate pšenice skrite v vodnjaku, jo spravite čim prej drugam.«

»Ovadil nas je nekdo!« je vzkliknila Mica. »Samo kdo?«

»Grešnika ne izdam, saj bi vama še greha ne bi smel povedati«, je odvrnil Čerin, jima želel lahko noč in vesel odšel spat.

Drugo jutro so našli vojaki vodnjak že prazen, pač pa so izstaknili iz zaplenili pri Gačniku 10 vreč pšenice. Nekaj so sicer sklepali iz županovih besed o večernem posetu, da je Gačnik ovadil Kolenco, kaj gotovega vendar ni vedel nihče, razen prizadetih, ki so pa vsi molčali, ker je bil tak pač čas, da si z molkom najdalje prišel.

Kakor bi bila vedela za vse neštete priživnike, je vse do 1917. leta

PREDNAZNANILO!

Na mnoga vprašanja, kdaj bo izšel »GRUNT« v knjigi, naznanja avtor, da bo izšlo celo delo v sredi decembra t. l. Kdor naroči to res toplo pisano domačo knjigo vsaj do 15. decembra t. l., mu pošlje za polno »2 e m l j a« v Ljubljani za popustno ceno v krasni mehki vezavi po 40 Din, v platno vezani izvod pa po 50 Din. Plača se lahko tudi v obrokih, da se da tako prilika tudi malemu človeku za nakup knjige. Po 15. decembru bo »GRUNT« naprodaj v vseh knjigarnah z običajnim 25% pribitkom. Posezite hitro po tem cenem in lepem božičnem darilu!

zemlja obilno rodila, da so se lepo okožile svinje. Svetel praznik o hudih časih bi bile kolone, da ni spet stal tam v vlogi »K. K.« rejen trgovec z debelo zlato verižico in medaljo za državljanske zasluge na prsni ter sprejemal desetine slanine. Važno jo je duhal, tehtal kakor žefran na deke in grame ter posipal na debelo s soljo, ki je bila cenejša od nje. Na debelem mastnem sredincu se mu je bleščal domoluben prstan »Gold gab ich für Eisen«, ko je oblastno ukazoval:

»Še deset in pol deke prinesite! Vi pa tri! Če ne, vas moram naznaniti. Saj ne gre zame, za vojake gre!«

Vojaki so pa otepli nezabeljen krop in komaj ranjenecem so belili s smrdljivim lojem. Mast pa je šla za razne pomočnice Rdečega križa v Gradece, na Dunaj in še dalje, kjer so se brezposelne dolgočasile in zdihovale pri Höferjevih poročilih: »Same dolgočasne znanje s komaj 518 žrtvami...«

Čerin je bil spet na fronti, kjer je našel že močno shujšaneja Janeza. Ko je izpodbujal bolnika, naj gre na vizito, se je Janez odločno uprl:

»Šestkrat me je spodil s »tahiniranjem«, sedmič me pa pusti zapreti. Po kaj neki naj hodim?«

Tako je Janez hiral in čakal krogle, da se ga usmili. Med podganami, gladom, ušmi in boječnim ognjem so bili edini prazniki takrat, kadar je dospela menaža ali celo pošiljka od doma.

K novemu letu 1917 je dobil Janez od doma kolone: pet parov klobas in hlebec kruha. Takšen praznik je bil to za kaverno, da so vsi njeni prebivalci pozabili na fronto in da je kadet Čerin zapel:

»Mama dajo par klobas, očka

Kraljestvo mode

Zimski sport

Kakor ve vsak sportnik, je nezadostna oprema v velikem oviro sportu. Zato mora biti sportna garderoba takšna, da je kos vsakemu vremenu in da vzdrži vse napore. Vse to je dovedlo do nekam pretirano stvarnega sloga v sportni obleki, tako da je veljala za »salonsko sportnico« vsaka dama, ki je tudi pri sportu posvečala svoji zunanosti malo več pozornosti. Naziv prave sportnice si je smela lastiti edino grobo sportno, da celo nekam malomarno oblačena ženska. Ker pa se je v zadnjih letih sportno udeleževanje tako razmahnilo, da je zajelo vse sloje in postalo važen življenjski činilec, se je staro pojmovanje sportne obleke umaknilo bolj širokopoteznemu naziranjju: za ženske kakor za moške velja danes načelo, da mora biti sportna oprema sicer smotrena, a tudi okusna. Saj se kultiviranemu človeku zdi še posebno važno, da tudi pri nespornem treningu obdrži brezhibno vnanjost...

Seveda bi bilo afektirano, če bi se pri sportnem dresu preveč ravnali po dnevnih modi, vendar pa si smemo pri sportu privoščiti okusno, osebno »noto«. Dres poživimo z različnimi barvnimi naglasji, skrbno izogibavajoč se vsake pretiranosti, ki jo pravi sportnik sovraži. Letos je malo odjenjala priljubljenost temnomodre sportne obleke in se vedno bolj uveljavljajo obleke v barvi šotornega platna. Takšna barva je namreč še najmanj dovzetna za

vlažino in druge madeže, pa tudi razni pisani komadi sportne opreme se od nje prav učinkovito odražajo. Največje važnosti pri izbiri sportnega dresa je udoben kroj, ki dopušča prostost gibanja. Komad, ki temu pogoju ne odgovarja, ni samo smešen, ker je nesmotran, temveč je naravnost življenjsko nevarno. Poleg tega morajo biti posamezni deli opreme tako impregnirani, da ne propuščajo vlage.

Za Miklavža in Božič

si oglejte bogato zalogo perila, platna, šifonov, namiznih garnitur, pižam, robecev in trikotaje pri

HED. ŠARC

Ljubljana, Šelenburgova ulica 5.

Ker pri sportni obleki posebno poudarjamo stvarnost, kar pa dopušča nekaj živahnih barvnih naglasov, kakor smo že govorili omenili, moramo opustiti vse nepotrebne podrobnosti. Nova smučarska obleka ima torej enostavne široke hlače v norveškem kroju, in sicer z našimi žepi, ki jih zapira patentna zavora. Tudi karkoli ima spredaj to praktično zaporo ter široke, nabrane rokave. Dres poživimo z živobarvnimi rokvami in enakim šalom. Široki barvasti pas je letos iz gumija, ker se sukuje v snegu ni izkazalo kot dovolj odporno (1. skica).

Moderna obleka za sankanje bodi iz nepremoljivega šotornega platna. Sestoji iz zvončastega krila ter ravne, postrani za pete jopice, ki jo prepašemo s pisanim volnenim šalom. Enak šal si zavemo okrog vratu. Zelo apartno učinkuje čepica, rokvica ter škornji, ki so iz enakega usnja (2. skica).

Za zimske sprehode si nabavim sporten kostum v obliki udobnega krila ter elegantne »spencer« jopice, ki jo dvoredno zapnemo ter opremimo s krznenim ovratnikom. Veliki okrogli gumbi morajo biti iz izvrstno ponikljane kovine, da jim ne škodita sneg in vlažno vreme (3. skica).

Blazine v otroški sobi

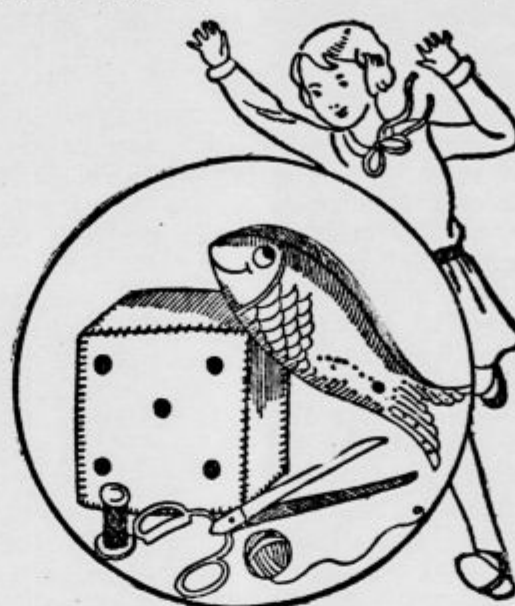
morajo biti povsem različne od onih, ki pridejo v poštev za sobe odraslih. Tu se je treba predvsem ozirati na miselnost naših malčkov, ki ljubijo vselej domisleke in živahne barve. Jako ljubki so med drugimi kockaste blazine, ki jih izdelamo v živih

Najprikladnejše darilo

odlično
belo
platno

barvi (zeleni, rdeči, oranžni) ter izvezemo s črnimi pikami. Tukaj je tudi dana možnost, da nam otrok pri delu pomaga, kar poveča njegovo veselje in zanimanje za

blazino. Jako originalni in nenavadni so komadi v obliki ribe, ki jih izdelamo iz volnenega modrega blaga ter izvezemo s pisano volno, posnemaje ribje luske.

Kombinirane obleke

predstavljajo modo neizčrpnih možnosti. Takšna obleka najbolje izraža osebni okus in »chic« nositeljca. Najbolj je priljubljena

no kombiniranje s prostim tvorivom, ki osvaja vlad svoje pestrosti ter okusno in učinkovito poudarja enobarvno osnovno tvorivo. Način kombiniranja so jako različni; čisto gre samo za progaste manšete in ovratnik, ali za majhen progast telovnik. Jako priljubljeni so mali progasti živetki z ljubkimi krili na ramenih, kakor kaže naša skica.

Zdravniška posvetovalnica

M. Z. Bell tok pri 12 letnemu otroku se mora na vsak način mikroskopično preiskati in Vam zato nujno svetujemo, ta ga čimprej peljete k zdravniku. — S. C. D. indirektna okužitev s kapavico je skoraj mogoča, vendar pa tako redka, da praktično ne pride v poštev. Zato bo v Vašem primeru najbrže navadno vnetje mehurja. Neobhodno potrebno pa je, da se vrsta obolenja točno ugotovi, kar je mogoče samo potom mikroskopične preiskave izcedka. Na vsak način Vam pa priporočamo, da se ogibate alkoholnih pijač in ostrih jedi. — Marina, Vzrok, da se perilo pojavlja samo vsakih par mesecev, so lahko različni vzroki ali notranji. Vnanji so: nepravilna lega maternice, vnetje jajčnikov itd., obolenja, ki se potom preiskave lahko ugotovijo. Če pa takih ni, je treba misliti na motnje v funkciji žlez z notranjo sekrecijo, ki regulirajo perilo. Tudi slabokrvnost lahko igra pri motenju perila veliko vlogo. Priporočamo Vam, da se posvetovalate s kakim specialistom in da greste, če utegnete, na Dobro. — F. M. Če obstoja sum, da bolujete na sladkorni bolezen, je predvsem važno, da se preliče urin, na podlagi te preiskave se lahko določi dieta. Razen tega ima bolnik pri sladkorni bolezni povečan občutek žeje in gladi. Običajno srbi koža, in radi se pojavijo turli. Pri sladkorni bolezni se sme uživati: meso, ribe, jajca, sir, maslo, olje, slanina, sala-

ta, zelje, gobe, kumare, jagode, voda, alkalne mineralne vode, lahka nesladka vina, kakao, čaj, Graham kruh, Šlončokolada, mleko v malih količinah. Prepovedano je: sladkor (namesto njega saharin ali Šlon), med, moka in testo, riž, krompir, sladka vina, liker, sadni sokovi. Na vsak način pa pojdite takoj k zdravniku. — D. R. v Lj. Napake pri izgovorjavi Vam bo najbolje odpravil dober učitelj za petje oz. recitator po predhodni preiskavi pri specialistu za bolezni v vratu. Če pa imate sredstva, pojdite v Reinhardtovo gledališko šolo na Dunaju ali v Berlinu. Obrnite se plemenito na vodstvo omenjene šole in prosite za pogoje in druga pojasnila. Tudi za Vaš poklic je najbolje, da absolvirate že takoj v početku to svetovno šolo, tako da imate dobro podlago za Vašo karijero. — J. K. v M. Izpuščaj Mšaja na lcu je gotovo v zvezi s prebavo in je zaradi tega razen zunanjih sredstev potrebna tudi dieta. Ogibajte se alkoholnih pijač in ostrih jedi, najbolje da se držite nekaj tednov Gersonove diete, ki se v glavnem ogiba soli, mesa in kislin.

Radio

Nedelja, 4. decembra.

LJUBLJANA 8.15: Smučarska gimnastika. — 8.45: Poročila. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Cerkevna glasba. — 10: O fiziki zemeljske atmosfere. — 10.30: Šah. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Žensko predavanje. — 15.45: Dvoespeli gđ. Korenčanev in Juvanove. — 16.15: Plošče. — 16.30: »Zadeva Kaiserc«. — 20: Operetni večer. — 21.20: Jazz. — 22: Čas, poročila, plošče. — BEOGRAD 12.30: Orkester. — 15: Narodna glasba. — 19: Pevski koncert. — 20.30: Arije in pesmi. — 21: Lahka godba. — Plesna glasba. — ZAGREB 11.30: Koncert na ploščah. — 17: Lahka glasba. — 20: Orkestralni in pevski koncert. — 22.10: Plesna glasba. — PRAGA 19: Koncert slepecev. — 20: Preno iz Brna. — 21: Orkester. — 22.20: Godba za ples. — BRNO 20: Koncert vojaške godbe. — 21: Preno iz Prage. — VARŠAVA 17: Popoldanski koncert. — 20: Koncertni večer. — 21.05: Komorna glasba. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 9: Orgle. — 9.55: Komorna glasba. — 10.50: Orkester. — 12.05: Verdijev »Requiem«. — 15.30: Haydnovi godalni kvarteti. — 16.50: Popoldanski koncert. — 19.30: Alpske pesmi. — 20.30: Mešan program. — 22.15: »Slagerji«. — BERLIN 20: Koncertni večer. — Plesna glasba. — KONIGSBERG 20.30: Preno iz Dunaja. — Plesna glasba iz Berlina. — MOHLACKER 19.30: Simfonični koncert. — 20.30: Mešan program. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 16.35: Ciganska godba. — 19.35: Operetni večer. — Lahka in plesna glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.30: Italijanska glasba.

Ponedeljek, 5. decembra
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18: Prihod sv. Miklavža. — 18.30: Esperantsko predavanje. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Zdravstveno predavanje. — 20: Preno opere iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 19: Miklavžev večer. — 20: Preno opere iz gledališča. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Preno zvočnega filma. — 20: Preno opere iz Beograda. — PRAGA 20: Dramski večer. — 22.15: Preno koncerta iz Bratislave. — BRNO 19.35: Narodne pesmi. — 22.15: Preno orkestralnega koncerta iz Bratislave. — VARŠAVA 17: Popoldanski koncert. — 20: Preno Donizettijeve opere »Don Pasquale«. — 22.25: Lahka glasba na ploščah. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 16.40: Miklavževa igra 17.30: Koncert na ploščah. — 20.05: Orkestralni in pevski koncert. — 22.05: Lahka glasba. — BERLIN 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.50: Koncert Bachove glasbe. — Preno koncerta iz Dunaja. — KONIGSBERG 19.05: Petje kanarkov. — 20.45: Literarni program. — 21.15: Koncert godalnega kvarteta. — MUELACKER 19.30: Pevski koncert. — 20: Koncert filharmonijskega orkestra. — 23.05: Preno nočnega koncerta iz Monakovega. — BUDIMPEŠTA 18.45: Koncert ciganske kapele. — 20.30: Preno zvočnega filma. — Orkestralni koncert. — 23.15: Ciganska godba.

Torek, 6. decembra.

LJUBLJANA 11.15: Soliska ura: Pravljice (Manica Komarova). — 12.15: Radio-kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, radio kvartet, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Gospodarska socialna vzgoja. — 19.30: Pokrajinske slike: Selca na Gorenjskem. — 20: Preno norveškega večera iz Osla. — 21.30: Preno iz kavarne »Zvezde«. — 22.15: Čas, poročila, plošče (plesna glasba). — BEOGRAD 11: Radio-orkester. — 16: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Pevski koncert. — 20: Preno evropskega večera iz Osla. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert orke-

Heliodont

je najpopolnejša pasta za zobe. Napravi zobe snežno bele in osvežuje usta. — Cena Din 5.— za tubo. 351

stra. — 20: Preno evropskega programa iz Osla. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 19.05: Lovske pesmi. — 19.40: Koncert kvinteta pihal. — 20: Preno evropskega koncerta iz Osla. — 21.40: Koncert sekste mandolin. — 22.15: Vojška godba. — BRNO 19: Preno koncerta iz Prage. — 19.40: Preno iz Prage. — 20: Preno igre iz Moravske Ostrave. — 21: Biblični večer. — 22: Koncert vojaške godbe iz Prage. — VARŠAVA 17: Skladbe Joh. Straussa. — 18: Lahka glasba. — 20: Preno evropskega koncerta iz Osla. — 21.40: Mandoline. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 15.20: Koncert solistov. — 16.55: Koncertna ura. — 20: Preno norveškega koncerta iz Osla. — 20.50: Koncert Wagnerjeve glasbe. — 22.05: Lahka godba na ploščah. — BERLIN 20: Preno evropskega koncerta iz Osla. — 21.10: Suhoigra. — Nočni koncert. — KONIGSBERG 19.30: Mešan program. — 21.15: Koncert vojaške godbe. — MUELACKER 19: Lahka godba orkestra. — 20: Koncert pevskega zbora. — 20.05: Mešan program. — 21.30: Violinske sonate. — 22.45: Vesele pesmi in »Slagerji«. — BUDIMPEŠTA 17.30: Koncert operetne glasbe. — 19.30: Preno opere iz gledališča. — Plesna glasba na ploščah. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Koncert Lualdijeve glasbe.

Penzion Restavrant Černe Kranjska gora

Popolnoma nov, 14 sob, topla in mrzla voda, solčna brezpralna lega, kopalnica, centralna kurjava. Vedno sveži mlečni proizvodi iz domače mlekarne. Prvo vrstna kuhinja. Izbrana vina. Cena pensiona dinarjev 60.—, izven sezone 15% popusta. 222

Križaljka „Parkelj“

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. dva ista soglasnika. 3. bog ljubezni. 4. osebni zaimek. 6. norveški pisatelj. 7. predplačilo. 9. glasbeni instrument. 11. veznik. 12. predlog. 13. ploskovna mera.

14. Goethejeva tragedija. — 19. domača žival. 20. reka v Rusiji. 22. predplačilo. 23. domača žival. 24. reka v Nemčiji. Navpično: 1. predlog. 2. kraj na Goriškem. 5. žensko ime. 8. znak za prvo. 10. del pohištva. 14. prva čena. 15. prvi nazaj: orog. 16. nasprotno od star. 17. del telesa. 18. kdo (hrv.). 21. igralna karta.

Rešitev križaljke „Sadje“

Vodoravno: 3. So. 4. bl. 5. fi. 10. ris. 12. Mara. 14. mak. 15. on. 16. anatomija. 17. duh. 18. čokolada. 20. cena. 21. Bata. 23. rr. 24. fta. 25. sir. 26. malina. 28. aj. 29. Noe. 30. breza. 31. nom. 32. veter. 33. nn. 34. te. 35. ako. 37. klima. 40. ne. 41. kip. 43. on. 44. as. 45. paprika. 47. kava. 48. la. 49. No. 50. in. 52. er. 55. osa.

Navpično: 1. Komunizem. 2. rak. 3. solito. 4. Brač. 5. fi. 6. Maja. 7. Sahara. 8. tn. 9. Martin Krpan. 11. Sokrat. 12. mil. 13. radion. 15. or. 17. desetina. 19. Atena. 21. Ban. 22. an. 27. av. 36. in. 38. lok. 39. ata. 41. kino. 42. pade. 46. ali. 51. ar. 53. Erika. 54. Re. 56. aloa. 57. ep.

Za Miklavža

primerna darila krznenih izdelkov nudi

L. ROT

LJUBLJANA, Mestni trg 5

Mirko Brodnik:

Ko smo bili še otroci

Tako čudno so otroški spomini. Tako daljni. medli. Kadar misli človek nanje, se mu zdi, kakor bi stal pred velikim zastorom, ki skriva za seboj nekaj neznanega, vendar neskončno lepega.

Dosti je zgodbic iz tistih let. Nekaj so jih povedali starši, stara mati, nekaj te te. Nekaterih se še sami spominjamo. Te so najlepše, ker v nas živijo. Vse druge so skoraj mrtve, tuje. Ne morejo pogrniti korenin v srcu, prepozno so bile vsajene.

Le malo spominov mi je ostalo živih. Najbolj dva.

Stanovali smo v šoli pod hribom. Blizu cerkve. Malo hiš je bilo tam okoli otrok nič. Otroci so bili doli na vasi. Tja me je vlekel.

Tam na začetku vasi pa so imeli pošast, ki sem se je bal. Starega gosaka. »Ostani doma,« mi je rekla teta, ko je šla zjutraj na pošto. Pošta je bila na drugem koncu vasi. »Ostani doma,« mi je rekla. »Če boš ušel na vas, te bo gosak.«

Oh, ta teta! Vedela je, kako rad grem na vas, pa me ni hotela vzeti s seboj. In še z gosakom mi je grozila. In šla je. Žalostno sem gledal za njo,

kako je izginjala po klancu.

Takrat mi je bilo štiri leta. Poreden — so rekli — sem bil za osem.

Stara mati je klicala:

»Branko!«

Branko se ni oglašil. Stal je na klancu in premišljeval, kako bi prišel na vas.

»Branko!«

Ta klic sem komaj še čul. Ze sem tekkel mimo mežnarjeve hiše, proti mostu.

Tekel sem. pravim, pa samo do mostu. Blizu mostu se mi je kar ustavil korak. Nekakšna trudnost mi je sedla v noge. Dve hiši dalje, tam je gosak.

Oprezno sem se jel plaziti ob zidu. Videl sem ga ob hiši, kjer se je pomno zibal, kakor bi stražil. Kako naj pridem mimo njega? Čez cesto bo treba.

Zlezem skozi živo mejo in za njo mimo hiše. Le kakih deset korakov od gosaka sem bil. Zdaj pa pride najhujši del poti! Žive meje je bilo konec.

Kaj bi vam še naprej pravil? Tudi moje poti na vas je bilo konec. Gosak me je opazil, zagagal in se zagnal proti meni. Obrnil sem se in kar so mi dale moči, sem jel bežati nazaj proti domu.

Ljudje so me videli in povedali teti. Ko se je vrnila domov in me dobila vsega objokanega, sem moral poslušati še pridigo.

Na vas se pa dolgo več nisem upal sam.

Drugi spomin je mlažji. Iz časov, ko mi je bilo šest let in sem hodil v prvi razred.

Takrat sem bil v drugem kraju. Lahko sem letal po cestah, kolikor se mi je ljubilo. Ni bilo več gosakov in drugih strahov.

Na skupnem igrišču smo se igrali. Vsakdo je prinesel svoje igrače. Jaz jih nisem imel skoraj nič. Saj ni bilo čudno, ko sem vse razbil.

»Se železne ga ne bi držale,« je dostikrat rekel oče.

Z nami se je igrala tudi neka deklica. Bolna je bila in tako čudnih navad, da smo se je kar ogibali. Vsa moška je bila. Za punčke ni marala. Le veliko skatlo lepo obrezanih kamnov je imela. Neprestano je iz njih sestavljala mostove in hiše.

Ti kamni so bili višek mojega poželjenja.

Prosil sem očeta, naj jih tudi meni kupi.

»Saj bi jih takoj pogubil,« mi je dejal. Neko poldnevno smo se spet igrali. Tudi ona. Zidala sva cerkev. Pri tem sva se seveda sprla.

»Bolj visoka mora biti,« sem trdil.

»Ne, bolj dolga,« je ugovarjala.

Ker nisem odnehal, je vse skupaj porila.

Tedaj je bil ogenj v strehi. Ne vem, kaj me je prišlo, da sem pobral palico, ki sem si jo bil prej odrezal, in jo jel tepsti. Sprva se je samo umikala in me prestrašeno gledala. Bolelo jo je, toda še kriknila ni. To me je še bolj ujezilo in moji udarci so postali silnejši, močnejši. Eden jo je zadel čez obraz. Tedaj se je vrgla na tla in ni vstala.

V koto igrišča sva bila in nihče naju ni videl.

Roka mi je zastala.

»Mira!« sem poklical.

Mira ji je bilo ime.

»Mira!«

Odgovora ni hotelo biti. Groza me je obšla. Kakor tat sem se splazil proti domu. Skril sem se v sobo in gledal skozi okno, kdaj zagledam njeno mater, kako bo šla k nam, da me zatoži.

Ni je bilo.

Šele zvečer sem se upal priti iz skri-vališča. Njene matere ni bilo. Čez nekaj dni so bile binkošne počitnice in poslali so me na kmete.

Ko sem se vrnil domov, Mire ni bilo na igrišče.

»Kje je?« sem vpraševal.

»Bolna,«

Kmalu nato je umrla. Nekaj me je

Za jesen in zimo

si preskrbite za sebe in svoje pravočasno površnike, suknje, obleke, perilo, izdelano v lastni tovarni »Triglavi«. Stalno v zalogi vse vrste inozemskega in tuzejskega sukna in hlačvine. Vse si lahko za mal denar 11843 nabavite pri trvdki

JOSIP OLUP, LJUBLJANA, Stari trg na vogalu 2 in Kolodvorska ulica 8.

grizlo, kakor bi bil jaz kriv njene smrti. Grizlo me je, čeprav je rekel zdravnik, prijatelj mojega očeta, da je bila jetična.

Nekaj dni nato je prišla k nam njena mati. S seboj je prinesla veliko skatlo, zavito v časopisni papir.

»Kje imate Branka?«

»V šoli je,« je dejala mati in me poklicala.

»Tole sem ti prinesla,« je dejala Mirna mati. »Mira je rekla, naj dam tebi. Najrajši te je imela.«

V skatli so bili tisti kamni. Pozabil sem že, kam so izginili, saj ostanjejo v otroškem spominu le dogodki, ki segajo čez otroški razum. Le to vem, da sem jokalo tisto noč dolgo, dolgo...

A.CATTI MOJI AFRIŠKI DOŽIVLJAVI

Zdaj vam povem zgodbo, ki je niti sam ne razumem popolnoma. Zato vam bom pripovedoval le stvari, ki sem jih videl in se jim nisem mogel načuditi. Opomniti vas hočem le nečesa. V Afriki se gode jako nenavadne reči, ki pridejo na dan le tedaj, če jih slučajno odkrijejo v dožene kak belec. Sem spada tudi nedavna smrtna obsodba šestdesetih domačinov Vakambcev pred vzhodnoafriškimi najvišjim sodiščem. Le-ti so bili obtožili neko žensko čarovnico in jo umorili.

V primeru, ki ga vam hočem povedati, je pa predvsem očitno troje:

1. da je lev, ki sem ga pozneje ustrelil, pobabil nekega Zulujca;
2. da so bili zdravniki bolnišnice v Untali prepričani, da bo ostala leva roka za vedno hroma;
3. da je domačin po čarovniškem obredu spet lahko uporabljal zdobiljeno roko.

Zgodilo se je pri raziskovanju Gorongoskih planin, nekaj mesecev potem, ko smo zapustili portugalsko Vzhodno Afriko. Junak zgodbe je bil moj osebni stražnik in vodnik Milk, najslabši kuhar in povrh še domišljav na svojo umetnost namreč, vendar zelo vesel, zviti in najzvestejši izmed domačinov.

Levov napad

Ni dvoma, da je bil Milk izmed najbolj nenavadnih ljudi, ki sem jih srečal v Afriki. Bržkone se je bil le pomotoma rodil s črno kožo. Če bi bil bele barve, bi bil danes gotovo eden najodličnejših raziskovalcev in učenjakov na svetu.

Hodili smo po jako pusti pokrajini, dokler ni nenaden dogodek izpremenil slike. Sredi majhne jase, obdane od gostega grmovja in velikih skal, je stal velik, ploščnat in okrogel kamen. Iz neke razpoke v skali je pogumno raslo drevo.

V senci tega drevesa je ležal velik lev. Mirno je gledal v daljavo in se ni prav nič zmenil za okolico.

»Bomba!« sem poklical nosača filmškega aparata. »Tega prizora mi ne smeš skriti.« Ukazal sem mu, naj postavi aparat za bližnji grm, za pomagača sem mu dal pa Milka.

Lev se ni gnil. Videti je bilo, kakor da bi bil nagačen žival iz muzeja; tiho in potuhnjeno je spremljal vsak naš gib z očmi, a prelen je bil in preveč v sevesti si svoje moči, da bi se bil dalje menil za nas.

Ko smo filmali kralja živali na njegovem mirnem ležišču, smo hoteli imeti še nekaj gibanja.

»Počakajte tukaj,« sem dejal profesorju iz Capetowna, ki me je spremljal na odpravi, »da boste branili Milka in Bombo; a streljati ni treba, dokler ni sile. Izkušal bom priti levo za hrbet in ga prepoditi!«

Jel sem se plaziti po vseh štirih; kakor Indijaneec sem zadrževal sapo in pazil, da nisem delal šuma. Počasi sem prišel v lego, ko sem mislil, da sva z levom vstric. Previdno sem se vzpel pokoncu.

Ves trud je bil zaman! Simba je prav dobro opazal moje muke; obračal je svojo veliko glavo za menoj in me z zanimanjem gledal.

Nato se je naveličal vsega tega in jel opletati z repom — vsekako slabo znamenje. Ko sem se spet skušal skriti v travo, me je spravil pokoncu strel.

Mogočno rjovenje mu je sledilo. Zagledal sem žival med njenim prejšnjim ležiščem in filmsko kamero, kakih sto korakov od mene. Ker je lev skočil visoko v zrak, sem videl, da mu je bil strel zdrobil prednjo nogo; nato je izginil v grmovju, v smeri proti meni.

Profesor je stekel za njim in spotoma napolnil puško.

»Nazaj, nazaj!« sem zavpil.

Prišel je trenutek nesporazuma. Bomba, velika skala in jaz smo tvorili nekak trikot, profesor je bil pa v sredi. Vse svoje čute sem napel, da bi videl, s katere strani bo planil ranjeni lev name.

Cez kako sekundo sem zaslišal grozen krik.

Lev je napadel s strani, odkoder ga ni nihče pričakoval. V trenutku je bil na Bombi. Ne! Milk se je vrgel pred Bombo in prestregel levov napad. Lev in Milk sta padla in izginila v travo; tudi Bomba in kamera sta pošteno odletela.

»Pomagaj, pomagaj!« je obupno zavpil Bomba in skočil pokoncu, profesor in jaz sva pa stekla na kraj nesreče, kar so nama dale moči.

Grozni prizori

Zdaj sva videla, kaj se je bilo zgodilo. Ogromna žival, ki ji je tekla kri iz noge, se je valjala z Milkom po tleh. Leva Milkova roka je izginjala v velikanskem levovem gobcu.

Milk je pograbil leva za jezik ter ga vlekel in stiskal z vso močjo, ne meneč se za strašne bolečine, ki so mu jih povzročali veliki zobje.

Lev je obupno grizel roko — iz grla mu je prihajalo divje rjovenje. Milk je držal v desnici svoj nož in ves čas srdačno zabadal v glavo in v okolico srca.

Vse to se je godilo medtem, ko sva s profesorjem tekla tistih sto korakov, ki so naju ločili od groznega prizorišča.

Profesor je vzdignil puško, pa sem mu jo zbil nizdol, dobro vedoč, da bi prej zadel Milka ko žival.

»Bomba!« sem zavpil. »Zgrabi leva za rep in vleči!«

Bomba se je trenutek obotavljal. Zgrabit podivjanega leva za rep in ga potegniti v stran, ni lahko delo. Tisti, ki mu je pravkar rešil življenje, je bil v nevarnosti, zato se je odločil.

Mirni Bomba je postal junak: stisnil je zobe, se divje vrgel na levov rep in jo umorili.

Milk, čudežno rešeni vodnik in kuhar ekspedicije

Jel z vso svojo težo, ki je bila precejšnja, vleči zver v stran. Obraz mu je posinjel in oči so mu stopile iz jam, ko je potegnil prvič in drugič.

Pri tretjem potegljanju se je lev postavil na zadnje noge; vozil je bil razvezan. Milk je to hitro razumel in se umaknil, kolikor se je pač mogel.

Profesorjeva krogla je prebila levo hrbtnico, in mogočna žival se je zleknila po tleh ter pokopala Milka pod seboj.

Kakor bi trenil, smo bili pri Milkku, odprli levo gobec in rešili roko.

A to ni bila več roka — le malokje se je meso še držalo kosti. Najprej smo mu prevezali roko nad ranami, da bi preprečili izgubo krvi. Nato smo izmili krvaveča mesta s čajem, ki smo ga imeli v posodah, ter mu za silo razkužili rane z jodom in jih prevezali z obvezami, ki smo si jih izrezali iz srajc.

Milk ni govoril. Siva bledeca mu je ležala na obrazu in gledal nas je z vdanimi, skoro pasjimi očmi. Šele potem, ko smo ga vzdignili in odnesli nazaj v taborišče, je hvaležno zamrmral: »Musungu muše!« (Beli možje so dobri.)

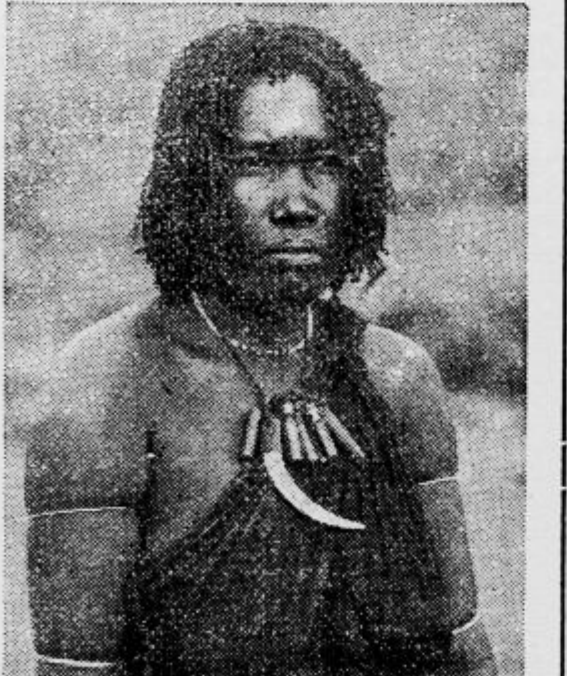
Nato se je onesvestil.

Štiri dni in štiri noči smo se vrstili pri Milkovi postelji na svojem avtomobilu, preden smo prišli do bolnišnice v Untali. Tam so ga takoj vzeli v oskrbo in ga zdravili kakor kakega princa; prva nevarnost je bila kmalu odstranjena.

Krotilka kač

Nazadnje je prišel dan, ko je Milk lahko zapustil bolnišnico — roko so mu bili zacelili, a bila je hroma.

Hotel sem mu dati vrečo kovancev in ga poslati domov, ker mi itak ne bi mogel več pomagati.

Kača čarovnica Tuadekili

»Ne, musungu, ne denarja!« me je prosil. »Vedno bi bil rad s teboj. In če me hočeš videti spet zdravega, me pelji k vsemogočni čarovnici Tuadekili, ki me bo pozdravila!«

Dobri stari zdravnik, ki je stal poleg postelje in slišal Milkovo prošnjo, mi je dejal: »Peljite ga k čarovnici. Verjemite mi, da bo storila to, česar ne zmore vsa naša umetnost. Že dvajset let sem v tej deželi in jo dobro poznam.«

Šli smo v Severno Rodezijo, k čarovnici Tuadekili. O njej sem govoril že v prejšnjih zgodbah. Pustili smo ji Milka v oskrbo.

Vsem skupaj se je zdel čudež nemožni in nesmiseln, a vendar je kazal

ubogi Milk toliko zaupanja v čarovnico in njeno umetnost, da se mi je zdelo ne-spametno in celo okrutno, dokazovati mu, da se moti.

Nekega jutra nam je prišla čarovnica povedat, da je ozdravila Milku roko. V resnici smo bili presenečeni, ko smo zagledali Milka, ki je prišel s smehom na ustih iz Tuadekiline koč, kjer je bil zaprt že teden dni.

»Umkulum Kulu me je ozdravil, Musungu!« je zavpil in mi stekel naproti. Od veselja je skakal okoli nas kakor otrok. Spogledali smo se in nismo vedeli, ali je resnica, ali se čarovnica norčuje iz nas.

Mogoče se je bilo ubogemu Milkku zmešalo?

Leva roka mu je visela nizdol kakor mrtva in za zmerom neuporabljiva.

Krotilka kač je poklicala z očmi Milka v koč. Kakor v sanjah je šel Milk v koč, čarovnica je stopila za njim in nam namignila, naj gremo z njo, a da moramo biti tiho.

S strahom sem iskal velike kače, ki sem jo bil že večkrat videl v tej koči. Tuadekili je vzela medtem močan motovoz in jela privezovati Milka na stebel.

Sredi slovesne tišine je začela čarovnica govoriti. Tuje in povezane besede so žuborele z njenih ustnic, čeprav jih po navadi onih, ki govorijo s trebuhom, ni premikala. Počasi se je jela velika kača odvijati, ležala je preko kočice naravnost proti meni, dokler ni vzdignila grde glave in se me dotaknila.

Toda nisem se mogel ganiti.

Jel sem premišljevali o izredni oblasti, ki jo je imela kačarica nad pitonom; a dotik kače me je vendarle navdajal z grozo.

Nato se je jel piton počasi ovijati okoli mene. Čarovnica je še vedno tiho pela.

Žival se me je ovijala, ležala višje in višje, stisniti se me pa ni upala.

Čudež

Nazadnje se je kačja glava približala mojemu očem. Ves mrzel od strahu sem obsedel, čuteč, da bi me najmanjši stisk teh mogočnih mišic zdrobil kakor jajčno lupino.

Nato je čarovnica nehala peti in kača je obmolevala. Tuadekili je vstala, šla kakor senca po koči in stopila Milkku za hrbet. Oglasila se je znova, a to pot s čisto drugačnim glasom.

»Milk!« je zavpila. »Zbudi se... reši svojega musunga! V pitonovi oblasti je!«

Štednja

Sodobna zgodba nesrečnega poštenjaka

Ferdinand Ferlinec se je rodil pod poštno streho. Že v nežni mladosti, so mu vcepili zlato življenjske nauke, po katerih je hodil varno kakor pod angeljskim varstvom.

Posebno se mu je vtisnil globoko v srce očetov opomin, ko sta cepila vitke divjake s sočnejšimi cepili. »Nandek, eno pomni za vse življenje. Že mene je učil v tvojih letih naš prvi sadjar Praprotnik!«

Jablana, hrške in druge cepce v mladosti za stare zobe!

Nele v vrstu, tudi v življenju sem se ravnal po tem modrem reku in dobro sem vozil ter mi je Bog blagoslovil moj trud.

Oče je bil že zdavnaj pod grodo, sin je odrasel, se oženil in vestno vzgajal dvoje otrok v koristne državljane. Ni pil ne srečnega alkohola in ni zasmrjal čistega zraka s tobakovim dimom, zato sem kljub slabim časom kakor mravlja pridno nosil desetak za desetakom v denarni zavod. Po dolgih letih takega vzglednega življenja se je izpolnil na meni modri prerokov:

Zrno do zrna poagač. Glejte, ljuba družinica, je odprl Ferdinand Ferlinec knjižico, v kateri je bilo zapisanih šestdeset jurjev.

»Danes, ko se vračam spet prerokov v življenje, bodo obresti mojega dela moj pomočnik in zdravnik. Zaihtela je žena ganjena v dobrem srcu, zacmerila sta se otroka. Se celo Ferdinandu Ferlinecu so se ovlažile njegove dobrozgojene oči.«

»Sedaj že odprejo,« je pogledal Ferdinand Ferlinec na uro, vtaknil knjižico v notranji žep suknjaka in važno in počasi stopal proti denarnemu zavodu, v duhu čitajoč jedilnik gostilne »Pri pečenem zajuncu.«

Nikogar ni bilo pred blagajno, kjer je gledal uradnik v zrak ter vrtil svoja palca na trebuhu. Kakor da ga ne vidi, se ni zmenil zanj. Vzgleden državljani je bil Ferdinand Ferlinec zato je čakal vdan pet, deset minut, nato pa se je odjunačil in po molli knjižico skozi okence.

»Kaj pa hočete s tem papirjem?« ga je vprašal blagajnik in naprej vrtil palca na trebuhu.

»Obresti; bi rad za pol letaz, je začuden odgovoril gospod Ferlinec.

Zmajal je z glavo blagajnik, segel po stotak in mu ga dal: Dogovor denarnih zavodov je takšen, da boste dobili po 100 dinarjev vsak teden. Hudo se je začudil Ferdinand Ferlinec: »Kako pa naj šaha komaj ozdravljen z družino s tem denarjem?«

»O tem pa ne govori nič odgovor blagajnik in se spet zazrl v muho, ki je počasi vozila po šipi; pred njim.

»Kaj pa moj denar?« je viknil kakor v smrtnem boju Ferdinand Ferlinec.

»Denar je varno naložen, ga je važno potolažiti blagajnik. Deset milijonov viog in pet milijonov rezervnega zaklada. Ste lahko povsem pomirjeni!«

Na ulici sem ga srečal, ko je držal v eni roki stotak v drugi pa knjižico. Kalno me je pogledal, ko sem ga vprašal, kako je z zdravjem.

»Kosmatega vraga bi požrl — toda s čim naj strežem svojemu ozdravelemu železcu me je vprašal za svet.«

»Veš kaj prijatelj, Ferdinand Ferlinec, poišči novega zdravnika, ki ti bo staro bolezen spet nazaj vperil! Saj danes že živalim oči presajajo, jutri bodo že ljudem možgane. Kar pod nož prijatelje!«

»Pa moj denar?« je vzdihnil nesrečni ozdravljenec.

»Ves čas bo varno naložen. Ko prebreds spet vso trnjevo pot od konjederk preko padarjev in zdravnikov do specialista bo pa že konec krize!«

»In mojega življenja?« je potočil solzo prijatelj.

»Otrokoma pa ostane denar in tvoj svetel vzgled najboljšega državljanca; sem ga potrdil v njegovem čednostnem življenju. Zdravni se je Ferdinand Ferlinec, mi segel hvaležno v roko ter odšel ponosnih korakov v življenje... Janko Kač.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

V avgustu sem slovenskim šahistom obljubil za Božič knjigo, ki naj jim kaže pot do dobre igre. Bil sem previden s svojo obljubo. Upam, da se s svojo prevdnostjo nisem pregrešil. Že sv. Miklavž je knjigo v resnici naložil v svoj koč.

Vedina naročnikov bo že imela prvo slovensko knjigo o šahu v rokah, ko bo parkelj razsajal po hiši. Če bo z njo tako zadovoljiva kakor so bili prvi prejemniki, bom zadovoljen in srečen tudi sam. Pa bo tako tudi meni nekaj naklonil sv. Miklavž.

Nobena reč na tem božjem svetu ni popolna, moja knjiga prav gotovo tudi ni. Potrebna bo kritike kakor vsaka knjiga. Številni čitatelji bodo našli vsak svojo točko, ki jim ne bo všeč. Spročite mi vse! Kritizirajte vsi! Hvaležen vam bom za vsako opozorilo, za vsako oceno. Saj ni izključeno, da bom še lahko izkoristil pripombe in opozorila. Pa vedel bi seveda tudi rad, kako je naš šahovski svet s knjigo zadovoljen.

Upam, da bo tudi Božič pobral toliko tsvodov kolikor jih je pobasal sv. Miklavž. Zakaj bi veliki prazniki ne našli Slovencev pri šahovnici? Nobeno drugo razvedro ni tako čisto in plemenito. Šah mora Slovenec postati potreben. Čim bolj po postajal prava naša ljudska igra, tem bolje se nam bo godilo.

Obilo dopisov pričakujem tedaj po izidu moje knjige. Vse pa na naslov, ki ga iz previdnosti še enkrat navajam: dr. Milan Vidmar, Ljubljana, Aškerčeva ulica št. 11.

Poročal sem že, da je svetovni prvak v Pasadeni prvkrat v svojem življenju porazil mladega Kashdana, ameriškega prvaka. Partijo danes prinašam:

Beli: dr. A. Aljehin. Črni: I. Kaszdan.

1. d2—d4 Sg3—f3

2. c2—c4 e7—e6

3. Sb1—c3 d7—d5

Povratek v stari tiz.

4. Lc1—g5 Sb8—d7

5. c4×d5 — — —

Tako zgodaj jemlje navadno Floh na d5.

5. — — — e6×d5

6. e2—e3 c7—c6

7. Lf1—d3 Ld8—e7

8. Dd1—c2 — — — 0—0

9. Sg1—e2 — — —

Takole je otvoril Spielmann svojo partijo proti Thomasu v Karlovi Varh leta 1929.

9. — — — Tf8—e8

10. 0—0—0 Sf6—e4

Thomas je tudi skočil s skakačem na e4. Pa je 10. — — — h7—h5 vendarle boljše.

11. Ld3×e4 d5×e4

12. h2—h4! f7—f5

13. Dc2—b3+ Kg8—h8

14. Se2—f4 Sd7—f6

Kaszdan se očividno ni ničesar naučil iz partije Spielmann-Thomas. Tudi Thomas takrat že ni bil na višku. Pred njim sta Njemenović in Spielmann v Kissingenu ugovila, da je 14. — — — Sd7—f8 boljše.

15. h4—h5 — — —

To vse je Spielmannovo delo.

15. — — — h7—h6

16. Db3—f7 — — —

Tudi ta poteza je še Spielmannova.

16. — — — Sf6—g8

Potrebno. Na 16. — — — h6×g5 sledi 17. h5—h6. Beli pa grozi: 17. Lg5×h6, g7×h6 18. Sf4—g5+.

17. Sf4—g5! Kh8—h7

18. Sg6×e7! Te8×e7

Črni mora dati kvaliteto. Na 18. — — — Sg8×e7 bi sledilo 19. Lg5—f6 Te8—g8, 20. Lf6×e7. Na 18. — — — h6×g5 pa 19. h5—h6, Dd5×e7; 20. h6×g7+.

19. Lg5×e7 Dd8×e7

20. Df7×e7 Sg8×e7

Prvi del partije je končan.

21. d4—d5! Lc8—d7

22. d5×c6 Ld7×c6

23. Td1—d6 Ta8—c8

24. Th1—d1 Se7—g3

25. Td6—d8 Te8—c7

26. Td8—f3 Sg8—f6

27. Td1—d3 Sb5×b6

28. Tf8—f5 Sb5—f3

29. Kc1—d2 Kh7—g6

30. Tf5—c5 — — —

Grozi Sc3—b5. Te7—f7

31. — — — Lc8—d7

32. Td8—d6 Kg6—h7

33. Te5—d5 Kh7—g6

34. Tf5—c5 Kg6—h7

35. Kd2—e2 g7—g5

36. b2—b4 — — —

Beli ima naslednji načrt: na daminem krilu bo zamenjal kmeta, ostalega črnega kmeta bo pa potem napadel z obema trdnjavama.

39. — — — Kh7—g7

40. a2—e4 Sf9—g4

41. f2—f3 e4×f3+

42. g2×f3 Sg4—h2

43. f3—f4! g5×f4

44. e3×f4 Sh2—f4

Slabo bi bilo 44. — — — Tf4—f4, ker bi črni takoj izsilil zamenjavo trdnjave (45. Te5—c7). Po zamenjavi pa je črni hitro izgubljen. Skakač bi bil preslaboten v borbi z ostalo belo trdnjavo. V končnici je običajno kvaliteta odločilna premoč, če siabotneja stranka nima več trdnjave.

45. Ke2—f3 Sg4—f6

46. b4—b5 Sf6—d7

47. Te5—d5 Sd7—f6

48. Td5—f5! Kg7—g6

49. Tf5—c5 — — —

Zanimivo je, kako spretno manevrira Aljehin ves čas po polju č in f5 s trdnjavo.

49. — — — .6×b5

50. Tc5×b5 Tf7—c7

51. Tb5—b6 Te7—f7

Gospodarstvo

Povišanje bolniških prispevkov in sprememba statuta Osrednjega urada za zav. delavcev

V novembru je imelo ravnanstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu dve važni seji, na katerih se je razpravljalo o temeljnih vprašanjih organizacije delavskega zavarovanja v naši državi. Iz komunikacije, ki je bil ob tej priliki izdan, posumamo naslednje podrobnosti:

Povišanje bolniškega prispevka.
Na seji, ki se je vršila 9. in 10. novembra, je ravnanstvo sklepalo o stopnji prispevka za bolniško zavarovanje pri okrožnih uradih in privatnodruštvenih bolniških blagajnah. Dosedanji prispevek, ki ga je ministrstvo za socialno politiko ogovorilo 1. 1931, za časa komisarijata v Osrednjem uradu, preneha veljati 31. decembra t. l.

Po sklepu ravnanstva se stopnja prispevka določi na 42% enodnevnega zavarovalne merke kot tedenski prispevek za vse krajevne organe Osrednjega urada, izvršni bolniški blagajni Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani in Beogradu, trgovaške omladine, za katere velja nadalje prispevek v višini 36%. Nova tarifa prispevka za bolniško zavarovanje je zaenkrat določena za vse krajevne organe, razen za Okrožne urade v Beogradu, Dubrovniku, Novem Sadu in Ljubljani, glede katerih se bo še po podrobnejšem proučevanju njihovega finančnega položaja sklepalo na seji ravnanstva v decembru. (Po dosednji tarifi, ki je stopila v veljavo 1. decembra 1930) in ki velja do konca t. l., znaša prispevek pri Trg. bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani in pri beograjski Omladini 36%, pri Okrožnih uradih v Beogradu, Dubrovniku, Ljubljani, Nisu, Novem Sadu, Sarajevu, Skoplju, Tuzli, Zagrebu in pri bolniških blagajni zagrebškega »Merkurja« 39%, pri ostalih Okrožnih uradih pa 42%.

Poslovanje v I. polletju 1932

Na isti seji je ravnanstvo razpravljalo tudi o rezultatu poslovanja bolniške panoge v prvem letošnjem polletju. Iz poizkusnih bilanc okrožnih uradov za prvo letošnje polletje je razvidno, da je bil uspeh poslovanja letos mnogo povoljnejši nego lani, vendar je zaradi težkih gospodarskih razmer računati, da bo znanost do konca leta deficit okrog 10 milijonov Din.

Spremembe statuta

Na drugi seji, ki se je vršila 28. in 29. novembra t. l., je ravnanstvo razpravljalo o spremembi statuta Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki je bil izdan 1. 1923. Namen spremembe je, da se izpopolni sedanja administracija in po možnosti

poenostavi ter zboljša. Da bi se zavarovanje vršilo uspešneje in s čim manjšimi upravnimi stroški, je bila postavljena zahteva, da se ustvari čim večji krajevni organi (okrožni uradi) in da se povečanim krajevnim organom da čim večja avtonomija, čim večji delokrog in čim večja samostojnost pri vršenju zavarovalnih poslov. Pred leti (1928) je Osrednji urad že sestavljal predlog za spremembo statuta, ki pa ni bil v ministru za socialno politiko odobren. Novo ravnanstvo Osrednjega urada je zavzelo stališče, da je treba zaradi sanacije finančnega stanja čim prej izdelati načrt novih statuta, na podlagi katerih se izgradi čim širša avtonomija okrožnih uradov in privatno - društvenih bolniških blagaj. Poseben odbor, ki ga je izvolilo ravnanstvo, je po temeljitom proučevanju predložil načrt novih statuta, ki vsebuje v glavnem spremembe, kakršne so bile že svojačasno predlagane, pri čemer so upoštevane mislijenja ravnanstev krajevnih organov.

Osnovno načelo predloženega in revidiranega statuta je, da se **razjoniro okrožni uradi glede na gospodarske razmere in prometne zveze, tako da bi dobili okrožne urade, ki so večji in sposobnejši za življenje; manjši in pasivni okrožni uradi pa naj se ukinejo.** Nadalje naj se tem večjim okrožnim uradom zaimenuje čim večja samostojnost in odgovornost v poslovanju, kolikor to dovoljujejo predpisi sedanjega zakona o zavarovanju delavcev. Olajša naj se vodilni postopek pri volitvah delegatov za glavno skupščino, da bi se zmanjšali stroški za volitve, ki so po sedanjih predpisih za volitve prav veliki. S posebnimi odredbami je v načrtu statuta reguliran tudi položaj privatno - društvenih blagaj in njihovih članov.

Po dvodnevni obsejni razpravi je ravnanstvo v navzočnosti delegata ministru za socialno politiko dr. Marka Tujkovića soglasno osvojilo predloženi načrt statuta s spremembami, ki so bile predlagane v teku razprave.

Glede teritorialne razmejitve delokroga privatno - društvenih blagaj »Merkurja« (Zagreb), »Omladine« (Beograd) in Trg. boln. in podp. društva (Ljubljana) je ravnanstvo sklenilo, da se ta razmejitev izvrši najkasneje do konca I. 1933, pri čemer se morajo upoštevati potrebe članov teh blagaj in splošni interesi zavarovanja. Načrt statuta bo te dni predložen ministru za socialno politiko.

Škodljivci našega narodnega gospodarstva

Pred dnevi je beograjski »Trgovinski glasnik« objavil daljši članek, v katerem se peča z vprašanjem kotiranja naših dolarških državnih papirjev (Blaforovih posojil in Saligmanovih posojil) v zvezi z odlokom tiananškega ministra, ki prepoveduje nadaljnje trgovanje na naših borzah z onimi dolarškimi obveznicami, katerih prvomajski kupon ni bil vnovčen v naši državi preko odloka za državne dolgov pri finančnem ministru, kar ima za posledico, da se izplačujoči odsej le kuponi onih dolarških obveznic, ki so bili že ob zadnjem terminu predloženi pri nas na vnovčenje. »Trgovinski glasnik« najprej ugotavlja, da je šlo zadnja leta iz naše države za nakup teh dolarških obveznic za približno eno milijardo dinarjev deviz. Že v prejšnjih letih ni bilo prav, da je naša država evropsko pasivnost naše plačilne bilance dopuščala uvoz teh obveznic; še bolj pa je to postalo nesmiselno, ko se je zaostrel naš gospodarski položaj in je v Evropi nastopila znana kredita in valutna kriza. Mnogi, ki so se iz nezauznanja do naše nacionalne valute zatekli k nakupu dolarških obveznic, so škodovali sebi, ker se je medtem vrednost teh obveznic precej zmanjšala, škodovali pa so tudi naši državni skupnosti, ker je na ta način odtekel iz države brez potrebe mnogo deviz. List nadalje ugotavlja, da so se dolarške obveznice tudi potem še nadalje uvažale, odnosno vtihtapljale v našo državo, ko je bila že izdana stroga prepoved vsakega uvoza teh papirjev. Ti posli so se zlasti vršili v bližnjem območju ene naših donatnih borz (tu je misljen Zagreb), kjer je bilo trgovanje z dolarškimi obveznicami zaradi tega prav živahno.

Kakor ima vsak posameznik pravico, da se brani, tako ima država dolžnost, da onemogoča vse posle posameznikov, ki gredo na škodo splošnosti. Zato pozdravlja »Trgovinski glasnik« odlok finančnega ministra glede prepovedi trgovanja na borzah za vse one dolarške obveznice, katerih prvomajski kupon ni bil pri nas vnovčen.

Ceprav bo odlok finančnega ministra glede dolarških obveznic po krivici zadel one, ki teh obveznic niso sami proti predpisom uvozili in tudi niso zakrivali, da zadnji kupon ni bil vnovčen pri nas, ker so jih šele zadnje mesce v skladu s predpisi kupili na naših borzah in so slučajno dobili take komade, ki so bili po 1. aprilu uvoženi, vendar se v načelu docela strinjamo s stališčem »Trgovinskega glasnika«, ki pravi, da morajo oni, ki so izvajali pozitivne devizne predpise in tako vplivali na slabljenje naše nacionalne valute, izkusiti zasluženo kazen. Mi bi v tem pogledu šli še dalje in bi postavili zahtevo, da ta kazen ne sme zadeti samo onih, ki so proti predpisom iznašali iz države devize za nakup in uvoz naših dolarških obveznic, ker so se ti grešniki med vsemi, ki so kršili devizne predpise in interese našega narodnega gospodarstva, še najmanj zagrešili, saj so z nakupom našega državnega papirja vsaj pokazali, da zaupajo v našo državo, ki je izdala ta papir. Morda se niso niti zavedali, da s tem svojim delovanjem tako hudo kršijo interese našega deviznega gospodarstva in naše valute. Če pa te grešnike obsodimo in jih kaznujemo, toliko bolj bi morali obsoditi in kaznovati one, ki niso pokazali nezaupanja samo v našo valuto, temveč tudi v našo državo in njen kredit ter so svoj kapital iznesli v inozemstvo, ga tam naložili in ga se danes tam držijo. Proti takim elementom bi morali v prvi vrsti nastopiti: po vzgledu drugih držav bi jih morali še strožje kaznovati. Čas bi bil, da država te škodljivce našega narodnega gospodarstva vsaj pokliče na odgovornost in da od njih zahteva, naj v najkrajšem roku ta iztuhotapljeni kapital zopet vneso v našo državo, in to pod grožnjo najstrožjih kazni na način, kakor je postopala Češkoslovaška, ki je pred nekaj meseci izdala tak poziv in istočasno določila, da se vsak, ki ne bi iznešeni vrednot zopet prinesel v državo,

vo, kaznuje s štirikratno vrednostjo dotičnega predmeta.

Pred meseci je tudi v naši državi sicer izšel poziv, da morajo vsi oni, ki imajo kakršne koli terjatve v inozemstvu v obliki denarja ali vrednot, prijaviti te terjatve Narodni banki. Uspeh tega poziva ni bil nikakor zadovoljiv, morda zaradi tega, ker določa naš zakon o kazenskih sankcijah zoper devizne predpise le maksimalno kazen v višini 300.000 Din, tako da riskira oni, ki je iznesel v inozemstvo milijonske vrednote, le razmeroma majhno kazen. Kakor rečeno, bi bilo treba storjeno pogoško popraviti in postopati zoper te največje škodljivce našega gospodarstva na način, kakor so to storile druge države.

Gospodarske vesti

Razgrnjen razpored pridobnine in pavšalnega poslovnega davka pri davčni upravi v Ljubljani. V smislu člena 131. zakona o neposrednih davkih naznanja davčna uprava Ljubljana - mesto, da je razpored pridobnine in pavšalnega davka za poslovni promet za davčno leto 1932, razgrnjen na vpogled davčnim zavezanecem med običajnimi uradnimi urami v času od 5. decembra do vstetega 12. decembra t. l. pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5. II. nadstropje soba št. 12. Vsi davčni zavezanci bodo se posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestili). Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni po prejemu plačilnega naloga. Kolek za pritožbo 20 Din.

Kontrola tranzitnih potnikov glede vnosa in iznosa valut. Finančni minister je izdal odlok o kontroli tranzitnih potnikov glede vnosa in iznosa valut. Po tem odloku morajo obmejne carinarnice vsakega tranzitnega potnika opozoriti, da ne more iznesti iz naše države valute, ki jih ima s seboj, če jih ne prijavi. Organi obmejnih carinarnic morajo takim potnikom, ki niso s seboj valuto, izstaviti potrdilo na posebnih formulirjih, ki so vezani v blok, duplikat pa dobi potnik, ki se mora na prijavi podpisati. Carinski organ mora sveda kontrolirati prijavitelje količine valute. Na podlagi tega potrdila potnik lahko tranzitni potnik v roku enega meseca iznese priloženo valuto zopet v inozemstvo.

Trgovinska pogojenja s Francijo. Kakor poročajo iz Beograda, se je načelnik trgovinskega ministru g. Milivoj Pija vrnil iz Pariza, kjer se je mudil zaradi pogajanj s francosko vlado o zamenjavi preference za pšenico in za druge olajšave našemu izvozu v Francijo. Kakor znano smo letos s Francijo sklenili sporazum, po katerem nam Francija prizna preferenčno carino na uvoz naše pšenice, in sicer v okviru kontingenta, ki se ima vsako leto določiti v višini ene desetine francoske uvozne potrebe. Slučno ugodnost je Francija priznala tudi Rumuniji in Madžarski. Ker pa je imela letos Francija izredno obilno pšenično letino, ki presega celo potrebo domačega konsuma, mi pa pšenice nimamo za izvoz, je ta ugodnost praktično vsaj za leto 1932-33 brezpredmetna.

Carinjenje poštnih pošilk. Oddelek za carine pri finančnem ministru je poslal te dni razpis vsem carinarnicam, ki pravi, da morajo biti poštni pošiljke, ki se uvažajo, omerjene s fakturo, ki ima potrdilo lastnika blaga, da je faktura pravilna. Doga je pozost, da se faktura pošlje s spremnim pismom brez potrdila lastnika. V takem primeru bodo carinska oblastva postopala, kakor da fakture ni. — Po zakonu o skupnem davku na poslovni promet mora biti vsaka faktura za uvoženo blago opremljena z uradnim pečatom carinarnice in s podpisom carinskega organa. Tako overovljena faktura služi kot dokaz o načinu carinjenja pošilk, to je kot dokaz o tem, ali

je skupni, odnosno luksuzni prometni davek plačan na podlagi predložene fakture, ali pa da je postopala carinarnica, kakor da faktura ni bila predložena.

Minarsko zborovanje v Mariboru. Glede na težkoč, s katerimi se imajo boriti slovenski minarji, ki so mnogo na slabšem, kakor npr. t. e. vedno bolj občuti potreba po organizaciji pomoči. Ta potreba je postala tem nujnejša po uveljavljanju novega obrtnega zakona, ki poseveča večjo pažnjo minarski obrti ter jo uvršča med rokodelske obrti. Potrebno je, da se nekaj ukrepa, da prihodek do uspešnejšega delovanja sedanje malopomenbe minarske zadrage, ki štejejo povprečno po 50 do 60 večnoma siromskih članov in v sedanji obliki niso sposobne za večjo večjo akcijo v zaščito stroke. Morda bi bilo potrebno, da se po vseh takih »marših« zadrage združi v večje in močnejše organizacije in da se k delu pritegne Zveza slovenskih minov in Ljubljani, ki naj bi se pretvorila v Zvezo minarskih strokovnih združenj v dravski banovini. Vprašani, s katerimi naj bi se bavila taka organizacija, je dovolj. Naj omenimo le davčne in takne predpise, prevodne olajšave, zamenjava žita za moko, navodila za enotne cene itd. Ta razmatrivanja so dala obrtno-zadrage nemu nadzorništvu povod, da je sklicalo za danes v Mariboru konferenco delegatov vseh strokovnih minarskih organizacij iz bivše mariborske oblasti in da je povabilo tudi zastopnike te stroke iz onih srezov, kjer minarji niso strokovno organizirani. To bo prvi minarski strokovni sestanek za bivšo splošno Stalorsko in priv. poizkus, vzpostavitvi vez med malimi strokovnimi edinicami. Razpravljalo se bo tudi o obsejnim žitnem prometu. Poročilo o stanju minarske stroke in naši banovini bo imel znan strokovnjak in prijatelj male obrti g. Zdravec iz Središča ob Dravi.

Velikopotesna elektrifikacija dunavske banovine. Glede na izkoriščenje konsumov od strani privatnih elektrarn v dunavski banovini, ki so večinoma v rokah ameriškega in švedskega kapitala, namerava sedaj banska uprava dunavske banovine sama izvršiti velikopotesno akcijo za prekrbo banovine s cenanim električnim tokom. Tehnični oddelek banske uprave je po konsultaciji strokovnjakov izdelal projekt, po katerem bi se, slično kakor v dravski banovini (Velenje), postavila velika elektrarna poleg državnega rudnika Benita v Vrdu, in sicer s kapaciteto 22.000 kilovatom. Investicijski stroški bodo znašali okrog 220 milijonov Din. Potreba take elektrarne utemeljuje s tem, da je cena električnemu toku v dunavski banovini pretirano visoka, kar ovira elektrifikacijo. Električni tok za razsvetlavo stanje v dunavski banovini v mestih 6.50 do 10 Din (v Vel. Kikindi) za kilovatom uro, v vaseh pa celo 9—15 Din. Kot primer navajajo, da prodajajo banovinske elektrarne v dravski banovini tok za razsvetlavo po 3.50 Din, za javno razsvetlavo po 1.65 Din in za motorje po 0.60 — 2 Din. Občina v Senti pa plača celo za tok, ki se rabi za javno razsvetlavo, po 8 Din za kilovatom uro in tudi za pogon motorjev zahtevajo elektrarne v dunavski banovini do 8 Din za kilovatom uro. Ameriški in švedski kapital je zadnja leta pokupil vse važnejše električne centrale v dunavski banovini (Novi Sad, Vel. Bečkerek, Subotica, Senta, Novi Bečej, Zemun, Pančevo) in skusa čim bolj izkoristiti svoj monopolni položaj. Zato je banska uprava prisiljena poseči vmes, zlasti ker lahko prihranek prebivalstva pri nižjih cenah toku v nekaj letih doseže vrednost potrebnih investicij. Postavitev elektrarne in daljnovodov bi trajala nekaj let. Elektrarna v Vrdu naj bi se zgradila v etapah vzpostavitvi s postavitvijo daljnovodov, ki so predvideni v vseh smereh (do Sombora, Starega Bečea, Subotice, Vel. Bečkereke, Velike Kikinde in Horozsla).

Za reformo trošarskega zakona. — Savez hrvatskih vinogradnikov in sadjarjev v Zagrebu je naslovil na finančnega ministra spomenico glede reforme trošarskega zakona, v kateri zahteva o priliki sestave novega proračuna revizijo zakona o državnih trošarinah glede vina. Ugodnosti novega zakona od 20. aprila t. l., ki so važne za proizvede in vinogradnike, je treba održati, zlasti način pobiranja pri prodajalcu na drobno. Nekateri predpisi tega zakona pa so škodljivi in neizvedljivi za točila, ker ti predpisi ne upoštevajo dejanske potrošnje in ker so deloma pretvorili trošarino v neko vrsto kazni za točila. Trošarski nadomestek je splošno previsok, tako da hudo obremenjuje točila. Pri tem je trošarska dajatev »zgubila« značaj trošarine, ker je pogosto tako visoka, da ne ustreza potrošnji. Glavna reforma trošarskega zakona naj bi bila v tem, da se pavšalna trošarska taksa prilagodi potrošnji, kar bi se dalo doseči na ta način, da se postavke znižajo in da se — zlasti za velika mesta — uvedejo nove kategorije izpod 10.000 Din letno. Pri tem je treba upoštevati, da trošarina na vino ne more danes donosati toliko dohodkov kakor v normalnih gospodarskih razmerah. Skupna trošarina ne bi smela znašati več kakor 1 Din pri litru za državo, banovino in obdino.

Banatski vini trg. Iz Vrška, ki je središče banatskega vinskega trga, poročajo, da je promet v vinski kupčiji nadalje priljubljen. Večji nakupi, so sicer redki, zato pa se tem bolj razvija mala kupčija. Dnevno se na kolodvoru v Vršku naložijo do 3 vagoni vina. Predvsem se prodajajo običajna nova vina, ki se jim cena trdnjo drži na višini 1.20 do 1.60 Din liter. Za nova sorta vina plačujejo 1.75 do 4 Din za liter. Zalozne vina znašajo v Vršku sedaj 800 do 900 vagonov, od tega je 100 do 150 vagonov starega vina.

Zahteve vinogradnikov ormoško-ljutomerskih gor. Na sestanku vinogradnikov iz ormoško-ljutomerskih gor, ki se je vršil 27. novembra v hotelu Rajh v Ormožu v zvezi z napovedanim izletom gostilničarjev v ormoško-ljutomerske gorice, je bila sprejeta naslednja resolucija: Glede na zanimanje interescentov iz Avstrije

za našo ljutomersko vino se sprosta krejčevska vlada, da pri trgovinskih pogajanjih z Avstrijo deluje na odpravo ali vsaj na znižanje uvozne carine za naša vina, ker je pri sedanji previsoki uvozni carini izvoz docela nemogoč. Običajna trošarina po mestih in trgih se naj izenači in zniža na višino državne trošarine. Zniža naj se tovarnina pri prevozu vina po železnici za vina, ki so kupljena neposredno iz kleti vinogradnika. Zaščitni naj se proizvodnja vina, ki se pridelava v ljutomerskih gorah in zabrani prodaja in točenje vina, ki ni zrastle v ljutomerskih gorah pod imenom »ljutomerske«. Vinogradniki ormoško-ljutomerskih gor vzamejo z obžalovanjem na znanje obvestilo Zveze gostilničarskih združenj, da se je izlet gostilničarjev preložil na poznejši čas, dasi je bilo dovolj lepo število gostov prijavljenih, celo iz sosedne Avstrije. Navedene tehte razloge smatrajo vinogradniki za dvomljive in v škodo vinogradnika, ki na kupce že težko čakajo. Zime je pred duri in v hiši čaka davčni eksekutor na denar, katerega pa vinogradnik nima. Vinogradniki ormoško-ljutomerskih gor ponovno vabijo vinske trgovce in gostilničarje v svoje gorice, kjer najdemo kar potrebujemo: pošteno, pristno in žlehtno vinsko kapljico po nepretirani ceni. Resolucija je bila izročena nar. posl. g. Lovru Potovaruju s prošnjo za intervencijo.

Seja predsedstva Zveze trgovskih združenj dravske banovine. V petek, 9. t. m. se bo ob 10. dopoldne vršila v mali dvorani Narodnega doma v Celju seja predsedstva Zveze trgovskih združenj dravske banovine s naslednjim dnevnim redom: Poročilo predsednika; poročilo tajnika; proračun za leto 1933; težnje trgovstva v pogledu monopolne zakona; razprava o zaščiti domače industrije in o smeri naše gospodarske politike ter slučajnosti.

Novosadska zbornica za TOI dobi pet avtonomnih odsekov. Te dni se je vršila izredna plenarna seja novosadske zbornice za TOI, na kateri se je razpravljalo o reorganizaciji zbornice. Sprejet je bil nov statut, ki določa pet avtonomnih zborniških odsekov, in sicer za trgovino, industrijo, obrt, gostilničarstvo in denarništvo.

Naš letošnji izvoz sadja. Po uradnih podatkih je bilo v letošnji sezoni do 20. novembra iz naše države izvoženih 610 vagonov grozdja (največ v Avstrijo 338 vagonov in v Češkoslovaško 156 vagonov), nadalje 4155 vagonov svežih češkelj (največ v Avstrijo 1853, v Češkoslovaško 1047 in v Nemčijo 951), 3155 vagonov jabolk in hrušč (največ v Nemčijo 2052, Češkoslovaško 664, Avstrijo 342), 237 vagonov rehov (največ v Nemčijo 17669, v Avstrijo 36) in 1216 vagonov suhih češkelj (največ v Nemčijo 410, v Češkoslovaško 360, v Avstrijo 240, v Italijo 80 in v Poljsko 70).

Lesni trg. V pozni jesenski sezoni se je lesni izvoz nekoliko počel, ker je promet v Italijo, kakor se zdi, sedaj bolj urejen. Zaradi na minimum reducirane produkcije pa so se zaloge pri nas tako skrčile, da se naročila, zlasti v suhem lesu, zelo težko izvršijo. Posebno v hrastovini, bukovini in drugih vrstah trdega lesa se suho blago zelo težko dobi ali pa ga sploh ni. Opažati je tudi, da so prišli izvažati filerije, za katere že dolro ni bilo nobenega povpraševanja. V mehkem lesu se išče gorenjska smreka in blago tretje vrste. Izvoz drv je zadnji čas nekoliko oživel, dočim je izvoz oglja v Italijo zaradi povišane carine še vedno onemogočen.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ivana Ratajca, gostilničarja v Farni vasi, p. Prevalje (poravnalni upravniki dr. Dušan Senčar, notar v Prevaljah; poravnalni narok 22. decembra ob 10., prijavi rok do 18. decembra, kvota 40%).

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil Josip Ogrizek, trgovec v Novem mestu, s svojimi upniki za 50% kvoto, plačilno v 18 mesečnih obrokih, kakor tudi prisilna poravnava, ki jo je v konkurznem postopanju sklenil Alojzij Pungertič, trgovec v Skočjanu z 10% kvoto.

Banke pod zaščito § 5. Ministrski svet je odobril, da se prizna zaščita po § 5 zakona o zaščiti kmetovalca Valjevski okrožni banki d. d. iz Valjeva in za Mestni hranilnici v Osijeku.

Zaščita po paragrafu 5. Ministrski svet je odobril po paragrafu 5 zakona o zaščiti kmetovalcev še naslednjim denarnim zavodom: Mestni hranilnici v Splitu, Arandjelovačka trgovska banka iz Arandjelovca in Dragačevska zadruga d. d. iz Guče.

Spremembe pri dunajskem Kreditanstaltu. Kakor poročajo z Dunaja, bo glede na dosežen sporazum z inozemskimi upniki in na sklenjeno reorganizacijo tega zavoda prišlo v kratkem do sprememb v upravnem svetu Kreditanstalta. Kakor znano bo imel Kreditanstalt po doseženem sporazumu dva glavna lastnika, in sicer avstrijsko državo, ki dobi 51 odst. delnic in inozemske upnike, ki dobijo 49 odst. delnic. Glede na to spremembo lastništva se bodo izvršile spremembe tako v predsedništvu kakor tudi v sestavi upravnega sveta.

V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Avtobusno podjetje Rode in drug, družba z o. z. v Kamniku (obratovanje avtobusnega podjetja na progi Ljubljana — Kamnik; o. s. glavnica 16.000 Din; posl. Al. Rode, avtopodjetnik iz Kamnika); Slovenska založba, družba z o. z. v Ljubljani (o. s. glavnica 10.000 Din; poslovodje Slavko Krajnc, prof. v Zg. Šiški in Anton Krošl, prof. v Ljubljani); Prva jugoslovenska trgovska za diaslad, slad in kvas Rudolf Zaloker, Ljubljana - Vič; Favorit, Fösal & Kunst, izdelovanje potrebščin za tekstilno industrijo v Mariboru.

Dobava. Direkcija državnega rudnika Kakani sprejema do 9. decembra ponudbe glede dobave 300 plošč pločevine, volokaznih aparatov in stekel za iste, 250 ometov krovne lepence, 20 komadov gumijastih cevi ter glede dobave 160 kg železne žice in 450 kg vijakov z maticami. Komanda pomorskega arzenala Titav sprejema do 19. decembra ponudbe glede dobave železa, cevi ter raznega lesa; do 20. decembra glede dobave kabljev, do 21. decembra glede dobave 680 kg mila in 480 kg sode, do 22. decembra glede dobave za kovic, vijakov, žebčev itd., do 23. decembra pa glede dobave vrvi, usnja, stekla, šamota. Samotne opeke, steklarskega kita, mizarskega klea, smole, boraksa itd. — Dobave. III. oddelk vojno-tehničnega zavoda v Zagrebu sprejema do 6. decembra ponudbe glede dobave 40 kub. metrov kelovih desk. Direkcija državnega rudnika Kakani sprejema do 9. decembra ponudbe glede dobave 5000 kg trdnih žebčev, 17 zavrtikov splinov, 250 kg navadnih žebčev, 125 komadov podkov sa ko-

že, 20 komadov razpel za kapita ter glede dobave raznih vodovodnih potrebščin (cevi, ventili za vodo, zidne plošče, henderli).

Borze

Na ljubljanski borzi je značil protokli tedne devizni promet 1.88 milijona. Din naproti 1.12, 2.17, 0.96 in 0.62 milijona Dia v zadnjih štirih tednih. Premija v italijanskem kliringu je ostala ves teden nespremenjena na višini 26.5%, premija v nemškem kliringu pa na višini 28.5%, dočim znaša premija za vse ostale devize kakor prej 20%.

Devize.

Carih. Pariz 20.3325, London 16.56, New-York 520, Bruselj 72.0125, Milan 26.32, Madrid 42.45, Amsterdam 200.025, Berlin 123.60, Stockholm 91, Oslo 85.12, København 86.25, Sofija 3.76, Praga 15.40, Varšava 58.30, Bukarešta 3.085.

Blagovna tržišča

2170.

+ Chicago, 3. decembra. Začetni tečaji: Pšenica: za decembar 43.25, za marec 47.50, za maj 48; koruza: za decembar 22.75, za marec 27.625, za maj 29.375; ri: za marec 32.50, za maj 33.125.

+ Winnipeg, 3. decembra. Začetni tečaji: Pšenica: za decembar 44.50, za maj 49.25.

+ Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Tendence nespremenljive. Promet 71 vagonov. Pšenica (76 kg): baška okolica Novi Sad, Sombor 148 — 150; gornjebaška 150 — 152; baška potoka 151 — 153; ladja Tisa 153 do 155; gornjebanatska 145 — 147; južnobanatska 143 — 145. Ječmen: baški in sremski, 65/6 kg 90 — 97.50. Oves: baški, sremski 95 — 97.50. Ri: baška 125 — 127.50. Kuruza: baška 51 — 53; za decembar-jan 52 — 54, za marec - maj 68 — 70; banatska 48 — 50; sremska 52 — 54; baška sušena 60 — 62; ban. sušena 58 — 60; sremska sušena 61 — 63. Moka: baška in banatska »0/0« 247.50 — 262.50; »2« 227.50 »5« 210 — 220; »6« 170 — 180; »7« 125 — 135; »8« 85 — 90. Otrubi: baški in sremski 61 — 68; banatski 60 — 62. — Krompir: slovenski beli 117.50 — 122.50. — Fižol: baški in sremski beli 115 — 120.

Sokol

Sokol Vransko priredi svečano akademijo v proslavo uedinjenja danes zvečer. Ohljudja se zelo bogat in pester spored, ker bosta sodelovala tudi »Vilac« in salonski orkester.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. priredi 5. t. m. ob 17.30 v telovadnici na Pruhah mladinsko akademijo pred prihodom Miklavža. — Darila naj se oddajo v pisarni na vlog. strelišču v ponedeljek ob 14. ure dalje. Vabimo starše in prijatelje mladine, da pošetijo to prireditel. Velop prost. — Miklavž večer za odrasle se vrši 7. t. m. ob 20. pri br. Jelatinu na Dolenski cesti.

Sokol v Štepanju vsi priredi Miklavž večer v ponedeljek 5. t. m. ob 18. v društvu ml. telovadnici. Darila se bodo sprejemala od 16. ure dalje v telovadnici.

Sokol na Skarudni proslavi uedinjenje danes ob 15. z otvoritvijo prenovljene sokolske dvorane in z igro »Zaklad«. V ponedeljek ob 18. pride Miklavž in v nedeljo 18. t. m. ob 15. vprizori Sokol igro »Miklovo Zalo«.

Iz življenja na deželi

D. M. V. POLJU. Proslava uedinjenja bo danes ob pol 16. v Sokolskem domu. Udeležba za članstvo Sokola je obvezna! K proslavi vabimo tudi vse ostale občane! — Zvečer ob 19. bo miklavževanje za članstvo!

RUSE. Miklavž večer bo v ponedeljek 5. t. m. ob 18. za deco in odrasle. Miklavž bo zbiral darila v ponedeljek ves dan v garderobi Sokolskega doma. Zavrtkom je priložiti tudi listek z vprašanji.

SREDISICE. Po precejšnjem odmoru je prišel sokolski oder delovati pod vodstvom aglinega br. Pakja. V nedeljo 27. novembra je bila uprizorjena

Iz življenja in sveta

Srce — eksplozijski motor

Ogromni napori in delo srčne mišice pri človeku

Ravnatelj Herckhoffovega zavoda v Manheimu Groedel primerja srce z eksplozijskim motorjem in prihaja do zaključka, da si sliči v mnogih ozihih.

Tako pri vsakem srčnem utripu kakor pri vsakem delovnem taktu motorja je sproščeni energijski kvant enak. Iz tega sledi različen koristen efekt, ki je za prilagoditev srca različnim nalogam zelo važen. Če se srce n. pr. malo napolni s krvjo, tedaj gre večina energije v izgubo kot toplota, kakor pri avtomobilu, ki se premika na ravni cesti. Srce, ki oddaja veliko količino krvi, pa je podobno vozilu, ki vozi z nespremenjenim številom tur navkreber in porabi isto količino bencina, a deluje bolj ekonomično, ker gre manj toplote v izgubo.

Sličnosti so pa še druge. Dražljaj, ki vo-

di do stiska srca, »vžiga«, se izvrši v srcu samem na ozko omejenem mestu ob vhodu v srce. Število utripov ureja poseben živci in prilagodevajo »število tur« natančno vsakokratni potrebi. »Kurivo« si do- vaja srce samo skozi posebne vode.

Tehnično najčudovitejša posebnost srca pa je ta, da se zvišanim zahtevam prilagodi z razširitvijo svojih duplin in z ojačenjem svojega mišičevja. Pri srcu se torej samodelno izvršuje to, kar dosežemo pri motorju, ki ne zmore določenega dela, z ograditvijo večjih in debelejših cilindrov. Celotna zmogljivost srca v teku življenja je na ta način ogromna in znaša pri 70- letnem človeku okrog 200 milijonov kilogrametrov, pri čemer je v tem času spravilo v telo in vase nad milijon hektolitrov krvi.

Nezgode pri zimskem sportu

Za nezgode pri zimskem sportu je položaj toliko bolj kompliciran nego pri običajnih neizgodbah, ker je ranjenec izpostavljen tudi mrazu in je čestokrat potreben še naporen transport, ki lahko bolniku še bolj škoduje, če se ne izvrši hitro in strokovnoljako. Po drugi strani pa gre večinoma spet za osebe, ki so močnejše telesne konstitucije in dajejo več jamstva za dobro ozdravljenje.

Poškodbe pri zimskem sportu so izredno mnogovrstne in obsegajo preproste otise mišičevja do težkih kostolomov. Pri posameznih sportnih panogah so poškodbe večinoma tipične in zahtevajo posebnih ukrepov, v splošnem pa veljajo zanje običajni kirurški poseški. Smučanje je pogostoma povezano z izvitimi gornjih okončin, s poškodbami na rokah, ramenih in ključnicah. Mnogo resnejša so pretrganja kit ali prelomi v stegnu. Pri padcu na zadnjo plat se lahko rani hrbtenica. Če zavozli smučar ali sankar v kakšen trd predmet, je posledica mnogokrat razbita lobanja poleg hudih poškodb v okončinah.

Kirurgija je za vse te poškodbe izdelala celo vrsto preizkušenih metod. V največjem času je dr. Bühler z dunajske ne- zgodne bolnišnice izdelal poseben način za uravnavanje kostolomov, ki se je zelo dobro obnesel. Bühler je združil dve znani metodi v eno, in sicer mavčno obvezo in funkcionalni postopek. Mavec naj skrbi za počitek ranjenega uda, funkcionalni postopek pa naj prepreči zatrditev okončine. Bühlerjeva metoda pazi na najmanjšo molenost in predpisuje vsak gib, vsako obvezo, vsak vzel in trdnost. Za vsako vrsto zloma obstoji posebna tipizirana in standardizirana obveza, ki se izdela z vsi skrbjo. Za obvezo velja načelo, da ne sme pacient čutiti nobene bolečine pri rabi poškodovanega uda in da ga more v njej gibati že drugi ali tretji dan. Takojšnjo mla- lažo in pasivne gibalne vaje dr. Bühler za- virača, ker vodijo lahko do oteklina in bo- lečin. Potem pacient uda seveda ne more uporabljati. Pač pa zahteva Bühler aktiv- ne gibalne vaje.

Papenov naslednik

General Schleicher sestavlja novo nemško vlado

Poln želedec, neredna vrenja v debe- lem črevesu, odebilelost jeter, zastaja- nje žolča, bodljaje, tesnoba in prsih, mo- čno srčno utripanje, odpravi naravna »Franz Josefov« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo se- deti, z »Franz Josefov« vodo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekar- nah, drogerijah in specerijskih trgovin- ah.

Elektrika namestu noža

V Franciji so začeli praktičirati nov na- čin usmrćanja prašičev. Živali, ki ji je namenjena smrt, položijo ob ušesa na til- nik nekakšne električne vilice. Potem vključijo tok, ki krozi vedno lažje, dok- ler ne omami živali, da se nezavestna zgradi na tla. Ko je prašič tako umrtvi- čen, pristopi klavec, ki pušča živali kri in najmučnejši mesarski postopek je opravljen.

Javna dobrodelnost v Ameriki

Na newyorškem magistratu delijo brezposelnim premož za zimo

Od plesalke do kraljice

Sijajna karijera ameriške zamork

Mlada zamork Roberta Dodd iz zamor- ske newyorške četrti Harlema v New Yorku je bila prvotno plesalka in je nastopa- la po predmetnih odrih. Imela je srečo in je dobila bogatega moža iz Chicaga. Od tega se je dala kmalu ločiti in se ji je v drugič nasmehnila sreča, ko se je vanjo v Parizu zagledal dahomejski prestolonasled- nik princ Kojo Fuvalon.

To je silno bogat človek, ki ima svoje avtomobile in svoje letalo ter neprestano potuje po svetu. Doma ga čaka baje ha- rem 6000 žen, ki jih ni videl že pet let, in po številu žen sodijo v Dahomeju bo- gatega kakšnega človeka. Potemtakem bi bil Kojo Fuvalon najbogatejši Afričan. Do- ma ga čaka celo prestol — a kako bo s tem, bomo še videli. Njegovega očeta, kra- lja Benazina, so Francozi namreč po vojni, ko so dobili to deželo, odstavili in do da- nes mu še niso postavili namestnika.

Princu Fuvalonu so sicer že dolgo ob- ljubljali, da mu vrnejo prestol, a ostalo je pri besedah. Šele sedaj, ko se je mož z velikimi slavnostmi poročil v Parizu s lepo Roberto in je lepa Roberta v želji, da bi postala čim prej kraljica, obšla vse odlične glave, je videti, da se bo stvar zasukala. Rekli so ji namreč, naj le mir- no odpotuje s svojim možem v Dahomej, tam se bo zaveda kmalu uredila. In tako odpotujeta novoporočenca v kratkem v de- želo, ki ji upa biti Roberta kraljica. V Dahomeju po petih letih z radovednostjo pričakujejo povratka princa Fuvalona. Sa- mo njegovih 6000 žen si ne pričakuje nič dobrega. Roberta je namreč izjavila, da ne bo prav nič trpela, da bi imel nje mož po- leg nje opravka še z drugimi ženskami. In princ Fuvalon ji je zaadaj obljubil zve- stobo.

Zveneci živci

Kako je mogoče slišati »travo rasti«

Pred desetimi leti so se še učenjaki in laiki smejali ljudem, ki »slišijo travo ra- sti« — danes pa je ta rek postal resnica. Električna in zvočni spreminjata gibe, ki jih počenja rastlina pri svoji rasti, v zvok in tako je mogoče rast dejansko poslušati. A danes smo že dalje nego do tu. Z istimi pripravami nam je mogoče registri- rati akustično celo živčne reakcije na dražljaje zunanjega sveta. Če se dotakne- mo z roko n. pr. bruna, začutimo, da je ogelato, hrapavo in vlažno. Vsak izmed teh treh občutkov se v zvočniku javi z dru- gačnim zvokom.

Na zunaj je videti vsa ta stvar sila pre- prosta, v resnici pa je bilo treba dolgolet- nega, naporenega študija, da je bilo mogo- če spoznati bistvo živcev, živčnih impul- zov in reakcij. Eksperiment z »zvenecimi

živci« potem samo še stvarno dokazuje pravilnost teoretičnih in drugih eksperimen- talnih izsledkov ter razširja pridoblje- no znanje v podrobnostih.

Dva moža sta se tu predvsem odkriva- la z novimi spoznanji o našem živčnem si- stemu in njegovem delovanju. To sta bila sir Charles Sherrington, profesor fiziolo- gije na oxfordskem vseučilišču, in profesor Douglas Adrian s cambridgeskega vseučilišča. Kakor znano, sta oba učenja- ka letos prejela Nobelovo nagrado za me- dicino, ki so jo zadnjič podelili že pred tremi leti.

Sherrington se je osredotočil predvsem na proučevanje hrbteniškega živčevja in je tu odkril važne možnosti za kirurške po- seške v hrbtenici. Odkril je tudi skoraj nepogrešno metodo za ugotavljanje oteklina v hrbteničnem mozgu in je kirurgom otvori- li nove poti z raziskovanjem možganske skorje. Prof. Adrian se bavi s sličnimi, sa- mo drugim usmerjenimi raziskovanji. Pri proučevanju živali, ki jih oddajajo živci posameznih mišic, je uporabljal vsakovr- stne električne instrumente lastne kon- strukcije in tako je tudi živčne impulse kot prvi spreminjal v zvoke s pomočjo mo- čnih ojačevalcev.

Oba moža sta tako skromna, da ju je nagrada in priznanje njih dela naravnost presenetila. Nista videla nič posebnega v tem, da sta vsako minuto svojega življe- nja posvetila znanstvenemu delu. Po tem oficialnem priznanju svojih uspehov pa bo- sta svoje sile izkoristila še bolj v prid zna- nosti in človeštva.

ANEKDOTA

Sloviti slikar Menzel je gledal na svet in njegove dogodke samo skozi slikarska očala. Pripovedujejo, da je nekoč neka nje- gova modelka med delom omedlela in Men- zel ji ni skočil morda na pomoč, temveč jo je še naprej hitro skiciral in šele po- tem se je pograbil zanj.

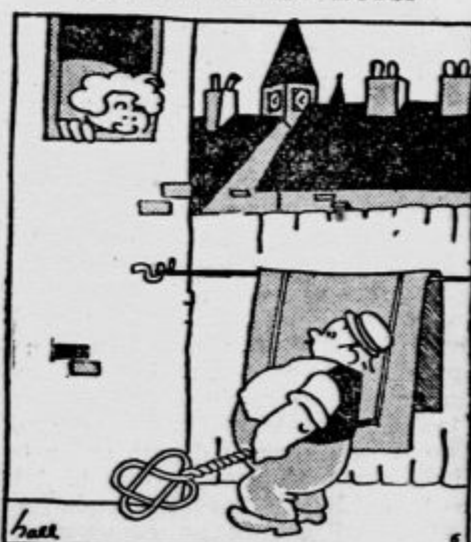
Nekoga dne je prišel neki njegov prija- telj slikar ves prepaden v njegov atelje, češ, da je bil pravkar videl, kako je po- vozilo neko žensko.

»In kje je skica?« je vprašal Menzel hladnokrvno.

»Skica? Saj vendar ne boš zahteval, da bi v takšnem trenutku delal skico!«

»Potem pa tudi nisi pravi slikar,« je odvrnil Menzel.

Vsak dan ena

»Dragi moj, preprogo morate bolj iz- teptati.«

»Se razumem, ampak potem se bo straš- no kadilo.«

Izlet na dno morja

Zabave imovitih Američanov

Neki podjetni Američani so izkoristili senzacionalno potovanje ameriškega raz- iskovalca Beebeja na dno morja za novo atrakcijo. Pri elegantnem kalifornijskem kopališču Long Beachu so organizirali ob- iske v podmorsko krajino s pomočjo ve- like valjaste potapljalne kabine iz jekla, ki je opremljena z dvojico zelo močnih za- rometov za razsvetljevanje morskih tal in z debelimi steklenimi ploščaki, skozi ka- tere obiskovalci lahko opazujejo podmor- ska tuda.

Kabino spuščajo v morje s parnika, ki

je zasidran 15 km od obale. V nji je pro- stora za pet oseb, ki so zvezane z ladjo po telefonu in ki jim aparat s kisikom skrbi za sveži zrak. Kabina stoji na dnu, v globini 75 m, na treh krepkih nogah. Pr- vi obiskovalci so se seveda ball vstopiti v aparat, a potem so ljudje, ker ni bilo no- bene nesreče, dobili korajžje in do danes si je ogledalo že tisoče ljudi življenje in rast podmorskega sveta na lcu mesta. To gre tem lažje, ker privablja žarometa ogromne množine bitij, od najmanjših rib do somov velikarjev.

Psihogimnastika

Nova metoda za zdravljenje duš in značajev

Berlinski zdravnik dr. Ernst Rothe si je izmislil nov način za zdravljenje duš in značajev. Po njegovem se da s smoteno vežbo odpraviti vsako takšno pogrsko, si- stem za to se imenuje »psihogimnastika«.

Ta telovadba se prične že pri knjigah, ki jih je Rothe zbral že v celo psihogi- nastično knjižnico. Značajem brez samo- zavesti daje čitati n. pr. Harrisovo avto- biografijo, tistem, ki jih je strah strahov, daje Edgarja Poeja (preganja tako rekoč hudiča z belcebubom). Za vsak duševni nedostatek ima primeren roman ali drugo knjigo, ki človeka spravi za korak naprej. »Knjižna dieta« pa je seveda le deleč du- ševne gimnastike. Igra, oziroma različne vrste iger učinkujejo izredno na različne duševnosti in utegnejo imeti torej v dolo- čenih primerih določen uspeh.

Sport, ples, družabnost, kopeli, prava te- lovadba, tudi prava dieta utegnejo v tej in tej obliki odpraviti to ali ono zapako. Rothe je postavil med drugim pravilo: »Delaj, česar te je strah ali česar ne zmo- reš, v tako ublaženi obliki, da baš še zmo- reš in zveži to dejanje s kakšnim užit- kom.« N. pr.: Nekoga otroka je nekoč ugriznil pes in zdaj se ne boji samo psov, temveč tudi koz, prepog, brad itd. Treni- raj otroka počasi, tako da se ne bo več bal psov, pokaži mu ga n. pr. spočetka ob daleč, pozneje bližje in mu daj slajčico ob vsaki takšni priliki. Poleg takšnega treni- nginga eksistira še sanjski trening, s ka- terim si pripravljamo poljubne sanje, tre- ning za spanec, za spomin itd. Rothejev sistem je sploh združitve psihonalične metode z Adlerjevo individualno psiholo- gijo, hipnozo in sugestijo.

Pokolji divjih konj

Usoda ameriških mustangov

Španski osvajevalci so v 16. stoletju privedli s seboj prve konje v Ameriko in potomci teh konj, ki so se razmnožili sčasoma v milijone, obljudejajo danes za- padne prerije Zedinjenih držav od Rio Grandu do Kanade. Farmarji jih smatra- jo za sovražnika, ki ga je treba iztrebiti in prireajo nanje prave pogone.

Črede divjih konj, ki potujejo pod vo- dstvom posebnega ognjevitiga žrebca sem in tja, obkolijo cowboyi in lovci ter jih pobije- jejo malodane do zadnjega. Nekoliko trupe- lov ostavijo kot plen kojotom in gorskim levom, meso ostalih prekuhajo in ga v konzervah pošiljajo v Evropo, kjer ga

ljudje cenijo kot — goveje meso. Kostni tisočev in tisočev pobitih konj predelujejo v klet, gmoljila in krmo za ko- koši. Vsak ubit konj vrže 2 do 3 dolarje, kar ni malo. Nekoliko »mustangov« si ob- drže cowboyi, da si jih zdresirajo za svo- je divje jahalne produkcije. Kakor znano, se takšne produkcije vršijo vsakega no- vembra v New-Yorku in velikanske mno- žice prisostvujejo tem prireditvam cow- boyev z vseh koncev »Divjega zapada«. Malokdo pa ve, da so konji, na katerih se drzni jezdci tu proizvajajo, samo majh- nen odstotek tistih, ki so jih pokliali in uničili med letom.

Ovadžstvo v Rusiji

V Uralskem distriktu se je odigrala ne- navadna tragedija. V vasi Naznamovi pri Tavdi sta odavila dva fantiča v starosti 9 in 13 let svojega očeta oblasti, češ da ni prijel kulakov v svojem okrožju dovolj trdo in neusmiljeno. Zaradi nezadostne energije izvrševalca vsadnih naredb so ljudje pokrili mnogo žita namestu da bi ga oddali državi. Ta ovadba je silno odjek- nila med vaškimi prebivalci, ki so bili skrajno ogorčeni 80letna babica dečakov je zato sklenila zaroto in maševanje. Fan- tiča so kmetje izvabili v gozd ter ju umo- rili. Ko je oblast izvedela za zločin, je prišla zločince, ki bodo obsojeni po zakonu o pr. revolucijskih činih.

Junaki Arktide

Raziskovalec severnega tečaja Georgi- jevski, ki je podvel znanstveno ekspedici- jo v Deželo carja Nikolaja, je naletel na sledove svoječasnega Amundsenove odprave z ladjo »Maud«. V bližini rta Čeljuskina je našel ostanke primitive koč, ki sta jo zgradila člana odprave. Norvežana Tef- fen in Knottoven. V koči je bil kompas, dnevnik in majhen čoln. Dnevnik popisuje strahotne dneve ekspedicije l. 1918. Od- prava je tedaj poskušala prodreti do luke Dixon. Raziskovalci, ki so v tej borbi z elementi narave podlegli, slikajo svoje do- življanje tako dramatično, da bo pomenila objava dnevnika senzacijo za ves svet. Ostanke trupel raziskovalcev so našli ne- kaj sto metrov od najdišča s koč.

Čitajte tedensko revijo »Življenje in svet«

„Stari, dobri časi“

Stoletja in tisočletja sanja že človeštvo o »zlati dobi«, v kateri je živele nekoč in ki si jo želi nazaj z vso silo svojega ko- pnenja. Ta »zlata doba« je utvara in če je na zemlji sploh mogoča, tedaj jo bomo ućakali morda nekoč v bodočnosti. Pretek- lost pa je bila v vseh časih vse kaj drug- ga nego takšna zlata doba in celo vse slabša nego sedanjí klavni čas. Poglejmo si jo pobliže, n. pr. v gospodarskem in zdravstvenem pogledu.

Pokojni veliki fiziolog Rübner je poka- zal okostja predzgodovinskih ljudi, na ka- terih je mogoče še danes opaziti znake revmatizma, jetike, angliške bolezni in spolnih bolezni. Na mumijah je videti vse fizične posledice »južne«, kuge, močvir- ne mrzlice, arterioskleroze itd. Lakota in bolezen sta bili šiba božja vsem nekdanjim ljudstvom. Ljudje so se hranili večinoma z žitnimi proizvodi. Če so suša, poplava, hudič ali drugi ročiček uničili setev, te- daj je zapadla vsa dežela lakoti. Med letom 795. in 1187. je Nemčija doživela n. pr. 11 velikih lakot in tista v l. 1125. je umo- rila polovico vseh prebivalcev. Kakor ne- končna veriga so se vlekle lakote in dra- gine skozi stoletja do naših dni.

Če je prenehala lakota, so udarile kuge. Črna kuga je n. pr. okoli leta 300. pred Kr. divjala po Lidiji, Siriji, Egiptu. V le- tih 251.—266. po Kr. je zadela iste dežele,

kot posledica velike lakote je razsajala zo- pet v 6. stoletju in je trajala pol stoletja! Takrat je od Egipta do Renu usmrtila ne- številno ljudi. V 14. stoletju je pridivila iz Kitajske, naletela je na vojno in lakoto in ta strašna trojica ubijalk je v enem de- setletju pomorila pol evropskega prebiva- lstva.

200.000 mest in vasi je padlo v razva- lje! Popolnoma končala se je ta kuga šele v 16. stoletju. Ob koncu 30-letne vojne se je razširil pegasti legar, v 10. stoletju so prišle črne kuge iz Kitajske. 42 odstotkov obolelih oseb je umrlo, 6 odstotkov jih je oslepelo, 9 odstotkov, oglušelo. Še v 18. stoletju je obolelo okrog 5 šestin vseh Ev- ropcev na kozah in 400.000 jih je letno umrlo.

Tudi gobavost nam je naklonila Azija. V 13. stoletju je bila tako razširjena, da so morali zaradi nje osnovati 19.000 lepro- zoričev ali domov za gobavce. O drugih boleznih morikah niti ne govorimo. Ni čudno, da je človeštvo toliko pretrpelo za- radi njih. Predstaviti si moramo samo bi- gienske razmere v tedanjih človeških bi- vališčih in siliščih, grozovito umazanost in bedo, ki se je kopičila vsepovsod. Prvo stoletje, ki je bilo še kolikor toliko brez kug in lakot, je bilo preteklo stoletje, a tu se spomnimo samo na neskončno veri- go njegovih vonj in drugih nadlog. Res, »zlata doba«, ki jo postavljamo v pretekli čas, še davno ni ugledala belega dne!

830

630

930

PHILIPS
Super-Inductance

Trije osvajalci sveta!

osvajalci sveta

Zahtevajte od naših trgovcev, da vam jih brezplačno pokažejo pri izvajanju.

Ugodni plačilni pogoji.

Naši epohalni izumi so postavili naše proizvode v prvo vrsto. Dokaz za to so naši trije

OBČINSKI ODBOR NA JEŽICI naznanja, da je umrl danes ponoči njegov marljiv tovariš, občinski odbornik in svetovalec, gospod

Škerlep Jožef
posestnik v Mali vasi šte. 5.

Pogreb bo v nedeljo 4. decembra ob 16. uri.
Pokojnika ohranimo v blagem spominu!

JEZICA, dne 3. decembra 1932.

13312

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je preminula po trimesečnem bolehanju naša mati, stara mati, gospa

MARIJA DOLŠEK
OKRAJNA BABICA V LITJI

Rajsko, ki je včeraj preminila v 80. letu, bomo spremili na njen zadnji poti jutri, v nedeljo 4. decembra, ob 15. uri izpred hiše žalosti na Grbinu pri Litiji.

V Litiji, dne 3. decembra 1932.

13305

ŽALUJOČI OSTALI.

Najkoristnejša in najcenejša

Miklavževa darila

- I.
1. Dolgouhi Jernejček
 2. Princosa v pomaranči
 3. Koko in druge živalčke zgodbe
 4. Mihec in prino Lenuhar
 5. Čarobni studenec
 6. Božične pripovedke
 7. Vilinske gosli
 8. O srečnem krojaču
 9. Bilil so trije velikanj

Vseh 9 knjžic stane: broš. 70.—, vez. Din 100.—.
Posamezna knjžica stane: broš. Din 12.—, vez. Din 16.—.

II.

1. Levstik Vladimir: Deček brez imena
2. Milčinski: Tolovaj Mataj
3. Sorli Ivo: Bob in Tedi
4. Filip Dom: Kako so se vrati ženili
5. Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka
6. Zmaj Jovan: Kalamandarija
7. Waschtetova: Pravljice
8. Zmaj Jovan: Pisani oblaki
9. Sorli: V deželi čirnucevec

Vseh 9 knjžic stane vezano Din 100.—.

Dobe se v knjžarni

Tisk. zadruga v Ljubljani
Šelenburcova ulica 3.

Riplana — Interlock

spodnje perilo je vsled dvojnega vezanja višek modernega pletenja. — Finejše in trpejše kot navaden trikot. Dobi se ga v vseh boljših modnih trgovinah. 388

Izdeluje: **LANA, L. LJUBLJANA**

Najprimernejša

Miklavževa darila!

Gotovi

DAMSKI PLAŠČI

v največji izbiri

MORNARSKI PLAŠČI

v vseh velikostih

HUBERTUS PLAŠČI

po najnižjih cenah

MANUFAKTURA IN KONFEKCIJA

J. Preac, Maribor, Glavni trg št. 13. 13283

ODVETNIŠKA PISARNA

dr. Treo Luce

LJUBLJANA

se je preselila s Tyršve ceste 29 na Masarykovo cesto št. 14/I. (poslopje Grafike) pri glavnem kolodvoru. 13294

LEPA JABOLKA

po Din 2.— kg nudi

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA. 13306

Ugodna prilika!

ODDAM takoj dobro vpeljeno

TRGOVINO

na prometnem kraju blizu centra v Ljubljani.

Ponudbe sprejema oglašni oddelek »Jutrac«. 13280

Tajnico

s srednjo ali visokošolsko izobrazbo, zelo reprezentativno, IŠČE direktorja industrijskega podjetja. Ponudbe s curriculum vitae, navedbo starosti, dosedanje zaposlitve, zaposlitve staršev, sliko, prepisi pričeval in zahtevki plače itd. pod »Sichere Position« na oglašni oddelek »Jutrac«. 13314

Javna dražba

najfinejšega pohištva (soba, salon, spalnica, kuhinja), gospodinjstvenega in jedilnega orodja se bo vršila 5. in 6. decembra (ponedeljek in torek) od 9. do 12. in od 2. do 5. ure v skladišču pri Ranzingerju v Ljubljani. 14922

Niš Vas ne stane, če zahtevate naš veliki **KATALOG**

Ne le glasbeniki, temveč tudi vsak drugi bo našel v njem mnogo zanimivega. Pišite torej takoj na največjo strojno trgovino glasbil v Jugoslaviji

Meinel & Herold
MARIBOR št. 101.

Mandoline . . . 80 Din
Tamburice . . . 95
Gitaro . . . 548
Rokov harmonika . . . 94
Lastna tiskarna glasbil in harmonik v Nemčiji. 802

PUH — PERJE
R MIKLAUC LJUBLJANA

Nova otvoritev!

Naznanjam cenjenemu občinstvu okolice dramskega gledališča, da sem otvoril

13399

zajtrkovalnico in mlekarno

v Igriški ulici št. 10 ter se priporočam za obilen obisk.

Sveže slaščice in razno pecivo vedno na razpolago.

Postrežba točna in solidna.

M. MURN, Igriška ulica šte. 10.
podružnica parne pekarnice Zerklo.

Zastopstva išče

renomirano podjetje z lastnimi prostori. Obširne ponudbe na zavod Aranžma Reklam Dekor, Ljubljana, Cojzova 1, pod šifro »Tu- in inozemstvo«. 13302

ČAJNO MASLO la.

v blokih po 5 kg in v komadih od ¼ ali ½ kg nudijo v vsaki množini 13290

OSREDNJE MLEKARNE V LJUBLJANI

PERJE kg Din 10.—, 14.—, sivo čohano Din 24.—, 32.—, belo čohano kg Din 44.—, belo čohano gosje s puhom kg Din 64.—, 96.—

Bel puh Din 160.—, Blazina, polnjena, dober, gost inlet 45x60 Din 20.—, 60x80 Din 35.—, s čohanom Din 55.—, Pernica polnjena 120x180 Din 135.—, s čohanom Din 198.—, Vzorci brezplačno. Odprena po povzetju. Naročila preko Din 350 pošljemo franko. Neodgovarjajoče blago zamenjamo ali vrnemo denar. 13602

„Posteljina“ **H. Weiss, Zagreb, Illica 76-e**

LEPO OPRSE

dosežete s prepravom »JOLIFEMME« prof. dr. med. Biera. Preparat je naraven, s sonarjem uporabljen.

PRI NERAZVITIH OPRSIH

t. j. v razvoju sastoiali in apadli prih. povzročeni po oslabljenju vled bolezn ali dojenja. dosežete se v 4-6 tednih njih popolno in normalno oblike, ne da pri tem ojašite telo in boko. Uspeh se pokaže po prvi uporabi. Garnitura Din 155.—.

PRI UPADLEM, MEHKEM OPRSU

dosežete s prepravom »Juno« se v nekaj tednih prvo- votno elastičnost in čvrstoto. Preparat sia priznalno ocenila dr. priročila dr. med. Funke in dr. med. H. Majer. Dr. med. Funke piše: »Vad »Juno« je za jačanje tonikah pre- Garnitura Din 70.—.

brezprimorno sredstvo

Preparate SCHROEDER-SCHENKE razpoložja proti plačilu v naprej (poština 6 Din) ali po povzetju (poština 12 Din) dipo za Jugoslavijo: »Omnia« odd. 1/3, Zagreb, Draškovičeva 27. — Zahtevajte brezplačno šeststovan cenik. 13602

Zahvala

Ob priliki smrti našega nepozabnega, dobrega soproga, sina, brata, strica, svaka in zeta, gospoda

Kovača Antona

brivskega mojstra.

se zahvaljujemo vsem, ki so ga, obžalujoči njegovo prerano smrt, spremljali na zadnji poti k večnemu počitku. Posebno naj bo izražena topla zahvala Zadrugi brivsko-frizerske in lasničarske obrti ter gg. kolegom za poklonjeni vene.

Zatorej se vsem prisostvujočim, ki so s nami sočustvovali ter darovali vence in cvetje na grob rajnega, iskreno zahvaljujemo.

Alma Kovač, soproga, in ostalo sorodstvo.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, za vedno zapustil naš iskreno ljubljani, predobri in nepozabni soprog, oče, stari oče, stric itd., gospod

JANEZ KLOPČIČ

posestnik in lesni trgovec v Krašnji

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v ponedeljek dne 5. decembra 1932 ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Krašnji.

Krašnja, dne 3. decembra 1932. 13291

Žalujoča soproga, otroci in ostalo sorodstvo.

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja. Vsa beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za davanje naslova Din 5.— Oglasi trgovske i reklamne značajke: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo sa računaju nadalje vsi oglasi, ki spadaju pod rubrike: »Kam pa kamo«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najemu«, »Poseda«, »Lokalni«, »Stavovnja odda«, »Stroja«, »Vrednoti«, »Informacije«, »Življ«, »Obite in« i slično. Ter pod rubrikama »Trgovski putnik« i »Zasluzke«, ču se s oglašom nudi zasluzek, oziroma, ču se iše putnika. Kdor si pa pod temi rubrikama iše zasluzka ili službu, plaća se

Mali oglaš

Za odgovor 3 Din u znakmah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računaju po Din 1.— za besedo, sa računata enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za davanje naslova. Vsi ostali oglasi socijalne značajke se računaju po 50 par za vsako besedu. Enkratna pristojbina za šifro ili za davanje naslova pri oglaših, ki se računaju po 50 par za vsako besedu, enata Din 3.—

Najmanji iznos pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plaćati pri predaji naročila, ost-roma ih je vplaćati u pisnu obenu s naročilom.

ČITATELJ!

Posluži se dobrot, ki ti jih redno nudijo „Jutrovi“ mali oglaš

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za davanje naslova ili za šifro pa 5 Din. (1)

Dve gojenki

s dobrih glasnih, iše u boljoj tamburskoj kapeli. Ponudbe u fotografiju na naslov: Ignjat Kuršilović, kafana »Seme«, Novi Sad. 49272-1

Služkinjo

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Mesar, pomoćnik

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Mlade gospođice

s dobrih glasnih, ki se žele naučiti pjevanja i sviranja. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Vzgojiteljice dece

mlađe, ki govori perfektno nemško, iše u školi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Čevljari, pomoćnik

s veštinom, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Praktikantinja

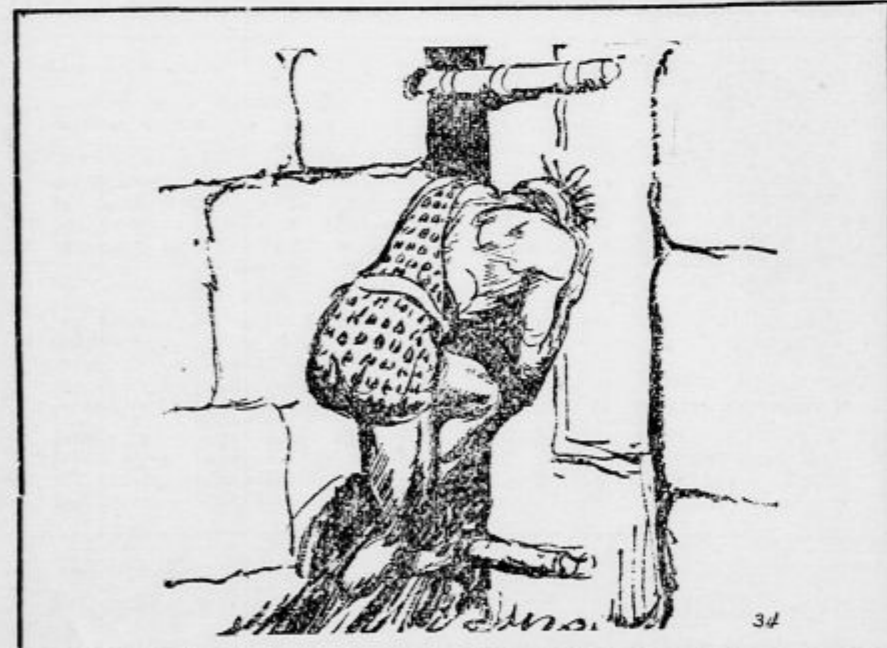
mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Edgar Rice Burroughs

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

135. Oklevanja črnih vojskav je bilo mahomna konec. Obrnili so se in zbežali po praznih vezah. Tarzan iz džungle je ostal sam s srditimi nasmehom čakal, kdaj ga naskočijo nevidni sovražniki. Toda spet je nastala tišina. Tarzan se je obrnil in krenil naravnost v gošpet svetleča. Ko je prišel do srovin, zaprtih vrat, se je vnovič oglašil strašni krik, to pot skoraj tik zraven njega.

136. Morda se je tajila za temi vrati skrivnost pravičnih zalcidov? Ko je uprl ramena vanje, se je krik ponovil in kar ni hotel več utihniti. Vrata so zakrpalila in se počasi odprla. Tarzan je potpal s sulico predse in stopil v nepredirno temo. A tisti mah so se vrata za njim zaprla in z vseh strani so ga zgrabile nevidne roke...

Mesar, pomoćnik

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Čevljari, pomoćnik

s veštinom, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Služkinjo

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Starejši služkinjo

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Zakonski par

dobrih glasnih, ki se žele naučiti pjevanja i sviranja. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Gospođice

mlađe, ki govori perfektno nemško, iše u školi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Vodja trgovine

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Tehn. uradnika

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Interesenti

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Natakarica

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Knjigovodski strokovni izvedenec

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Gospođice

mlađe, ki govori perfektno nemško, iše u školi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Mesarski pomoćnik

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Plaćina natakarica

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Čevljari, pomoćnik

s veštinom, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Praktikantinja

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Edgar Rice Burroughs

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Tarzan, kralj džungle

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

DRUGI DEL

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Mesar, pomoćnik

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Čevljari, pomoćnik

s veštinom, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Služkinjo

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Starejši služkinjo

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Zakonski par

dobrih glasnih, ki se žele naučiti pjevanja i sviranja. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Gospođice

mlađe, ki govori perfektno nemško, iše u školi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Vodja trgovine

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Tehn. uradnika

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Interesenti

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Natakarica

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Knjigovodski strokovni izvedenec

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Gospođice

mlađe, ki govori perfektno nemško, iše u školi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Mesarski pomoćnik

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Plaćina natakarica

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Čevljari, pomoćnik

s veštinom, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Praktikantinja

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Edgar Rice Burroughs

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Tarzan, kralj džungle

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

DRUGI DEL

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Mesar, pomoćnik

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Čevljari, pomoćnik

s veštinom, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Služkinjo

mlađa, spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Starejši služkinjo

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Zakonski par

dobrih glasnih, ki se žele naučiti pjevanja i sviranja. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Gospođice

mlađe, ki govori perfektno nemško, iše u školi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Vodja trgovine

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Tehn. uradnika

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Interesenti

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Natakarica

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Knjigovodski strokovni izvedenec

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Gospođice

mlađe, ki govori perfektno nemško, iše u školi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Mesarski pomoćnik

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Ponudbe u oglasu »Jutra«. 49260-1

Plaćina natakarica

pridno i pošteno, s veštinom spremljati i voditi. Pon

Pohišto
lepa jedilnica, spalnica, kupa, stoli, omare, m. drobi, porcelan, kuhinjska posuda itd., vse v dobrem stanju, radi opustitve gospodarskega prebivališča. Pogledati na: Koroščeva ul. 8. T. 20. 4930-10.

Pohišto
Spalnica 2.200.—, omare 450, postelje 250, kuhinjske opreme 1000 Din. Kuhinjske kredence 500. Vse drugo pohišto se dobilo najceneje in v rok. Sprejemamo se tudi vsa popravila po konkurenčnih cenah. — Kolodvorska 18, Dunajska 36, tel. 27-80. 49410-12

Pohišto
elegančna knjižnica omara, mizica, 2 stola, otomana se prodaja za 4000 dinarjev. Sredina 12-1. 49437-12

Redka prilika
Prodam dve elegantni, kratki, vata in 0 komadov — po 1000 Din. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 49354-12

Prehrana
Kdo želi prehrano plačati za vsako besedo 1 Din; kdo želi prehrano plačati za vsako besedo 1 Din; kdo želi prehrano plačati za vsako besedo 1 Din. 49354-12

Abonente
sprejemam na dobro domo-vo hrano event. tudi na stanovanje. Goslinja »Franka«, Kolodvorska ulica. 49350-14

V dosmrtno oskrbo
prejemam osebo, ki mi bo plačala 30.000 Din. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 49350-14

Več dam
in gospodov sprejemam na dobro domo-vo hrano. Naslov pove oglaševalni »Jutra«. 49410-14

Les
Vasaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro po 5 Din. (16)

Odpadke od žage
dobre, sušene, kratke za gorivo, v vsaki množici po 300 par; za dajanje naslova ali šifro po 5 Din. (11) Treovski oglaš. 1 Din

la lipov les
3-3 lipov, 150cm. Les mora biti popolnoma čist in suh, brez gnil, zdrav, v debelini 30-40 mm. Povprečno po šifro ali po dajanje naslova ali šifro po 5 Din. (16)

Suhir drv
vse množice bukovic in hrastovic — kakor tudi tesanega lesa. 49410-15

Suh, rezan les
Kupim, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 cm brez kora, 250 do 300 smrekovih desk, 30 cm debelih, od 28 do 30 cm širokih, 350 smrekovih desk, 2,6 mm debelih, od 28 do 30 cm širokih, 80 do 100 borovih desk, 50 cm debelih, 100 cm širokih, 18 cm dalje. Cenje, ponudbe v navodilno cen na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-15

Kapital
Vasaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro po 5 Din. (16)

Brezobrestna
posojila za odkup dolga nakup in sidavo podlaga: »Kreditna družba«. Ljubljana, poštni predstojnik. 289-16

10.000 Din posojila
potrebujem takoj, in plačam 1000 Din. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Vložne knjižice
kupite ali prodajte najbolje pri Komandanti družbi M. Jankovi, Ljubljana, Šiška ulica 6/II. Telefon 80-53. 49406-16

Vložno knjižico
vse knjižice ljubljanske, 50.000 Din kupim. Ponudbe na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Družabnika
se koncepto za lekarno ali drogerijo. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

30-40.000 Din
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Vabim
na poslovne domače kline. Pripravite dobro knjižico in priložite vnaprej. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Družabnika
se koncepto za lekarno ali drogerijo. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Koncert
se svedeno sodeluje s koncerti in vokalnim ansamblom. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Koncert
se svedeno sodeluje s koncerti in vokalnim ansamblom. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Koncert
se svedeno sodeluje s koncerti in vokalnim ansamblom. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Koncert
se svedeno sodeluje s koncerti in vokalnim ansamblom. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Hranilno knjižico
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Okrog 25.000 Din
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

100.000 Din posojila
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Financijska ishem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

30-60.000 Din
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Nesrečna gospa
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Posojilo
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Kdo posodi
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Kompanjona
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Krojača-družabnika
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Cesije
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Delavnice v najem
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Restavracija
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Miklavževanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Tvorinski objekt
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Realiteto
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi knjižice. Posojilo na oglaševalni »Jutra« pod »Šifro«. 49410-16

Trisob. stanovanje
posojila, prejemam tudi

Za Miklavža

25.-

Vrsta 7042

Tople copate iz volnene klobučevine z močnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo Vaše otroke pred prehlajenjem.

35.-

Vrsta 2851-05

Čevlji iz laka in rjavega boksa za naše najmlajše odjemalce. Vel. 19-26 Din 35.—, vel. 27-34 Din 49.—, vel. 35-38 Din 69.—

39.-

Vrsta 3162-00

Nepremočljivi čevlji iz mastnega usnja z nepremočljivim gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 39.—, vel. 35-38 Din 59.—

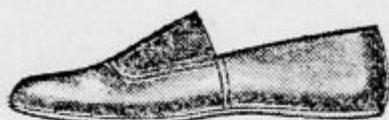
DIN.
59

Vrsta 9891-60

Nepremočljivi otroški škornji iz lakiranega gumija, v katerih more otrok hoditi tudi po največjem dežju in blatu. Vel. 19-26 Din 59.—, 27-34 Din 79.—, 35-38 Din 99.—, Moški za štrpaci Din 129.—, lakasti Din 149.—

OTROŠKE NOGAVICE:
fine iz sukanca vel. 2-4
Din 8.—, vel. 5-8 Din
10.—, vel. 9-12 Din 12.—

29.-

Vrsta 242

Lahki čevlji za telovadbo, iz močnega črnega boksa. Ženski Din 35.—, moški Din 39.—

35.-

Vrsta 3661-00

Otroški čevlji za jesen, visoki čevlji iz rjavega boksa, s podplatom iz krupona. Vel. 19-26.

69.-

Vrsta 5662-00

Otroški čevlji iz finega boksa, s podplatom iz krupona. Vel. 27-34 Din 69.—, vel. 35-38 Din 89.—

69.-

Vrsta 4644-05

Okusni dekliški čevlji iz črnega in rjavega boksa. Isti iz najfinejšega laka za isto ceno.

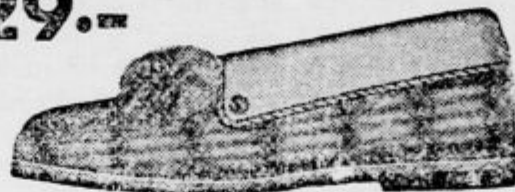
99.-

Vrsta 2605-51

Elegantni čevlji iz rjavega telečjega boksa, z usnjeno peto. Pripravljeni za športni kostum.

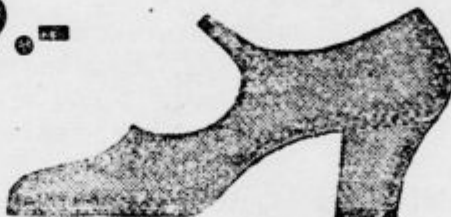
29.-

Vrsta 7045

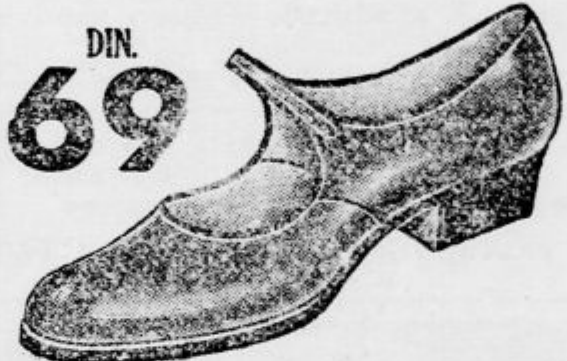
Zjutraj, ko vstanete, zvečer, ko se vrnete z dela, Vam bodo dobro služile naše tople in udobne copate iz volnene tkanine.

59.-

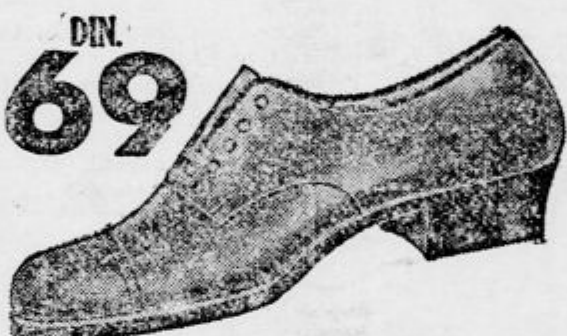
Vrsta 1845-03

Udobni čevlji iz baržuna za urad in delo. Isti iz satena za isto ceno. Čevlji iz satena, prikladni za snežke.

DIN.
69

Vrsta 3945-03

Udobni čevlji iz črnega boksa, z gumijastim podplatom. Vzdržljivi za vsak štrpaci. Za dnevno uporabo nenadomestljivi.

DIN.
69

Vrsta 3925-03

Za gospodinje, ki rabijo posebno močne čevlje: iz boksa, z nepremočljivim podplatom.

Vrsta 1865-01

Praktične gumijaste snežke obvarujejo Vam noge pred vlago in dom pred nesnago. V njih nosite čevlje iz satena za Din 59.—

DIN.
69

Vrsta 1845-52

Zelo elegantni in lahki čevlji iz najfinejšega baržuna, kombinirani z lakom. Nadomestili Vam bodo čevlje iz jelenje kože in zadovoljili bodo tudi najfinejši okus.

DIN.
89

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rjavega in črnega boksa. Neobhodno potrebni vsaki gospodinjici za nedeljo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99.—

ŽENSKE NOGAVICE:
Močne za štrpaci Din 9.—
Fine flor Din 19.—
Iz čiste svile Din 29.—

39.-

Vrsta 7047

Po dnevnem naporu se počutite najbolje v teh udobnih copatah iz volnene tkanine.

49.-

Vrsta 9817-61

Ta lahka galoša iz najboljšega gumija obvaruje Vam čevlji, drži nogo suho in toplo tudi v največjem naliivu. Ženske galoše po isti ceni.

99.-

Vrsta 3967-22

Udobni čevlji iz črnega boksa, z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Zelo prikladni za tiste, ki so v svojem delu prisiljeni, da veliko hodijo.

DIN.
79

Vrsta 0167-00

Čizme iz mastnega usnja, z močnim vulkaniziranim gumijastim podplatom. Prijemni za delo na polju, stavbah, cestah in za vsak drug štrpaci. Iste z usnjatim podplatom za Din 99.—

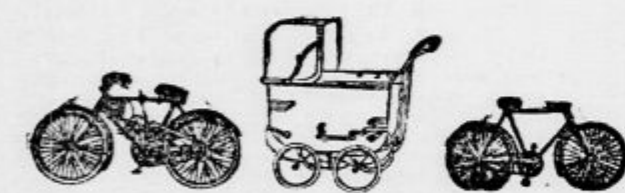
MOŠKE NOGAVICE:
Močne za štrpaci Din 5.—
Debele bombažne Din 7.—
Fine flor Din 10.—
Najfinejši flor Din 15.—

Rata

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priloga svojo veliko zalogo vsako-
vrstnega pohištva po najnižjih cenah.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovačka c. 4.

Izdelujejo se naj
novejši modeli
otroških in vgradi-
nih vozičkov, tri-
ciklji, razna najno-
vejša dvokolesa,
šivalni stroji in
motorji. Velika iz-
bira. Najnižje cene.
Ceniki franco.

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gosposvetska cesta 16

»PRI LEVU«

izvršuje vsa kleparska in lesnocementna dela pri novih zgrad-
bah kakor tudi pri starih najsolidnejše in po zmernih cenah.
13404

OROŽARNA J. PASTUOVIC

Zagreb, Zrinjevac 15

Telefon 8849

Preko 200 vrst orožja in municije, 80 vrst
pušk, kvalitetne Jelen- in Triglav-patro-
ne. — Zahtevajte novi brezplačni cenik od
novembra 1932. 13230

Trgovina glasbil
J. Stjepušin
v ZAGREBU

Frankopanska br. 16,
priporoča najboljšo tambu-
rico in vsa vrsta glasbil,
najboljše strune, pribor,
note. Sile za popravila
vseh glasbil po najugod-
nejših cenah. 905

Moč osebnega vpliva

Korespondenčni tečaj za pouk v hipno-
tiziranju, sugestijah itd. — Uspeh ga-
rantiran! Cena znižana! — Zahtevajte
prospekte pri

„Veda in Znanost“, Celje,
Razlagova 3 a. 12698

Lesene zamaške

v vsakovrstnih dimenzijah nudim industri-
jalcem, trgovcem in vinogradnikom vsake
množine po konkurenčnih cenah. Zahte-
vajte oferte od

GARTNER FRANC

splošno kolarstvo, LJUBLJANA, Bohori-
čeva ulica št. 9. 13264

PERJE

kokoške, purje, gosje in račje, naravno,
s strojem čisteno in čehano, dobavlja v
vsaki množini in

po najnižjih cenah

E. Vajda, Čakovec

Tel. 59, 60, 3, 4.

Niti vrag
ne raztrga
Tivar-obleke

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Pozor!

Prvi slovenski alpski stenski koledar

Pozor!

„Iz naših krajev“

izide v kratkem. Po svoji lepi opremi in krasnih slikah bo v okras vsakemu domu! 52
umetniških fotografij v bakrotisku bo krasilo novi koledar, ki bo izšel le v eni nakladi, glej,
da ga ne naročite prekasno! Oglej si vzorec v »Jutrovi« izlozbi v Selenburgovi ulici. Kole-
dar v formatu 18x24 cm na kartonu prevlečen s finim temnim platnom bo veljal le 38 Din!

Naročila na naslov: Alpski koledar »Iz naših krajev« (v roke g. Cveto Švigelja). Poštni
predal št. 190. Pošt. ček. račun 16.325.

NA ZELJO PROSPEKT!

NA ZELJO PROSPEKT!

Urejuje Davorin Kavljun. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Rubnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.